

^{8°} Zoolog. 2753.XI 990²

Auch als Mikroform vorhanden unter
Sign.: MC^{8°}ZOOOL.XI, 990²

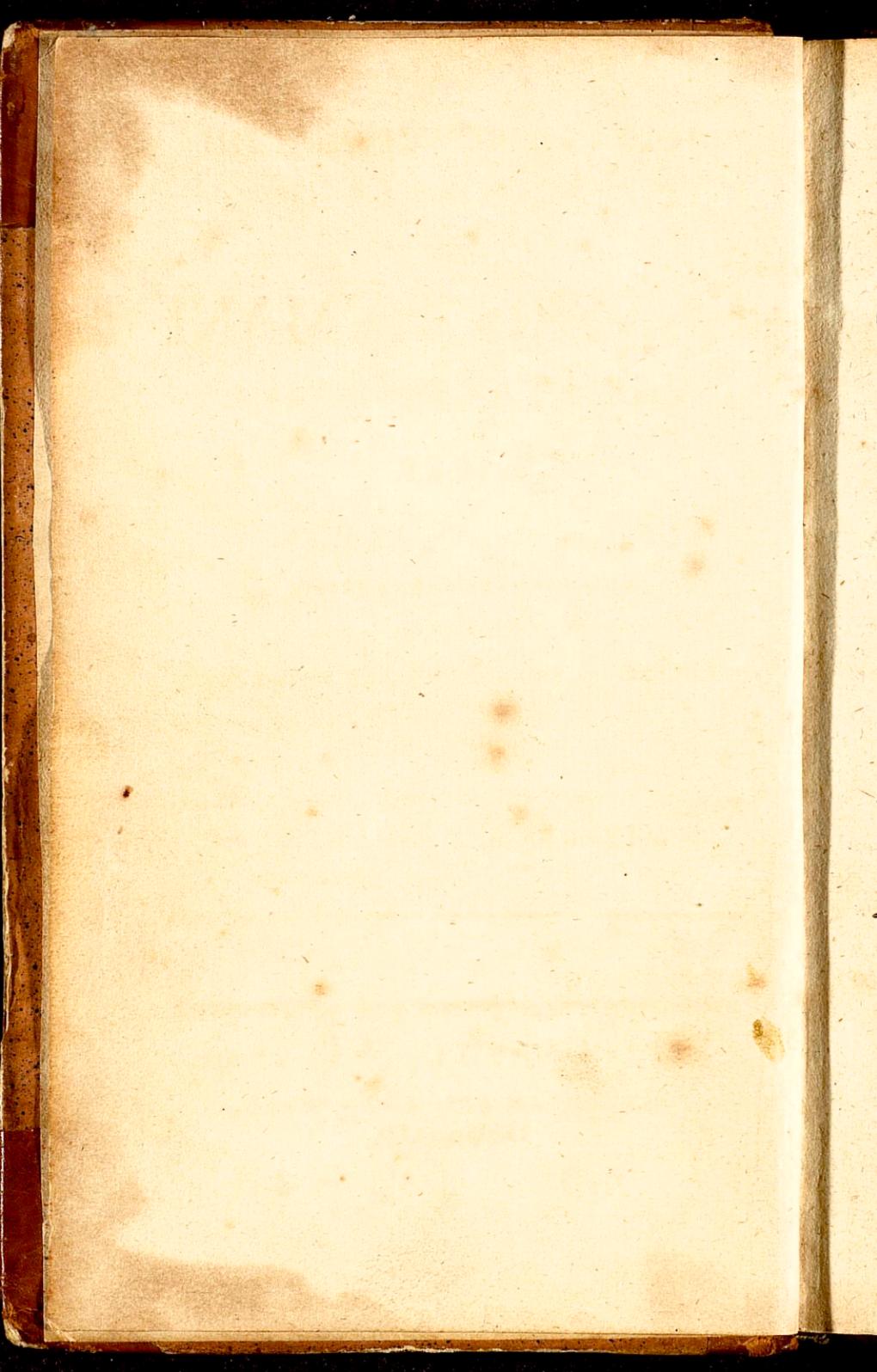
Auch in digitaler Form vorhanden unter
Sign.: 8° ZOOOL. XI, 990 2

H6r-EB

SUB Göttingen
113 475 551

7

IO. FRID. BLVMENBACHII

M. D. ET PROF. P. O.

DE

GENERIS HVMANI

VARIETATE NATIVÀ

LIBER

CVM FIGVRIS AERI INCISIS

EDITIO ALTERA LONGE AVCTIOR ET
EMENDATOR.

— NATVRAE SPECIES RATIO^{QVE}.
LVCRET.

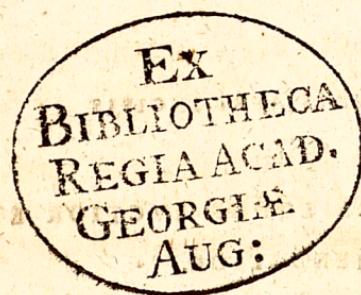

GOETTINGAE

apud VIDVAM ABR. VANDENHOEK.
c^{lo} I^o CCLXXXI.

ИНОВАНИЧИМУРЫ ПРИЛОЖЕНИЯ
ОБЩЕСТВА ИЗДАВАЮЩЕГО
СВОИ СОЧИНЕНИЯ
ГЕОРГИЯ НАУЧНОГО
СОВЕТА ВЪ АДАМСКОМ
УЧИЛИЩѢ

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО ГЕОРГИЕВСКОГО УЧИЛИЩА
ПРИКАЗЫ

ПАСПОРТЫ
ЛІЧНОСТИЧНЫЕ ПАССАЖИ
ПАССАЖИ

PATRI SVO OPTIMO
HENRICO BLVMENBACHIO
GYMNASII ILLVSTRIS GOTHANI
PRORECTORI ET PROFESSORI
LONGE MERITISSIMO

Cui et vitam debet, et, " si quando non
inutiliter vixisse videbitur, hoc
ipsum debebit;

diem natalem septuagesimum tertium
et summos in philosophia honores ante
quinquaginta annos dignissimo delatos,
gratulatur;

et diutinum adhuc crudae viridisque
senectutis fructum precatur

filius Eius obsequentissimus

IOANNES FRIDERICVS.

PIETATIS ET CLEMEN-
TIAE
HILDEBRANDI

GOTFRIDI
PROLOGUS

PRAEFATI
MARTINUS

non obsecrare, ut, in debet, in se, in
debet, in debet, et debet, in debet;
in debet, in debet, in debet, in debet;

ET HIC EST MELUSINUS

JOANNES LUDERICUS

Cum ante quinque circiter annos
hasce laborum meorum iuvenilium primi-
tias ederem, vix quidem eam indul-
gentiam imo suffragium expectare pote-
ram quo eas postmodum a summi iudicii
et doctrinae per litteratam Europam viris
susceptas vidi. Minus tamen praemio acti
laboris quam incitamento ad grauiora olim
praestanda mihi ea dicta esse facile sensi: eo-
que magis ab eo inde tempore in id incubui
ut crudiores illos fructus continuata cul-
tura ad aliquanto digniorem tantis viris

matu-

maturitatem, quantum in me esset, perdu-
cerem: laetus nunc, si iidem viso hocce,
qui hodie denuo in lucem paulo adultior
prodit, ingenii mei foetu, proposito me
non plane excidiisse iudicent.

Goett. d. 22 Mai. 1781.

Etiam duo certi
et dogmatis per suorum filios
succeditur. Minus sapientibus
tum possunt de ceteris
que sibi sunt propria et
de aliis quae sibi non
pertinet. Etiam
alioquin illis pugnare contumelias est.

1781.

du-
cce,
ior
me

---

§. I. *Nisus formatiuus.*

Humano generi non minus quam ceteris omnibus animantibus plantisque, eam legem imposuit summi numinis prouidentia, ut determinatae corporis figuram et formam, functionibus peragendis et creatoris finibus ad amissim respondente, primo induat, dein constanter seruet, deminque in progeniem suam quoque propaget et quasi continuet.

Miram ideo omnibus ac singulis organicis corporibus indidit potentiam, quam nuper studiosius excitauit a), et, ne forte cum aliis naturae viribus confundatur, peculiari *Nisus formatui* nomine insigniui: quae nempe a primo conceptionis momento per totam heruim corporum vitam continuo efficax et actua, ipsis dum *generantur* primo formam impertiri, dein eandem *nutritionis* ope perpetuo conseruare, immo si casu ea mutilata fuerit, eandem *reproductionis* miranda vi iterum restituere, nititur.

Duplex saltem modus est, quo, non obstante hocce nisu tamen organicorum corporum prima naturalis forma in aliam deflectere potest: alter nempe per *fabricam monstroam*, qua, situe nisu formatui turbatione et quasi errore, situe etiam casu fortuito et aduentio externo, vitiosa plane et informis structura contra naturam ipsis inducitur: alter vero per *de-*
gene-

a) *Goettingisches Magazin* stes St. et in libro singulare ap. Ioh. Chr. Dieterich 1780. 8.

generationem, qua neimpe leuiter tantummodo et plerisque per plures denum generationes a pristina et genuina figura paulatim declinant.

Prior, monstrosa sc. et deformis *contra naturam* fabrica, in praesenti nihil ad nos attinet: altera e contrario, super generis humani varietate nativa scrip- turi suminam attentionem et ulterioreni disquisitio- nem meretur.

Quamquam ergo per totam nostram tractationem eas rimabimur vires quae in diuersis gentibus formam aliquatenus mutare et sic dictas *varietates* producere valent, e re tamen esse videtur, statim hic in libelli limine praecipuas degenerationis caussas organicorum corporum summatis et succincte enarrare.

§. 2. *Caussae degenerationis.*

Ad tres autem fontes principes organicarum specierum in varietates suas degeneratio cominode reduci poterit: ad *climatis* nempe effectus: dein ad *vitaे genus, victum etc.* demumque ad *hybridam generationem*. De singulis pauca seorsim exponere liceat.

§. 3. *Clima.*

Et primo quidem de coeli potentia paucis dicendum erit, cuius adeo late patet imperium, ut ab hoc vnicce pendere hominum diuersas formas, colores, mores et institutiones, egregiis visum fuerit viris b). Dur-

plex

b) POLYBIUS T. I. p. 462. ed. Ernesti: *γαρ δε άλλην δια δε ταυτην την αιτιαν κατα τας εθνικας και τας ολοχερεις διασασεις πλειστον αλληλων διαφερομεν, ηγεσι τε και μορφαις και*

χρω-

plex autem existit modus, quibus homines climatum mutationem experiri possunt, quorum vterque ad nos spectat. Est enim ut migrant et ita coelum mutant; est autem illud quoque, ut ipsum natale solum sensim aut mitescat aut efficeretur, et exinde degenerent incolae.

Prioris luculentissima exempla praebent migrationes tot animalium et plantarum, praesertim fructiferarum quae omnimas fere climatis mutationes expertae in tam numerosas et maxime diuersas varietates excrueuerunt. Ita enim boreale et montanum solum ob frigus magis intensum incrementum corporum organicum impedit, et ut minorem saltem et pumilam retineant structuram, facit. Simul quoque pallidiores tantummodo imo candidos colores producit, cum in australi e contrario coelo viuidiores et magis saturati euadant.

Quod autem eiusdem terrae clima quoque mutari possit, non erit qui dubitet, dummodo ipsam nostram hodiernam Germaniam cum veteri, populares nostros cum maioribus nostris conferat *c).* Tempus erat, vbi alce nunc ultimi Septentrionis tantum accola, Rheni littora oberrabat, vbi ipsum hoc flumen frequentissimo gelu coibat, ita ut Galli sacra ipsi facerent, ne vicinis proauis nostris dorsum praeberet; vbi vastissimae syluae totam fere tegebant patriam, nec nullus vitium prouentus erat, et quae sunt huius generis alia, nimis certe sufficientia, quo minus maiorum no-

A 2

strorum

Χρωμασιν, ετι δε των επιτιθευματων τοις πλεισοις. cf. praeter ea CARDANVM in Hipp. de aēr. aqu. et loc. p. 218. prolixus de climatis in humana corpora effectu agentem.

c) CLUVER Germania antiqua p. 115 sqq. CON-
RING libro singulari.

strorum magna corpora et tantum ad impetum valida, strictos artus, minaces vultus, truces oculos etc. in nostrī aeuī Germanis quaeramus.

§. 4. *Vitae genus et nutrimenta.*

Sed non minorem potentiam vitae et nutrimenti diuersum genus in degenerationem exercent.

Trita sunt exempla animalium domesticorum, quae in miras decreuisse varietates naturamque suam fere exuisse, in aprico est. Quantum non bos ab urso, sus ab apro, columbarum numerosae varietates domesticæ a syluatica columba discrepant. Feri equi *a)* mirum quantum a nostris cicuribus differunt, statura parua, capite grandi, colore murino, pellis hirsutia, morum ferocia ita, ut vix mansuescant etc. et fere asino magis, quam nostris domesticis equis similes videantur; adeo ut laudatus **G M E L I N V S** vix haesitaverit, quin equum cicurem, ferum, et asinum pro eadem haberet specie huncque cultura saltem ab equo cicure degenerasse crederet: quod tamen nimium videtur, cum asino viscerum partes sint, quibus euidenter caret *Caballus e)* et vice versa. Imo praeter equos plane feros, et in nostra re equaria certe quod ad robur eorum, magnum discrimen videre est inter eos, qui syluaticis vtuntur pastionibus *f)* eosque qui in stabulis aluntur. Notum est v. c. pullum equinum si in eiusmodi pecuaria natus fuerit, dimidia iam post partum

a) RZACZYNSKI b. n. Pol. p. 217. *sq.* PALLAS *Reisen I.* p. 211. S. G. GMELIN *Reis. I.* p. 44. *sqq. c. icon. tab. 9.*

e) in vocis organis HERISSANT *mem. de l'ac. des Sc. de Paris 1753. tab. 9. sq.*

f) v. c. Lippenses. cf. I. G. PRIZELIVS *vom Senner Geflüte. 1771. 8.*

partum hora, matrem sequi pabula quaerente, si autem illud in stabulo acciderit, non raro per nocthemerum et ultro humi iacere, antequam pedibus infistere audeat. Et quantas mutationes fructus horraei, flores etc. horticultura patientur, adeo in aprico est, ut vix mentione egeat.

§. 5. *Generatio hybrida.*

Binas adhuc tetigimus caussas, quae habitum mutant: clima sc. et vitae genus. De tertio adhuc praeципiendum restat, diuersae nempe speciei in animantibus praesertim, connubio, et inde natis hybridis. Difficilis sane res, quam tamen ob lucem quam mulattorum generatio aliaque disquisitionis nostrae momenta exinde hauriunt, intactam relinquere nefas foret. quanquam post recentiorum labores g) brevius utique hic defungi et ex propria obseruationum penu supplementa saltem ipsis addere liceat.

Tria autem in hybridorum disquisitione probe distinguere necesse erit. num saltem coiverint eiusmodi diuersa animantia, an vero et pulli ex hac copula prodiuerint, anne denique et hi foecundi et ad generis propagationem apti fuerint.

§. 6. *Hybrida foecunda.*

Posteriorius quidem, et si raro contingat, (idque summa Diuini numinis prouidentia, ne nouae species, in

g) *BUFFON plurimis locis. praesert. de la dégénération des animaux XIV. p. 248. sqq. et Supplement T. III. p. 1 sqq. H. S. REIMARVS natürl. Religion p. 411 sqq. v. GLEICHEN Saamentbiergen p. 24 sqq. et desideratissimus v. HALLER physiol. VIII. p. 8. sq. 100. sqq.*

in infinitum multiplicentur) in valde tamen affinibus, admitterem. Mulas certe perperisse non adeo pauca extant testimonia *h*). Hybrida ex vulpis et canis congressu nasci (Canes Laconicos αλοπηγιδας veterum) haecque ad generandum apta esse, non est quod dubites. Est adhuc Goettingae neptis (et ab ea nati plures pronepotes) vulpis, quae a cane domestico gravida siebat; in qua adhuc frontem planam aliaque auitae formae vestigia agnoscas. Aues hybridas prolificas ostendunt SPRENGERI *i*) experimenta.

§. 7. *Hybrida sterilia.*

Hybridorum infaecundorum copiosa extant exempla quae repete piget. Muli, quantum scimus, ex his antiquissimi sunt. Quanquam enim antediluvianos fuisse dubitamus *k*) nec Anae *l*) eorum inveniunt tribuere audeamus, summa tamen eorum antiquitas vel ex profanis scriptoribus *m*) et artis primis *n*) fere

l) ARISTOT. *de gen. an.* II. 8. certo saltem tempore foecundari. VARRO *de R. R.* II. 1. 27. COLVSELLA VI. 37. 3. PLIN. VIII. 44. et ad eund. HARDVINVS. BARTHII *aduersar.* 42. sq. BOCHARTI *hieroz.* I. 2. 20. nouissime ROZIER *obs. sur la phys. etc. pour 1772.* v. GLEICHEN *l. c.* p. 25. Inter prodigia a LIVIO et OBSEQVENTE annotata saepius legitur.

i) *Opusc. physico-math. Hannov.* 1753. p. 27. *sqq.*

k) PERERIVS *in Genesim T. II.* p. 185. *sqq.* plurimi disputat num mulus ingressus fuerit arcam Noë nec ne?

l) *Gencf. c. 36. v. 24.* BOCHART *l. c.* prolix.

m) Hom. II. *B. 852.* qui ab Enetis deriuat eos.

n) in Cypseli arca. HEYNNE *vir summus über den Kästen des Cypf.* p. 55. Clar. Cypselus circa 660. a. C. n.

fere monumentis appareat. Duplex vulgo horum hybridorum genus innotuit: alterum itemque maxime commune, quod mulorum o) nomine audit, asinum genitorem equam autem matrem habet: alterum vero rarius obvium, hinnorum p) vice versa ex equo et asina natum est. Sed tertium in praesenti binis hisce adhuc addere possum: non quidem lumaroru n, super quibus dubia mea infra prolixius exponere liceat, sed rarissimum illud et forte unicum animal hybridum ex asino et femineo Zebra in viuario Generos. D. CLIVE ante aliquot annos natum et ni fallor adhuc viuens, cuius accuratam notitiam Viro Doctissimo meique amantissimo HUGH FRASER, Scoto, debeo, et quam integrum infra inserere operae pretium est q).

Rario-

- o) Le Mulet BUFFON *Supplm.* T. III. t. I.
- p) Le Bardeau BUFFON l. c. t. II. VARRO de R. R. II. 8. 1. COLV梅LLA VI. 37. 5. PLIN. VIII. c. XLIV. 5. HESYCH. Γύνος, ἡ ο πατηρ
ἱππος, ἡ τε μητηρ ουος. Contrario plane sensu hinni mulique notiones inuertit LINNAEVS de generat. ambigena. Amoenitat. academ. Vol. VI. p. 12 sq.
- q) verba viri humanissimi in epistola Londini d. 16 Febr. 1780 ad me data, haec sunt;
- „The Animal You inquire after is Son of an Ass & of „a female Zebra belonging to Lord CLIVE. Though „the Zebra showed a violent desire for the Male, „she would not suffer horse or ass to come near „her, untill they accidentally thought of painting „an Ass like a Zebra. The animal is about five „years old, from 13 to 14 hands high, of a dunniſh „Colour like the Ass, with dark Stripes all over „him like the Zebra. He is larger than his mother „& thicker a good deal about the Neck & Shoulders; but his Limbs are much finer than those

Rarioribus quoque hybridis addas illud ex *caprae reuersae* cum *capra depressa* coitu, quod LINNAEVS vedit r): item ea quae ex *hirci* cum ouis, et ex *canis* cum *lupo* connubio nata, Cl. BUFFON citat s). Porro mustela *furo* cum *putorio* pullos hybridos produxisse visa est t): Et inter anes *gallus gallinaceus* cum *anate u*), et vice versa, *Calicuticus* cum *anate w*), *Fasanus* cum *gallina x*), columbarum diuersae species inter se x*), et si ARISTOTELI credimus y), *gallinaceus* cum *perdice* secundum exercere coitum. *Canariensem* avicularum ex aliis *passerum* generibus hybrida notissima sunt.

Alia vero suspecta videntur: ut hybridum quod *canis molossus* ab *vrso* conceptum pepérit, quodque

se

„of the Ass. He has I am told covered several Fe-
„males but has had no offspring. The mother died
„when he was young. The Zebra passes I belie-
„ve for being a very untractable Animal, this Crea-
„ture shows a good deal of Obsturacy, but is so
„tame that I have seen him come into the House
„to eat a bit of bread. He seems very strong, but
„has not as far as I know been employed in any
„work, except only that they have rode him a
„little by way of amusement about the Fields. He
„discovers, I am told, great dexterity in opening
„gates & in making his escape out of enclosures
„where they want to shut him up.

r) In viuario Cliffortiano. Syst. Nat. ed. XII. p, 96.

s) l. c. p. 5. 7.

t) ERXLEBEN *mammalia* p. 467.

u) Cel. TABBE Beytr. zur Naturk. v. Zelle. P. II.

w) physical. Belustig. p. 392. SPALLANZANI in
memorie sopra i muli p. 18.

x) FRISCH Vögel t. 125.

x*) (v. PERNASER) Unterricht von den Vögeln
p. 23 sq.

y) Hist. animal. IX. c. 49.

se ipsum vidisse, BOAISTVAV DE LAVNAY refert z). Ita et HESYCHIO minus credas, dum lupum aureum L. (*Schackal*) ex *hyaenae* et vulgaris *lupi* coitu ortum dicit a).

De *canum* et *simiarum* coitu b) et inde natis hybridis ambiguus adhuc haesito. Nimis diuersa videntur animalia. Duo interim mihi innotuerunt exempla, vbi canes feinellae e simiis masculis grauidae factae dicuntur, quibus omnem negare fidem, nefas ducerem c). Alterum in terris Schwarzburgicis accidit; hybridi huius iconem, curate depictam, possidet Excell. BÜTTNERVS benigneque mecum communicauit. Canem refert, domestici minoris statura, colore luteo flauescente; oculi, auriculae, collare pilosum a cane vulgari differebant, paternis vero iisdem partibus simillimos esse, relatum est. Alterum Francofurti ad M. ante decennium fere accidisse, testis oculatus, fide maxime dignissimus, retulit: peperisse catellam ex Simia Diana L. foetu, ferocitate, ingenuo, habitu gibbosio, et cauda longiore patri simillimum. Rem indagandam relinquimus iis, quibus fortassis occasio erit curatius obseruandi; notae enim sunt difficultates, quae in huiusmodi experimentis occurunt. Aegre eiusmodi animalia, in quibus periculum facere animus est, ab aliorum confortio arceri possunt, ita ut simul coëundi appetitus in iis seruetur; porro si quid fortuito pulli peculiare habent, statim

z) *Histoires prodigieuses* p. 132 sqq. cum iconē.

a) BOCHART *Hieroz.* I. p. 832.

b) OSBECK *Oslindisk Resa.* p. 99.

c) Et ipse HALLERVS quod hic describo certe probabile Exemplum vocat. *Bibl. anat.* T. II, p. 707.

tim illud diuersis parentibus tribui solet etc. Quod mihi suspecta reddidit eiusmodi facta, illud praeſertim est, quod plures, vtriusque generis diuersaeque speciei ſimias, medios inter canes, itidem vtriusque ſexus per plures annos continuo versantes, cum iis ludentes etc. viderim, nec tamen ex dictis quidquam iſpis acciderit. Falsi e contrario rumoris frequentia ſunt exempla, vt felis, cum duobus catellis ſimul nati, cuius fama viciniam noſtram ante aliquot annos peraggravat; rite tandem conſiderato, quod feleū dicebant, animalculo, prudentiores facile canem paulo deformem agnouerunt, totumque prodigium in rīſum verſum eſt. Neque aliter interpretor CLAVDERI ^{d)} felis ab ſciuro coimpreflāe historiam, ex cuius pullis vnuſ patri, reliqui matri ſimiles fuifle dicuntur; alias que huius farinae narrationes.

§. 8. *Coitus diuersac specieſ animalium inanis.*

Ab hiſ omnibus probe ſeparanda ſunt infoecunda plane animalium diuersae ſpecieſ connubia. Damus quidem, venere flagrantes brutorum mares femellis ſuaſ ſpecieſ carentes, interdum in alienas, cum quibus verſari licet, ita fortassis aeftuare, vt cum iſpis coire periclitentur: quod tamen in paucis ſaltem, iisdemque valde affinibus rite ſuccedere, in plerisque vero autis excidere, putamus. Ex eiusmodi autem incongruo impetu, foetus concipi naſcīe posſe, grauia certe credere vetant argumenta. Referas huc in multis genitalium inaequales proportiones ^{e)}: quae quidem partes in eiusdem ſpecieſ utroque ſexu ad coitum provide et studioſe aptatae ſunt, in remotioribus autem generibus

^{d)} Eph. N. C. Dec. II. ann. IX. p. 371.

^{e)} v. HALLER Physiol. VIII. p. 9.

neribus totam rem aut impossibilem, aut difficillimam, certe ad concipiendum ineptam, reddunt. Porro non video, ad quas leges eiusmodi diuersorum parentum proles in vtero fingi possit, cum in quavis animalium specie, matri gestationis et grauiditatis, foetui auctem formationis et progressiui incrementi certa et fixe definita sint tempora.

Attamen quaedam huiusmodi praeter naturam contingentium connubiorum recitare exempla operae pretium erit.

Prae omnibus maxime paradoxon videtur cuniculi cum gallina connubium a REAVMVRIO f) adeo celebratum; ab ipso tamen populari suo BVFONIO g), HALLERO b) aliisque in dubium vocatum: cum BVFONIO nec id quidem succederet, ut ex lepore saltem et cuniculo, adeo affinibus animalibus, pullos excitare posset; etsi hos inter se coiuisse suspicetur. Recte ideo credit Cl. Vir, si unquam compresserit cuniculus REAVMVR II gallinam, ex nimia salacitate id factum fuisse, et deficiente gallina alia fortassis re eodem fine usurum fuisse. Ita venerandus praeceptor BüTTNERVS ipse saepius olim cuniculos, gallinas comprimentes vidit, quae autem irrita post haec oua (hypenemia s. zephyria appellabant veteres) posuerunt. Neque aliter cum famosis illis cuniculis viuarii Bruxellensis comparatum esse puto. Coire eos cum gallinis ex Avtoptarum testimoniis certus sum; qui autem ibide ostentantur pulli quos ex eo connubio natos esse vulgaris rumor fert, nihil aliud esse quam notissimam illam gallinarum varietatem pumilam s. lanigeram (Woll hüner vt vulgo

f) Art de faire éclore les poulets T. II. p. 340. sqq.

g) Hist. nat. VI. p. 303. sq.

b) l. c. et ap. BONNET corps organ. II. p. 214.

vulgo dicunt) pridem notam, et iam medio aevo a M A R -
C O P O L O V E N E T O ⁱ⁾ et Equite I O A N N E M A -
N D E V I L L E ^{k)} descriptam, aequo certo persuasus sunt.
Plumas ipsarum harum Bruxellensium gallinarum, ab
amico inde missas, coram habeo, easque ne hilum a
gallinae pumilae plumis differre, luculenter video.

Alia quoque animantia in diuersae speciei temel-
las inanes tentasse impetus compertum habemus. Ta-
le quid de *cane domestico* I O. M A T T H. G E S N E -
R I. V. Cl. audio, quem itidem *gallinas* ita subegisse,
referunt ^{l)}. Non adeo miror, cum canes lascivien-
tes inanimatis nonnunquam rebus, ad genitalia fri-
canda, vti, notum sit. Sed plura eiusmodi prodigiosi
aeque ac infoecundi coitus omittimus exempla, cum
de *Iumaris* adhuc paucis agere animus sit, famosis
illis diuersi plane ordinis, taurini scilicet et equini,
hybridis.

§. 9. De Iumaris excursus.

Nescio vnde habuerit Cl. B U F F O N ^{m)}, C O L V -
M E L L A M iam Iumarorum mentionem facere, citari-
que eum a C O N R. G E S N E R O. Nec illum eos te-
tigisse, nec hunc eum super ipsis citare, eruere potui.
Iplum contra G E S N E R V M primum de Iumaris lo-
quutum fuisse ⁿ⁾ puto. Nam L I V I I ^{o)} equuleum
e boue ad Sinuessam natum, huc non refero, cum
rem tanquam inauditam inter prodigia referat. Ti-
gurinus

ⁱ⁾ M. P O L I V E N. *itinerar.* L. II. c. 68.

^{k)} Sr. I O H N M A V N D E V I L E ' s *Travaile* p. 248.

^{l)} De cane qui in suem aestuauit B U F F O N *Suppl.*
T. III. p. 35 sq.

^{m)} T. X I V. p. 248.

ⁿ⁾ Hist. quadrup. vivip. p. 19. 106 et 799.

^{o)} Dec. III. L. 3.

R-
N-
nt.
ab
a
el-
Fa-
JE-
Te,
en-
tri-
osi
im
olsis
ni,

V-
ri-
te-
ui.
lo-
mm
mm
Ti-
us

48.
pl.

gurinus autem polyhistor „peculiare quoddam mulo-
„rum genus in Gallia circa Gratianopolin haberí,
„audiuisse aliquando; quod ex asina et tauro natum,
„vernacula lingua *Iumar* appelletur. In Heluetiae
„alpibus, supra Curiam ad pagum Spelugam ex equa
„et tauro natum equum ex viris fide dignis acce-
„, pisse p)“

G E S N E R O coaetaneus fuit **H I E R O N Y M V S**
C A R D A N V S, qui etiam de *Iumaris*, et quod den-
tes habeant superiores q), fintque valde robusti et
audaces r), dixit.

Post eum **I. B A P T. P O R T A**, se ipsum Ferr-
riae vidisse eiusmodi animal, forma muli, capite vitu-
lino, cornuum loco duobus tuberculis, colore nigro,
oculis taurinis, retulit s). Repetita haec sunt po-
stea t) ad **IOANNEM L E G E R** vsque, qui prolix
magis u) de iis praecepit, iconemque simul addidit.
„ Nasci dicit *Iumaros* vel ex coniubio tauri et equae,
„ vel ex illo tauri et asinae: illos proceriores esse
„ statura et *Baf* appellari; hos minores *Bif* dici;
„ illis maxillam superiorem luculenter breuioresse
„ inferiori, porellorum in modum; dentes superio-
res ad pollicis s. digitorum duorum distantiam ma-
„ gis

p) cf. I A C. R U E F F *de conceptu etc.* p. 48. a. in mon-
strorum historia.

q) *Contradic. Medic. I. II. Tr. VI. contrad. 18.* p. 444.

r) *ibid.* p. 448.

s) *Mag. nat. L. I. c. 9.* addit audiuisse, eos in aliqui-
bus Galliae partibus vulgares esse: et si per Galliam
transiens non viderit.

t) *P. Z A C H I A S quaest. med. legal. T. I.* p. 533, ex
equa et tauro.

u) *Histoire generale des Eglises evangeliques de Valées*
de Piemont ou Vaudoises. a Leyde 1669. fol. p. 7. re-
pet. in *Almanach de Gotha* 1767. p. 63.

„ gis retrorsum positos esse, quam inferiores. His,
 „ *Bif*, inferiorem maxillam breviorem esse superiori,
 „ vt in leporibus esse soleret, dentesque superiores
 „ praestare inferioribus. Neutrum ideo genus villa-
 „ ticus passionibus vti posse, nisi tam longa sint gra-
 „ mina, vt lingua illa decerpere possint. Capite
 „ caudaque boui simillima esse haec hybrida, cor-
 „ nuum vestigia exiguis tuberculis significari. Quoad
 „ cetera, asino aut equo simillima esse. Mirum iis
 „ esse robur, certe si corpus exile species; minores
 „ esse mulis vulgaribus; parum comedere eos, cursu
 „ veloces esse: se ipsum una die 18 milliarium iter
 „ in montosis cum tali lumarō fecisse, idque multo
 „ commodius, quam cum caballo fieri soleret.”

Ex hac relatione pleraque bona fide receperunt
 nuperiores w) et praeter Pedemontium etc. alibi et-
 iam extare lumaros dixerunt, apud Tunetanos et Al-
 girenses S H A W x), in capite viridi M E R O L L A y),
 Languedoci z) alii.

Cum autem anatome horum animalium, pluri-
 mum lucis dubiae eorum origini afferre videretur, plu-
 res clarissimi viri ad eandem se accingebant. Et pri-
 mo quidem veterinarius Cl. BOVRGELAT, Iuma-
 rum

w) VENETTE p. 324. ex equo et vacca. Ex vacca
 et asino natis yngulam fissam tribuebant BOVR-
 G V E T *lettres philosophiques* IV. p. 160. sqq. e tauro
 et asina. Manuel Lexique. Paris. 1755. Encyclop.
 Par. T. IX. p. 57. B. S. ALBINVS in *praefectionib.* physiolog. Msptis. Nuperrime adhuc auctor
 libri *Cours d'hist. nat. ou tableau de la nature* T. I.
 Par. 1770. 12. v. GLEICHEN l. c. p. 29 sqq.

x) Travels p. 239. ed. Oxf. 1738. f. dici Kumrab.

y) Voyage to Congo in Churchilli Collect. T. I. p. 655.

z) Dictionnaire Languedocien-Francois par M. l'Abbé de
 S. . . à Nîmes 1756. 8. p. 256.

rum in theatro Lugdunensi cultello subiecit, at, quod dolendum, famae nimium credidisse et praeiudicato oculo anatomen eam aggressum esse, videtur. Veram quippe existentiam ex equino et bouino natorum Iumarorum exinde fluere concludit, cum tamen ipse summam eorum cum vulgaribus mulis similitudinem fateri cogatur, neque ventriculum neque bilis vias (quae scil. bina momenta hic summi ponderis sunt) ab equi structura diversa fuisse etc. a). Effecerat adeo labore suo V. Cl. ut incertiores essent eruditi quam dudum. verum nuperior aliorum virorum industria multo magis adhuc putatios hosce Iumaros dubios et suspectos reddidit. In iis enim quos Cl. B V F F O N secnit, pyrenaicum alterum, alterum e Delphinitatu ne minimum quidem botiinae originis vestigium repertum fuisse ipse refert b). Ideisque ex dissectis Iumaris apparuit quos magnus scientiarum Patronus, Cardinalis *delle LANZE* perito cultello subiici c), tabulasque anatomicas super ipsis confici iussit. Ex litteris enim quas H A L L E R V S vir magnus, mihiique dum adhuc in viuis esset egregie fauens, super ipsis hisce quas coram habebat iconibus, ad me dedit, lunculenter didici laryngem, glottidem, ventriculum simplicem, bilis vias etc. omnia in istis bestiis equino generi similima esse, a bouino longe abhorrere.

Ipse nuper adhuc Casselis bina huiusmodi animilia, quae Iumaros esse rumor ferebat, cominus vidi. Erant statura asini majoris, a cuius forma etiam parum abhor-

a) *Avant-Coureur* 1767. no. 50 sq. et plurimis ap. BONNET *oeuvres* T. III. p. 433 sqq.

b) l. c. Et deinceps dubitat *Supplm.* T. III. p. 4 sq. 34 sq.

c) *Dictionn. Encyclop.* par DE FELICE T. XXV. p. 242.

abhorredant, colore nigro, dentibus vtriusque maxillae equinis d); ruminationis ne vestigium quidem in ipsis obseruatur etc. adeo ut hos certe nil aliud nisi genuinos binnos quos supra dixi, esse, persuasus sim. Pridem iam HALLERVS nullam esse penis taurini ad vaginam equae proportionem e) monuerat; et quam supra tetigi difficultatem, eadem et heic elucet si nouimestrem vaccae grauiditatem cum undecimestri equae compares, vt adeo non mirum sit, longam et per plures annos continuatam libidinem cuius BUFFONIVS e*) meminit, qua nempe taurus in equam aestuauit, frustraneam tamen, incassam et sterilem manasse.

§. 10. *Hybrida humana negantur.*

Sed e diuerticulo in viam reuertantur; dummodo paucissimis adhuc de humanis illis partibus hybridis absoluere liceat, quos e brutis aut nasci aut generari tam copiose docuit credula antiquitas f), quibus autem in totum omnem denegare fidem praeter alia physica,

d) cf. quoque *Bemerk. eines Reisend. durch Deutschland, Frankr. Engl. u. Holl. 2 Th.* p. 60 sq.

e) *Physiol.* T. VIII. p. 9.

e*) *Suppl.* T. III. p. 37.

f) IAC. RVEFF. PARAEVS. ALDROVANDVS. SCHENK. LICETVS, alii monstror. compilatores. de puella Suecica ab vrso compressa, hincque filium heroem enixa SAXOGRAMM. et OLAVS M. (ansam fortassis praebuit fabellae de vrforum in grauidas furore, huncque fistendi singulari remedio). Similem historiam v. ap. VINC. LE BLANC *Voyages* p. 119 sqq. E veterum scriptis studiose exempla collegit FORTVN. FIDELIS *de relat. medicor.* p. 493 sqq. recentiora habet STORCH *Kinderkrankb.* I. p. 16.

physica, maximi momenti moralia argumenta iubent,
ita ut summum numen prouidisse iam horrendis eius-
modi connubiis, inanique ea reddidisse verosimilli-
mum sit.

Quae in hybridorum disquisitione probe distin-
guenda esse supra iam monuimus g) ad ea et heic at-
tendere necesse est. Homines cum brutis nefando
scelere coiuisse quidem veterum b) et recentiorum i)
quaedam loca probare videntur. Foecundum autem
alicubi extitisse eiusmodi immanem congressum nul-
lum extat cui fidere possit exemplum. Imo quae de
Indiarum cum simiis maioribus coitu, et inde natis
anthropomorphis referuntur k) IACOBO iamiam

BON-

g) p. 9.

b) PLUTARCHVS hinc inde in *symposio* et *paralle-*
lis. VIRGIL. *Ecl. III.* 8. &c. Equum adamatum
a Semiramide usque ad coitum, Juba auctor est
PLIN. VIII. c. 42.

i) de 3000 Italib[us] auxiliariis Duci de Nemours 1562
in Delphinatum missis inque capras infantibus
BAYLE *Dict.* Art. *Baithylus* T. I. p. 469. TH.
WARTON ad THEOCR. *Idyll.* (Oxon. 1770 4.)
I. 88. p. 19. "audini ex docto quodam amico, qui
,,per Siciliam insulam iter faciens, ibidem cum vetera
,,monumenta, tum populi mores accuratius inuestiga-
,,verat, inter confessionis articulos a siculis caprariis
,,apud montes vitam solitariam degentibus, etiamnum
,,per sacerdozes proprios rite solere exigi, an rem cum
,,hircis suis haberint."

Manati genitalia femininis adeo similia esse ut
Arabes cum ipsis coeant relatum est. cf. EXC
MICHAELIS *Frag. an die nach Arab. reisenden.*
p. 115.

k) v. post a ios ZUCCELLI relat. di Congo p. 14.

B

BONTIO ¹⁾ viro ceteroquin satis credulo dubia et fabulosa vita sunt. Et si etiam libidinosos simiarum matres, feminis humanis in aestuare concederes, de procreanda tamen sobole vel ideo ne cogitandum quidem foret, cum iisdem peregrinatores, feminas in amatorum brutis amplexibus misere perire, referant.

§. 11. *Hominis a ceteris animalibus differentia.*

Abominandum relinquo argumentum, idque eo libentius, cum scopo nostro appropinquari oporteat, ita tamen, ut priusquam varietatem hominum inter se scrutemur, de ipsa hominis ab reliquis animantibus discrepantia, paucissima verba faciamus. Fecundissimum sane et pulcherrimum argumentum, cui autem diutius immorari angusti libelli limites prohibent, quodque hic loci tribus tantummodo verbis absolvere necesse est, etsi pauca ea, quae super eleganti hacce materie collegimus, alibi publici iuris facere lubentes polliceamur.

§. 12. *Animae dotes.*

Optime in praesenti defungi putamus, si prius de animae dotibus, tum de corporis structura acturi sumus: quae tamen binā momenta ne minimam quidem inter se relationem habere videntur: ita ut ab organica animalium structura, cum humano corpore comparata, ad eorundem animae facultates, nulla plane valeat consequentia; quod cuius elephantem aut equum cum simia comparanti facile patebit.

Argumenta enim quae, currente praesertim seculo, steriles plerumque lites concitarunt de anima, ratione,

¹⁾ hist. nat. et med. Ind. V. c. 32.

tione, loquela etc. brutorum, non adeo diffi ilia et confusa videntur, dummodo cum animalium moribus familiarior paulo, corporis humani physiologia non expers, praeiudiciis autem liber satis sis.

§. 13. *Homini instinctus paucissimi, iidemque simplicissimi.*

Prima ergo quae hominem et reliqua animantia intercedit differentia eo redit, ut paucissimis et simplicissimis saltem instinctibus praedatus sit, solus autem contrario rationis viu polleat.

Quaquam multum super *instinctus* notione disputatum sit, adeo ut longe facilius et euidentius ex effectibus suis, scilicet actionibus animantium si cum humanis comparaueris, quam ex multis philosophorum definitionibus eius cognosci possit; mihi tamen animantium instinctus *connati, inuoluntarii, et quasi coeci impetus et molimina esse* videntur, *quorum ductu, tanquam machinae absque ulla institutione acquista sunt, instructione, finibus suis respondentes actiones necessario absoluere coguntur.*

Ex numerosis illis et diuersissimis instinctuum animalium generibus, homini per pauca saltem eaque simplicissima, et mere *temporaria*, quae scilicet in unica tantum vitae periodo, aut in sanitatis et vitae discriminatione saltem competunt. Horum exemplum praebent voces sic dictae internae naturae medicatricis, fastidium carnis et desiderium acidorum in morbis putridis et biliosis, concupiscentia absorbentium in iis, qui acido primarum viarum laborant etc.

Ad illos autem instinctus, qui in certa saltem vitae humanae periodo obseruantur, desiderium alterius sexus seu connubii, et inessabilem illum ac uhemenn-

tissimum ardorem refero, quo matres in prolis suae amorem rapiuntur. Quod enim vulgo dicunt matrem eam solum ob caussam infantes neonatos fovere, ut sibi incommodum et maximas tensione premens lac sugendo extrahant, vel unico eo, saepe repetito, et aequo erudelissimo ac animos affidente refutatur experimento *m*), quo canem grauidam, si viua fuerit dissecta, et imperfecti adhuc foetus ex utero exempti matris moriturae ori admouentur, eam latratus, eiulatus imo horrendorum obliuisci dolorum, et in ipso agone et inter continuos cruciatus ad ultimum usque vitae habitatum tenellos foetus suos infanda pietate intueri et lambere, constituit.

Alius demum instinctus, sed magis mechanice se exerens in suctione neonatorum infantum observatur, quos incredibili fane et connata ipsis dexteritate hoc negotium absoluere, sapientissimus iam observauit HARVALLVS *n*).

Verum

m) v. REALD. COLUMBI de re anat. L. XIII. p. m. 475 sq.

n) Exercit. de generat. animal. p. 198. ed. principis. Experti sumus, foetum in partu haerentem, antequam eiulare, aut respirare possit, digitum ori admotum apprehendere, et fugere. Quin imo recens natus suctionem accuratius molitur, quam adultus, aut ipse met per aliquot dies desuetus queat. Neque enim infans papillam labiis comprimens fugit, ut nos, absorbendo; sed quasi deglutire vellet, totam in fauces usque attrahit, linguaeque et palati auxilio tanquam manducando, lac emulget; maiore profecto conatu atque arte, quam adultus possit.

Verum praeter haec quae enarrauimus vix vllia li re-
flabunt in homine instinctus: eorum autem, quos *arti-*
ficiales vocant (*Kunst-Triebe*) quorum nempe ope tam
innumerata animantia absque vlla institutione, sed ex con-
nata dexteritate et habitu, imo absque vlla praeuia ex-
ercitatione (nam multi sensel tantum in tota vita eun-
dein exercent, ideoque primum tentamen simul sum-
mum et absolutissimum opificium esse debet) artificii
plenissima et stupenda opera, nidos, tela, retia, etc.
ad multifarios usus conficerere norunt: horum inquam
instinctuum ne tenuissimum quidem in homine repe-
riri vestigium, adeo in aprico est, vt vix mentione ne-
dicam ulteriore probatione egeat.

S. 14. *Soli homini ratio competit.*

Miserum ideo esset genus humanum tam paucis
prouisum instinctibus, et artificialibus omnino priua-
tum, nisi indemne seruaretur diuinae illa particula
aurae, *ratione* inquam, quae sanctiori huic animali,
vt OVIDII verba mea faciam, mentisque capaciori
altae tanquam inestimabilis praerogativa concessa,
brutis vero absolute negata est, cuiusque ab instinctu
differentia et praestantia facilis comparatione elu-
escit.

Instinctus connatas o) esse facultates, vidimus.
Ratio non item. Hanc enim non ipsam, sed poten-
tiam saltem eandem olim acquirendi infans ex utero
materno secum affert. Germen quasi est aut scintil-
la delitescens, non nisi vitae socialis et institutionis
et

o) *Nascitur ars ista non dicitur verba sunt Senecæ
de aranearum textura loquentis.*

et disciplinae adminiculo increscens: fertile solum ut
CICERONIS comparatione vtar, sed non nisi cultura
proficiens.

Porro instinctus sibi semper similis manet, nec annis nec exercitatione crescit aut quasi maturescit sed in tenello animali non debilior quam in adulto, in hoc ne hilum perfectior est. Cum rationis humanae scintilla e contrario, si cultura afflata fuerit, miranda capiat incrementa demumque in diuinam illam et limitum et extinctionis expertemflammam erumpat.

Quae ex instinctu proficiuntur animalium actiones inuoluntariae, necessariae sunt; cum humanae e contrario (praeter eas paucissimas quas modo tetigimus) a voluntatis arbitrio pendeant.

Facile exinde fluit animantium actiones eo ipso erroris fore expertes esse, cum homo ratione duce tam saepissime erret et se ipsum fallat. Verum et ipsa animalia quandoque errare vel unico muscae carnariae exemplo constat, quae saepe olfactu seducta ouula staphyliae variegatae foetenti flori impunit, quae tamen misericordia et certa fame peritidis vermiculis exinde prodere possunt, non ut putrefacta caro alimentum praebere possit. Humanis autem erroribus qui ex ratione profecti esse videntur, idem quoque fons facile medetur et ita damnum reparatur.

Sed, ut deinceps breuissimis expediamus, facile constat, hominibus instinctus, artificiales praelertim, adeo non conuenire, ut eorum possessione tantum miserimi et maxime infelices fuissent, quantum rationis usu felicissimi et beatissimi nisi nolint, esse possunt. Instinctus nempe animalium certo et statuto climati, vitae et alimentorum generi quae cuius speciei deserviantur,

nantur, ad amissim respondent. Homini autem reliquae creationis domino, cum omnibus terrauei globi climatibus, omni vitae generi, assueci, nullo limitari debeat, cum porro animal omniorum sit etc. communi quodam instinctu artificiali male consultum fuisset. Quid iuasset nauigandi aut agros colendi instinctus monticolis; aut frigis pellibus arcendi artificium iis, qui sub aequatore torrentur, quid phocas venandi facultas Circassii, aut Cocos nuces frangendi Islandis etc. Ex infinita quamcunque habitandi Zonam, quocumque fruendi vitae genere et alimento, hominis potestate, infinita quoque flouunt necessaria incommoda, quibus autem omnibus aequo infinitae rationis usus perfectissime mederi potest: quod cuiusvis aut infecti cuinsuis nidum, quamvis artificiosum tamen certo et limitato tantum vitae generi conuenientem, cum multifariis hominum domiciliis, portatilibus Nomadarum, arboreis Guianaee incolarum, pensilibus Kamtschadalensium, subterraneis Troglodytarum et s. p. comparanti facile patebit.

§. 15. *Soli quoque homini Loquela.*

Vt ratio, ita etiam *loquela* hominis prae reliquis animantibus prerogativa est, utpote quibus non nisi vociferari si pulmonibus respirant, piscibus autem et insectis quibusdam saltem sonum edere, datum est. Quanquam enim nec voce s. affectuum lingua vt non inepte a quibusdam dicitur *p*) homo destituantur (vt in nuper

p) eleganter Cl. COV RT de GEBELIN in *plan général du monde primitif*. p. 10. La langue est double: celle des sentimens et celle des idées: la première commune à l'homme avec les animaux, mais au-

nuper natis imo in furdis mutisque videre est, qui et si loqui nesciant, brutas tamen voces, edere possunt) praeterea tamen *Loquela* s. rationis lingua et animi explanatione ut *PLINIO* audit, solus et vnice instructus q), omnia alia animantia praezellit. Et ea quidem primam exultae rationis germinationem necessario sequitur, ita ut non ad diuinam quandam linguae reuelationem cum *SÜSSMILCHIO* refugere, sed eandem pro absolute necessaria cultae rationis consequentia habere, opus sit. Primo aetatis tenellae anno infans loquela beneficio neque adhuc gaudet neque indiget. Praeter maternum uber et soinuum pauca ipsi desideria restant, et quae cari parentis prouidentia facile ex tenelli ploratu hariolari possunt. Verum haec brevis aeti felicitas est! A materna enim manu depulsa et sibi ipsi nunc magis relictus miserissima et defienda affligeretur indigentia nisi circa idem tempus mens desideria et optata sua, linguae committere addisceret. Hinc primo charissimas sibi personas et a quibus toties jam expertus infans certissimum sperat leuamen, appellare sunulque sensim desiderata quoque ipsa, pronunciare conatur.

Cum itaque homo, vt infra prolixius adhuc dicetur, natura sua maxime inopset imbecillis sit, instinctibus quoque vt vidimus fere in totum destituyatur, omnisque adeo eius salus et incolumitas ab aliena ope

et

beaucoup plus parfaite chez le premier. la seconde absolumen privative a l'homme, parce qu'elle ne pouvoit convenir qu'a lui repondant a des operations auxquelles lui seul entre tous les Etres qui vivent sur ce Globe, puisse s'elever,

q) hinc Rabbinis nonnullis haud inepte homo dicitur *animal loquens* חיה אמרת

et vita sociali pendeat, loquela autem vnicum, certe primum et summum societatis humanae fundamen-tum sit, facile patet nugas esse, quae creduli et prodi-giis inhiantes prilci peregrinatores de barbaris genti-bus quae non nisi bruta nec articulata vterentur voce tradiderunt. Quanquam enim plurimae huius orbis gentes, quae nempe vniuersam Americam, et orbem australiem inhabitant; porro ethnici Africæ incolæ et magna pars Asiae borealis populorum, *literarum* et *scripturae* vſu vel plane adhuc careant, vel earum loco iplarum rerum expressis imaginibus vt Mexicanæ, aut hieroglyphis et symbolicis figuris vt veteres Aegypti, aut funibus nodis distinctis vt Peruani, aut conchylio-rum corollis vt Canadenses etc. vtantur; certo certius tamen ferociſſimi gentibus, Californiis, capititis bonaे ſpei et Freti Magellanici accolis etc. peculiare ſuum loquendi genus et determinatarum vocum copia eſt, cum e contrario animalia, ſive quoad corporis ſtructuram homini ſimilia quale celebris *oran-vtan r)* eſt, ſive humanis ſenſibus proxima, vt Plinii verbis de Elephante vtar, loquela deſtituantur et paucos ſaltim, eosque maxime ſequiuocos fonos emittere queant. Loquelam vero ſoliu rationis opus eſſe, vel ex eo conſtat, quod alia animantia, etiam ſi eadem fere cum homine vocis organa habeant s), illa tamen penitus deſtituantur et ad ſummiū pauca verba diu

edo-

r) v. T. H. BOWREY *Malayo Dictionary Lond.* 1701.4. OTT. F. R. v. d. GRÖBEN *Guineifehe Reife-beſchr.* p. 31.s) Memoratu tamen digniſſimum ſimias homini praeceteris ſimillimas vocis organa ab humanis maxi-mē differentia habere. cf. III. CAMPERI *Ontle-ding van verſcheidene Orango utangs* p. m. 16 ſqq.

B 5

edicta aegre satis imitari demum addiscant, id quod de animalibus quibusdam, psittacis, corvo, sturno, pyrrhula, etc. notum est, in iis autem animalibus quae homini quoad reliqui corporis structuram similiora sunt, mammalibus sc., aegerrime et si a cane Cizansis^{t)} discesseris, vix unquam successit.

§. 16. Corporis humani proprietates.

Ad corpus humanum progredior. Etsi enim ipse naturae sacerdos LINNAEVS fassus sit u) se nullum hactenus characterem eruere potuisse, unde homo a simia internoscatur, eae tamen quas iam dicemus corporis nostri proprietates, nobis certe adeo fallere nesciae et omni exceptione maiores videntur, ut Summi Numinis sumnum opificium ne dicam a simiis, verum ab omnibus ceteris animalibus euidentissime distinguant,

§. 17. Situs erectus.

Praeprimis ergo manus hominis et pedes binos seu *suum erectum* huic refero, quem intactum relinquere nupera Cl. P. MOSCATI w) paradoxa prohibit; quamuis rem ad liquidum exploratam soleque meridiano clariorem recoquere et ruminare quasi, pigate. Certe Cl. Virum elegantem ceteroquin et in plurimis laude dignissimum libellum tentamenti gratia neque adeo serio confecisse, est quod credam, cum partem argumentis usus sit, quae certe a viro anato-

t) LEIBNITII opera ex. ed. L. DUTENS Vol. II.
P. II. p. 180.

w) Praef. ad Faunam Suecicam.

w) delle corporee differenze essenziali, che passano fra la struttura de' Brutti, e la umana. Milano. 1770.

mes humanae et comparatae guaro, imo ad utramque non semel prouocante, haud expectasles; partem grauissima et omni exceptione maiora momenta pro homine bipede, iam a magni nominis anatomicis, **GALENO** x) **BARTH.** **EVSTACHIO** y) et **FABR. AB AQPENDENTE** z) studiosissime pertractata, intacta plane reliquerit. Faciles damus Cl. Viro a) minus fortassis ponderis inesse vulgaribus illis pro situ hominis erecto argumentis, a situ foraminis magni occipitalis b), brachiorum ad pedes ratione, mammis, pectore c) et humeri figura desumptis, at enim vero difficiliora restant incessum bipedem mitifice probantia. Taceo cordis apicem eiusque in embryonibus hominis et brutorum directionem, quam quidem Cl. Vir tangit d) ita autem explicat, ut contrariae opinioni arima ipse tradere videatur. Taceo validum illud a capitis cum primis cernicis vertebris connexione et motu, desumptum argumentum, quod eo lubentius hic omitto, cum summi **EVSTACHII** egregius super id extet

x) praesertim in aureis *de usu parvum* libris v. c. L. III. c. i sqq. p. 125 sqq. c. 16. p. 193. L. XIII. c. ii. p. 765. vtor ed. Lugd. 1550. 16.

y) per totum fere *Ossium examen*. in primis p. 175. ad 182. ed. Venet. 1564. 4.

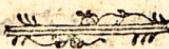
z) *de motu locali animalium secundum totum* p. 332 ed. B. S. ALBINI.

a) p. 34.

b) *DAVBENTON sur les Différences de la situation du grand trou occipital dans l'homme et dans les animaux in mem. de l'Acad. des Sc. de Paris.* 1764. p. 568 sqq.

c) lege tamen **EVSTACH.** l. c. p. 175.

d) p. 26.

extet labor e), quem fere totum transcribere oportet. Sola pelvis pedumque structura anatomae ceteroquin expertes, quadrupedis ossium compagem vel obiter cum humana comparantes, facilissime in nostras trahet partes. Videat quisilia humanae sceleti latissima, in angusta ischia inferius desinencia, pelvem breuem, supra valdopere dilatatam, infra ita arctatam ut fetui quidem exitus pateat, veteri autem prolapsum prouide prospiciatur etc. comparet ea cum oblonga, recta et quasi cylindrica quadrupedum pelvi, cum lata eius coxendice, ischiis diuariatis etc.; consideret demum glutaeorum, crurisque muscularum nexus et fabricam in homine et brutis etc. et tum dicat, qualis eundi modum illi conuenire verosimile videatur. Periculum faciat in quinis sceleto animalis recenti, aut saltem COITERIANAM iconem f) vulpis sceleti erecti, posterioribus tantum pedibus ridicule incidentis videat, et contra humanum skeleton brachiis et pedibus uniuersum sibi singat, et non potest fieri quin brutum bipes et hominem quadrupedem proaeque prodigiosis habeat. Inseparabilis est cum pelvis generaliore consideratione, alia acetabuli et capitis ossis femoris, cervicisque eiusdem demonstratio. Pertinent hoc cervix in homine oblonga quae sensim oblique deorsum ducitur, in brutis immo et in simiis breuis, propemodum transuersa, caputque obliquius cum coxae articulo commissum, tota porro pedis ossium syntaxis, calcaneus homini crassus, iunctura tarsi cum ipsa pedis planta,

qui

e) I. c. p. 234 sqq.

f) skelet. animal. Norib. 1575. fol. maj. Tab. II.

qui ipse in homine oblongus latiorque existit, plurimaque id generis alia huc spectantia, anatomae cultoribus ad nauseam trita et notissima, anatropologis autem intellectu difficiliora: quare ea longa deducere virga ineptum fore putamus, eo magis, cum fontes iam dixerimus e quibus haurire possint, qui facillimae rei plura adhuc argumenta desiderant.

Vnicum saltem idemque grauissimum adhuc addere liceat argumentum ex anatome et quidem *Osteogenia* desumptum, quo nempe in nuper nato infante ossa tarsi — calcaneum praesertim, longe citius ossescere et perfectiora fieri quam ossa carpi, constat: idque summa Dei prouidentia, cum manus tenellae primis aetatis annis vix ullam vim exercere necesse habeant, pedes autem primo anno ad finem vergente iam ad corpus sustinendum et ad gressum erectum apta esse debeant.

Sed neque infelicium infantum inter feras adulorum exempla hic asserre licet. Dura necessitas, fortassis etiam imitatio miseros manibus pedibusque simul incedere docuit, cum nemora et fruticosos saltus imo ferarum cubilia et receptus perreptare ipsis necesse fuerit. neque tamen omnibus id contingisse certum est. Hassiacus ille ^{g)} inter lupos repertus *interdum* saltem quadrupes incedebat: Zwollensis ^{b)} et Campanica ⁱ⁾ puellae, Hamelensis ^{k)} puer etc. recti ibant. Mutuo minus vero argumen-

^{g)} DILICH. *Hessische Chronick.* P. II. p. 87.

^{b)} Bresl. Samml. Ian. 1718. Aug. et Oct. 1722.

ⁱ⁾ Hist. d'une fille sauvage etc. à Par. 1761. 12.

^{k)} Bresl. Samml. Decembr. 1725.

gumentum a primo infantum incessu desumptum locum habet, cum cuius tenellos eiusmodi obseruant notissimum esse debeat, eos vix vnoquam quadrupedes repere, sed clunibus magis insidere, manibus iniit*l*), et pedibus quasi remigare. Minus recte ergo dixerat **PLINIVS** *m*) primam roboris spem, pri-
mumque temporis munus, quadrupedi similem facere hominem.

Qui autem erectum situm morborum solum item faciunt, cum veterinariae medicinae, tum eorum malorum *n*) obliuiscuntur, quae miseris homines feros quadrupedes vexasse legimus.

Imo anatomie humanae et comparatae non expertes norunt quam sapienter Summum Numen malis e situ erecto oriundis prouiderit, eoque ipso hominem ad bipedem ingressum destinauerit, cum statim post testium ex abdomen in scrotum descensum in regione annuli abdominalis peritonaeum et vaginae funiculi claudantur et ita herniae inguinales et scrotales innumerae impediuntur et praeuertuntur.

§, 18. *Manus duae.*

Directe ex dictis fluit alia hominis proprietas, manus nempe duae, quas soli humano generi tribuo, cum simiis e contrario aut quatuor aut nullae plane competant, quarum hallux remotus a reliquis pedum digitis iisdem ipsis usibus interiuit, quos manuum pollices praestant. Simiae enim natura sua neque bipedes

l) ita quoque Hamelensis puer. Bresl. Samml. l. c.

m) VH. t. T. I. p. 369. ed. H A R D.

n) v. c. tumoris hypochondriorum etc. hiberniiue-
nis ap. **T U L P.** IV. 10.

des neque quadrupedes dicendae sunt, cum non ut alia quadrupeda terram, sed fere ut sciuri arbores inhabitent; adeoque manibus posterioribus ut ramos firmius apprehendant seque ita sustentent, anterioribus autem ad fructus decerpentes et alia negotia opus habeant. Adeo certa res est, ut vel ex eo solum capite ROBINET¹⁰) foetus-pongo certissime probem. bryone vere humano habendus sit, etiamsi reliquas corporis partium rationes et totam structuram mere humanam negligeres.

Noui quidem plerosque itinerum auctores de Simia satyro sc. notissimo illo Orang-utang verba facientes, illum pro bipede venditare. Sed GVALT, SCHOVTEN aliique optimae notae veraciiores aut magis accurati autoptae contrarium et quod artis et disciplinae ope ita ingredi doceantur, candide monent. Imo plerique iconibus exhibiti p) baculo innituntur, vrsorum fere saltantium more: Vola autem manus eorum aequa alte sulcata, plicis et scissuris distincta est, ac pedis planta q). Porro calcanea depresso, minus prominula firme eos incedere prohiberent; Et si interiora species, pelvis elongata, femorum ossa, alias quea modo diximus, eiusmodi inestui plane adversantur, id quod nuper CAMPERI viri illi industria

- o) *Essais de la nature qui apprend à faire l'homme* tab. IX. p. 155.
- p) TYSONIS, EDWARDSII, BUFFONI. Ille Oran-vtan quem Ienae 1770 viuum vidimus, non nisi baculo suffultus pedibus posterioribus insistere, neque facile deambulare poterat.
- q) v. LE CAT *Traité du mouvement musculaire* tab. I.

stria et ingenii acumine extra omnem dubitationis aleam positum est r).

§. 19. *Corpus humanum nudum et inerme.*

Sed praeter situm erectum et binas manus alia quoque consideranda restant, quae itidem humano generi propria esse videntur. Omnim animantium unicus homo *inermis plane et nudus* in hunc orbem positus esse videtur, cum nec dentes feroce, nec cornua, nec vngulae, nec pellis hirsuta, nec alia tegmina ipsi data sint. Depilis tere est, cum quadrupedia quae dorsum coelo et tempestatibus obuertunt aut pelle hirsuta, aut cute crassiore, aut testis, aut squamis, aut aculeis munita sint. Homini paucae saltem corporis sui regiones pilosae s), at dorsum pene caluum est, quod certe nouum pro homine erecto argumentum praebet. Dentes aequales magis, rotundiores, planiores et uno verbo ita constructi, ut primo intuitu pateat, homini maxime ad victimum mandendum, quodammodo etiam ad loquaciam, minime autem armo-

rum

r) *Ontleding van verscheidene Orangoutangs* 1778. 8.
p. m. II. 14. 24. 28.

s) rara pilosorum hominum exempla obici nequeunt, quae inter monstra referre mallem. Familiam hirsutam ex Ins. Canariis v. ap. ALDROVAND. monstr. hist. p. 16 fqq. et si fideas fabuloso cetero-quin auctori, non magis tamen mireris necesse est, quam sedigitorum stemmata. cf. ZAHN Specul. physico-math. hist. T. III. p. 70. Ipse memini, opilionis illius anthropophagi ao. 1772 Berkae prope Tenam iudicati, dorsum, cum iam per aliquot hebdomades rotae implicatus tempestatique expositus esset et vestimenta defluerent, totum pilosa hirsutie obtectum apparuisse.

rum t) loco eos datos esse. Ipsi simiarum dentes longe ab humanorum forma recedunt. Canini ipsis longiores, acutiores, a vicinis remotiores; molares autem alte incisi, spinis quasi acutissime prominentibus horridi. Praeter dentes, etiam os angustum hominem mitem et inermem demonstrat, quod labii ornatum est, quibus ipsis etiam a simiis aliisque sibi similibus bestiis differt.

Sed et nulli alii animali tam longa infantes, tam sera virilis aetas est. Nulli alii tam sero dentes erumpunt, nullum praeter hominem tam sero pedibus inniti disicit; et quae sunt huius generis alia quae mihi certe sufficiebant, ut in Systemate animalium mammalium quod concinnavi, humanum ordinem INERMIS nomine insignirem u).

§. 20. *Risus et fletus.*

Disputatum est num brutis eadem animi pathemata w) competant quae homini. Difficilior quaestio fit, si modos quibus hi doloris gaudiique sensum declarant, praeprimis fletum risumque respicias. Lacrimari animalia certum est, cum iis organa ad x) ploran-

s) "quum homo sit animal mansuetum et ciuile, cuius robur et vires magis in sapientia quam corporis fortitudine consistit." E V S T A C H. de dentibus p. m. 85.

u) Goettingische gel. Anzeigen 1775. p. 1257 sqq.

w) eleganter super hoc argumento Cl. MOSCATI l. c. p. 38 sqq. F R. MERC. AB HELMONT'S Spirit of Diseases p. 46 sqq.

x) BERTIN sur le Sac nasal ou lacrymal de plusieurs Espèces d'animaux. in Mem. de Par, 1766. p. 281 sqq.

plorandum data sint, humanis partem simillima: in id autem altius inquirere oportet, num hoc tristis affectus impulsu iis accidat. Relatum est de quibusdam v. c. de Simia oran-vtan *y*), Elephanto, ignavio *z*), phocis *a*), Iaguar, equo *b*), ceruo *c*), tarda *d*), testudine *e*) etc. Optimus STELLERI narratio certe inter reliquas maximam fidem meretur; ita ut tristem ploratum animalibus communem cum homine esse, probabile sit. De laetitiae effectu risu videlicet magis dubium est. Sunt nonnullis animalibus peculiares tranquillitatem aut gaudium declarandi modi *f*), faciei musculos autem mutari *g*), aut cachinnos edi, praeter hominem vix in alio animanti obseruatum esse puto. Simiarum crocatus, aut ignavi voces non magis hoc pertinent, quam canum latratus aut auium soni, gaudii indices.

§. 21. *Hymen.*

Puellae peculiare quidquam habent, quod reliquis animantibus omnibus etiam si intacta fuerint,
negat

y) BONTIVS L. V. c. 32. LECAT l. c. p. 35.
qui tamen bonus vir in totum huic simiae nimimum tribuere videtur, quo magis eam, transitum vix sensibilem ab homine ad cetera animantia facere, studet evincere.

z) ARTEDI in descr. mus. Sebae l. p. 53.

a) STELLER v. Sonderb. Meertb. p. 140.

b) SCHNEIDER de catarrho p. 371.

c) officinales. alii has lacrumas pro fordibus, concremento osseu etc. habuerunt.

d) QVIQVERAN land. prouinc. p. 36 sq.

e) LIGON Earbad. p. 36.

f) caudae motus in cane; felium singularis susurrus etc.

g) v. IAM. PARSON'S hum. physiogn. explain'd. p. 73.

negatum esse videtur, hymen puta, humano generi magis forte morales ob causas b), quam ut physicos usus habeat, concessum.

§. 22. Fluxus menstruus.

Fluxum menstruum feminineo inter homines sexui soli quoque tribuerem i). Sunt quidem qui alia quoque animantia eius sexus menstrua pati dicant k) et de simiis praesertim plurimis afferuit Cl. BUFFON l). Tota res a periodici fluxus notione pendet, quam si probe expendas, simiis vix concederem. Plures nec unius speciei simias feminas, per plures quoque annos in Excell. BüTTNERI vinarioru studiose obseruauit, neque tamen menstrua pati eas dicere ausim. Vteri haemorrhagijs easdem interdum obnoxias esse certum est, quae tamen nullos fixae periodi terminos seruant, sed modo post octiduum, modo post tres pluresue adeo hebdomadas in eadem simia, ceteroquin optime valente, redeunt; in nonnullis autem plane nunquam apparent.

§. 23. Alia quibus vulgo, ast falso, homo a brutis differre dicitur.

Dubitat de clitoride Linnaeus m) num et praeter hominem aliis quoque animalibus concessa sit.

Sed

b) lege summum HALLERVM physiol. L. XXVIII.

p. 97.

i) Consentient PLINIVS VII. 15. p. m. T. I. p. 382. SOLINV'S ex Democrato I. p. m. 6.

k) v. ap. HALLER. I. c. p. 137 sq.

l) T. XIV. XV. saepissime.

m) Syst. Nat. ed. XII. p. 33 sq.

Sed nullum dubium est, imo in quibusdam praegrandis et fere enormis conspicitur. Hymen, pudicitiae custos, homini soli ratione praedito conveniebat; clitoris autem, brutae voluptatis obsceneum organon bestiis quoque datum est. Pauca sufficient exempla: In papione mandril (S. mainion LINN.) quem olim cultello subieci, semiviralem, turgidam, laxo praeputio cinctam, et adeo eminentem vidi clitoridem, ut facile pro hermaphrodito imponere potuisset ignaris, eo magis, cum glandis virilis similitudinem augeret plicula, in apice corpusculi conspicua, imperuia tamen. *Nymphae* detritae videbantur aut cum pudendi labiis callosis, hiantibus, coalitae. Easdem autem distincte simul cum clitoride obseruauit in *Lemure Mongoz* quem ipse per plures annos viuum alui *Ignauo didactylo* Musei Regii rotundior clitoris inter tumida pudendi labia prominet. Sed plura exempla collegit Magnus HALLERVS n).

Mitto auriculas immobiles o) aut utriusque palpebrae cilia p) et ructuum prerogatiuam q) quae quoque olim soli homini tribuebantur.

§. 24.

o) L. c. p. 80. adde clitoridem pertusam et in virinae vesicam ducentem in *Lemure Cucang* (tardigrado LINN. praefstat autem nomen animalis patrum e Parkinsonio restituere.) ap. Daubenton T. XIII. p. 217. tab. XXXI. fig. 4. Annon præter naturam hoc accidisse verosimile est?

o) ARISTOT. de part. anim. II. II.

p) v. PERRAVLT hist. des anim. P. III. p. 112. ed. Paris. 1732. vidit in Elephanto, struthione, vulture. Ipsi humanis simillima in plurimis similiis obseruauimus.

q) AEMILIANVS de ruminantibus p. 50.

§. 24. Structura corporis humani interna.

Immensus pateret campus idemque amoenissimus, si adhuc internam humani corporis structuram eatenus spectare liceret, quatenus ab aliorum animalium structura euidentissime recedit. At enim vero limites libelli nostri illinc euagari vetant. Partium ergo eorum qui de his erudiri cupiunt, erit, comparatiuae anatomae auctores praeprimis autem eos adire, qui animalia homini quodammodo similia curatissime secuerunt, e quorum numero E V S T A C H I O S, C O I T E R O S, R I O L A N O S, T Y S O N O S et nostri aevi magnum zootomiae lumen C A M P E R V M virum ill. meique (de quo mihi gloriarci liceat) amantissimum, nominasse sufficiat. Angusti enim quos hic obseruare debemus limites, ex plurimis paucissima saltem feligere, breuiterque rennent nobis permittunt.

§. 25. Obiter de cerebro Papionis Mandril.

Quum cerebrum nobilissimum corporis animalis viscus, innumeras et cuiuis facile patentes obcaussas, praे reliquis partibus suminam profecto attentionem mereatur, maximi nominis viri eius anatomae comparatiuae infudarunt eosque quibus occasio foret ad similes labores incitarunt r). Moniti huius memor, cum non viuis generis simias secare mihi contingeret, in cerebra earum praeprimis inquisivi, vniusque earum basin speciminis loco exhibeo T A B. I. Fig. 1. Est illud eiusdem papionis Man-

r) HALLERVS *Physiol.* T. V. p. 529.

Mandril eius iam memini. Ad foramen occipitis magnum resecatum, cranoque exemum, ponderis erat trium unciar. et unius drachmae, totum autem reliquum simiae cadaver librar, ciuilium octo cum dimidia. Praecipua in quibus basi eius ab humana structura recedit sequentia s) sunt: Lobi cerebri anteriores (B) in totum fere coaliti. Cerebellum (D) magnum satis pro cerebri ratione, maius quam in pygmaeo. Pons Varolii (H) nulla plane fissura a medulla oblongata (E) distinctus, sed continuo decursu (G) cum ea coniunctus. Corporum pyramidalium et oliuarium ne minimum quidein vestigium (F), pari ut in pygmaeo ratione. ipsa autem oblongata medulla (E) multo crassior quam in homine aut pygmaeo. Secundum neruorum par in magnam molem (2) coalitum ad ipsum deuin in orbitas ingens iterum dividitur. ante separationem abscessum est. Rete mirabile nullum. Omitto reliqua minoris momenti, quae qui quis anatomice doctus facile agnosceret, cui certe iconem curatissime delineatam esse, fidem dare possumus.

§. 26. Os intermaxillare.

Cerebro cranium eiusdem papionis subiunxi mus, (Fig. 2.) in quo praeter orbitas profundiores et

s) cf. cum nostra icona cerebrum pygmaei TYSONIANI Fig. 13. et HALLERIANAM elegans humani cerebri baseos tabulam icon. anat. fasc. VII. tab. I. Ut comparatio facilior fieret eundem fere litterarum ordinem retinui, quibus in hac HALLERI tabula visceris partes notantur.

et sibi inuicem approximatas zygoma crassius, foramen infraorbitale multifidum, os nasi vnicum et triquetrum, dentes a se inuicem remotiores, caninosque immanes sane, aliaque minoris momenti. peculiare illud *os*, cui dentes incisores insident, principem attentionem meretur. Eo nempe homo caret, cum omnibus simiis plurimisque reliquis mammalibus *t)* datum sit maximamque humanam inter et brutorum faciem differentiam efficiat. Quia enim maxillaribus ossibus tanquam cuneus intrulus interiacet eosque ab inuicem separat, necessario simul limbi alveolaris, cui dentes insident, ambitum auget, et anteriora versus elongat: idque eo magis cum dentium numerus, in simiis certe, humanum non excedat, adeoque, ut totidem dentes in diuersae longitudinis lumen rite distribuantur, hic, non ut in homine latus et quasi semicircularis, sed magis angustus et in ellipticam coarctatus formam esse debeat: hincque humana facies plana et quasi ad perpendiculum descendens in simiis et aliis animalibus huius *ossis intermaxillaris* ope in rostrum declive et prominens abeat. Dubitabam quidem num quoque *orang utang* eodem instructus esset; cum nec *Tysoniana u)* nec *Daubentoniana w)* cranii eius icones curatae satis essent, ut futurae probe distinguiri possent

s) Deest Elephanto, myrmecophagae didactylae et delphino, quorum crania coram habeo. In vrso et erinaceo futura in medio diuisum, in longe plurimis autem animantibus integrum et azygon reperi.

u) l. c. fig. 5.

w) Mem. de Par. 1764. tab. 16. fig. 2.

sent x); neque Anglus auctor praecise satis de eo loqueretur: soluit autem nodum CAMPERS vir fumus, qui vtique in eo quem dissecuit orang-vtang idem os vidit et curate descripsit y).

§. 27. *Membrana nictitans.*

Inter reliquias humani et brutorum corporis differentias nonnullae vulgatores vel obiter tantum tangentiae sunt. Hue v. c pertinet membrana nictitans, scilicet periophthalmium scilicet palpebra tertia, quam *in homine leue quoddam fabricae animalium imitamentum* dixit HALLEVS z), etiam si in ipsis diuersae classis et ordinis animantibus pro vitae eorum generare etc. magnitudine, situ et structura multum variat a).

§. 28.

- x) eodem vitio laborat sceleti simiae longimanae tabula BVF. T. XIV tab. VI. imo egregius cetera COIT RVS in simiae penitae scelero (quod libro, ultimo loco citato adiecit), idem os notare omisit, quod tamen in quinque diuersi generis simiarum craniis, quae coram sunt, luculentissime apparet.
- y) *ontleding van verschedene orangutangs.* 1778. p. m. 28.
- z) physiol. T. V. p. 328 sqq. quam adeant quorum plura de hac membrana nosse interest. Multus quoque circa eam est Cl. PETR. TABARRANI, *cose anatomiche in Atti de' fisiocritici di Siena* T. III. p. 115 sqq.
- a) in nonnullis tenuia saltem eius vestigia reperire potui. v. c. in Lemure Mongoz. Exigua quoque est in simiis.

§. 28. *Ligamentum suspensorium colli etc.*

Musculus porro bulbosus s. suspensorius oculi quadrupedibus fere omnibus b) proprius est ita ut Ligamentum suspensorium colli, quo hominem tantum et simias substitui dictum est c). Alba haec et tendinea pars vel vulgo nota nostratibus dicitur *Haarwachs*, Anglis d) *Packwax*, *Taxwax*, *Fix-fax* et *Whitelather*; Bruxellensibus e) *Vast* etc. capiti et collo sustinendo quadrupedibus inseruit f). Etiam si autem homo cum simiis eo careat, minime tamen exinde sequitur simias quoque erectas incedere debere, cum in his elegans vertebrarum colli structura, in homine autem vnicce incessus bipes huius ligamenti defectum suppleat. Tota res circa harum vertebrarum corpora versatur et optime ex comparatione ipsorum ossium, in humano et simiae skeleto appareat, quare colli vertebrarum g) totam syntaxin eiusdem papionis incidi curauimus (Tab. II. Fig. I.) cuius cerebri basin et cranium modo vidimus,

b) Deest simiae orangutang *TYSON* p. 85. ipsi homini falso et pertinaciter tribuerat *ANDR. VESALIVS*. Cfr. *HALLER* l. c. p. 421. *DOUGLASS SCHREIBERI* p. 40.

c) *LINNE'* S. N. XII. T. I. p. 48.

d) *ALLEN MULLEN anatomical account of the Eleph.* p. 14. *RAY wisdom of God* etc. p. 261 sq. 338. Et. *Synops. quadrupedum* p. 136. *DERHAM physicotheol.* p. 324.

e) *VESAL.* de c. b. fabr. p. 361.

f) *La Fosse cours d'Hippiatrique* tab. XI. a.

g) Reliqua in quibus simiae vertebrae ab humanis abhorrent ex *EUSTACHIO* et *COITERO* transscribere piget.

dimus, cum in eo res luculentissima sit ideo quod nunquam fere bipes incedat. Hominis etiam et etiam colli vertebrae subiunxiimus. (Tab. II. Fig. 2.) In his corpora parallela plana et fere disciformia sunt, quam in simiis squamatis quasi processibus in priora declivia descendant, et imbricatim alterum alteri impositum sit. Facili ergo experimento patet in his animalibus vertebraes se inuicem suffulcire et capiti sustinendo inseruire, quod in homine quadrupede ob planas corporis vertebrarum superficies nullum locum haberet capitisque humani adeo grandioris moles difficultime sustineri posset, sed pondere suo magis magisque collabescere et subsidere deberet.

§. 29. Orangutang et reliquae Simiac anthropomorphae.

Pauca e plurimis selegitur in quibus homo a reliquis animantibus luculentissime differt, pleraque eorum ad vindicandum homini situm erectum probeque eundem a simiis, praesertim ab orangutang separandum diximus. Ad hoc praesertim incitarunt nuperorum quorundam Cl. quidem Virerum b), rei autem naturalis et anatomicae male doctorum senten-

b) v. c. auctor libri *Cours d'hist. nat.* T. I. Auctor libri of the origin and progress of language T. I. P. 289. „the orangutangs are proved to be of „our Species by Marks of humanity that I think „are incontestable, etc. it. p. 175. alibique. Aequior multo est doctiss. auctor *Historiae Iamaicae* anglico idiomate Lond. 1774. in 4. editae. v. T. II. p. 363.

tentiae qui hanc simiam sibi satis cognatam et conspeciem dicere haud erubuerunt.

Hanc opinionem longiori refutatione apud reiperitos egere, non puto, cum praeter tot characteres quibus supra hominem ab omnibus reliquis animantibus distingui vidimus, a simiis quoque mento prominulo, labiis tumentibus et clunibus amplis et carnolis (omnes enim simiae maxime depyges sunt) minus quantum differat. Tria tamen adhuc de ipso orang-utang verba facere, non plane alienum ab argumento nostro esse putamus. Moribus quidem et vitae generi ⁱ⁾ eius immorari post BUFFONI aliorumque labores non opus est; sed species eius paulo curatius definire operae pretium videtur. Quamuis enī raro in Europa visum sit hoc memorabile animal et non multae genuinae satis eius extant icones, eae tamen ipsae adeo inter se differunt, ut nullo modo pro vnuca saltem specie haberri possint. Intactas plane relinquimus aut fictas plane aut minus curate exhibitas delineationes quae apud BONTIVM, NEVHOTIVM, LÜRGEN ANDERSEN, IO. IAC. SAAR, et FRANC. LEGVAT occurunt; fidias saltem proprius contemplemur, quae, si inter se conferantur cum forma, tum magnitudine plurimum differre deprehenduntur. Ab hac speciei varietatem desumserunt nuperi, ita ut maiorem alterum, alterum minorem orang-utang recipi-

ⁱ⁾ circa nomen eius orang-utang id saltem moneo, minus recte illud interpretari homo filius est. Homo Malais dicitur *Manusia*, orang autem cum homini, tum elephanto, quem sapere Indi credunt, imponitur. Vertit Exc. BÜTTNERVS cui hanc obseruationem debeo persona intelligens.

reciperent. Huic autem differentiae parum fido, in quibusdam enim, quae Europa vidit, specimini-
bus infantiae signa ^{k)} erant, quae cum immatura
morte opprimerentur omnes, de magnitudine eorum
indictium ferre, vetant. At enim vero totius cor-
poris habitus et partium eius conformatio maiori
iure species constituere mihi videtur, adeo ut *tres*
harum simiarum distinctas Species recipere liceat,
quas sequentibus notis distinguo:

1) *SIMIA Troglodytes* sive *Chimpanſi*, a
TVLPIO ^{l)} et *SCOTINO* ^{m)} delineata, macro-
cephala, torosa, dorso et humeris pilosis, reliquo
corpo glabro. Habitat in Angola.

2) *Satyrus* ^{l.} *Orang-outang* *TYSONIS* ⁿ⁾,
EDWARDSI ^{o)}, *LE CAT* ^{p)}, *BUFFON* ^{q)}
et *VOSMAERI* ^{r)} gracilis magis, capite minore,
hirsutus, pilorum humeri et vlnae contraria di-
rectione. Talis erat masculus ille quem tenae vi-
uum me vidisse iam monui. ad *TYSONIS* figu-
ram

^{k)} quem *BUFFON* vidit biennis erat. *TYSONIA-*
NO nondum dentes omnes rite extabant.

^{l)} *Nic. TULPII* *obſerv. med.* p. 284. tab. XIV.

^{m)} *SCOTINI icon animalis Chimpanſe* ex regno
Angola 1738. m. Aug. Londinum ab *HENR.*
HOWERO, magistro nauis Speaker dictae, al-
lati; Cura *SLOANII* seorsim prodiit. Repe-
tita in *Nov. A. E. Liff.* m. Sept. 1739. Tab. V.
p. 564. ap. *LINNAEVM amoen. acad.* Vol. VI,
et in *HAVBERI bibl. magica.* N. 35.

ⁿ⁾ *Anatomy of a Pygmie* tab. I. II.

^{o)} *Gleanings of natural History* tab. 213.

^{p)} *du mouvement musculaire* tab. I. fig. I.

^{q)} *Histoire naturelle* T. XIV. tab. I.

^{r)} *Description du Orang-outang.* Amst. 1778. 4.
Tab. I. II.

ram proxime accedebat, a Sim. *Syluano* etc. primo statim intuitu diuersissimus. Delineauit quidem tum temporis rarum hoc animal, doleo autem me curatores partium mensures etc. neglexisse. Quae partem ipse notaui, partem b. I. E. M. W A L C H I V S primus mihi in historia naturali praceptor, supponit, sequentia sunt: statura erat pueri circiter decennis; colore fusco, facie satis humana; digitis manuum pedumque longioribus, halluce remoto, suris cornosis magis quam in aliis simiis, scroto pendulo, quadrato fere, albicante, pene paruo Tylonianae figuræ simili. Bipes quidem stabat et incedebat, baculo tamen ita innitebatur, ut hunc eundi modum arti statim quisque tribueret. Idem valebat de bibendi et edendi modis, in quibus cochleari et cyatho utebatur. sexui sequiori lasciuie inhiabat.

3) *Pygmaeus* s. orang-vtang ALLAMANDIS et CAMPERI^{t)} fronte gibba, perpendiculari, rostro horizontali, adeoque naso minutissimo, manibus anterioribus et posterioribus praemagnis, toto corpore pilis fuscis tenuibus sed longissimis villoso. Habitat in Sundaicis Insulis. Hanc speciem III. CAMPERV S curatissime dissecut et tabulas anatomicas, propria, id est mascula et artis peritisima manu super ea delineatas, aeri incidi curavit, quas, quanquam nondum publici juris fecerit, tamen simul cum reliquis quas super Rhinocerote bicorni, tarando, camelo confecit, et maioribus super elephanto,

- s) in ea quam curauit editione operis BUFFONIA-NI T. XV. tab. XI.
 t) in algemeene vaterlandsche Letteroeefeningen T. I. p. 18 sqq. et Tab. anecdota I.

phanto, ex munificentia viri optimi coram habeo.
Descriptionis anatomicæ prodromum in diario infra
editato edidit, et immensam hominem inter et hanc
simias anthropomorphas differentiam harumque cum
ad ingressum bipedem tum ad loquaciam ab solutam
impotentiam, ex borsa gutturali u) pelui oblonga w),
osse sacro trium vertebrarum, craniis structura x)
aliisque ex ipsa natura sumitis argumentis, luculentissime
demonstravit.

Singularis, praeter dictos, character est, quem
 Vir Cl. non in hac solum sed et in praecedentis spe-
 ciei exemplis obseruauit, *pollices nempe manuum po-*
steriorum mutici, vnguis carentes. Sunt qui-
 dem pollicis vngues iconibus TYSONIANÆ,
 EDWARDSIANÆ, et LE CATIANÆ; fa-
 cillime autem id negligentia factum esse poterat;
 neque ipse in Satyro tenensi ad pollices attendi.

Congener denum est ultimae præfertim Spe-
 ciei *pygmaeo* sc. *Simia Longimana* (*Homo Lar.* LINN.
 GIBBON. B V F F.) si faciem species homini simili-
 sum animal; pedum anteriorum enormi longitu-
 dine autem ab omnibus fere aliis animalibus ab-
 horrens. Breiores quidem pinguntur in simia Ben-
 galensi *Transact philos.* y) inserta, et pro S. longi-
 mana habita, quam tamen negligentiter nec ab arti-
 fice delineatam vel utriusque humeri inaequalis lon-
 gitudo, aliaque demonstrant.

Ast

n) Tab. anecdota III. fig. I. II et III.

w) Tab. III. fig. VII.

x) Tab. II. fig. II et IV.

y) Vol. LIX. P. I. for 1769. p. 71. tab. III. utrius-
 que sexus. Femella repet. in Gent' em. Magaz.
 1770 Septembr. p. 402. cfr. PENNANT synops.
 of quadr. p. 100.

Ast haec super Simiis anthropomorphis sufficiant. Iam ad princeps dissertationis nostrae argumentum proprius accedere opus est, quod circa quaestione versatur: *Sintne fuerintue omnis aei omnisque gentis homines unius eiusdemque, diuersaeue plane speciei?*

§. 30. *Quaestio de unica pluribusue generis humani Speciebus.*

Ardua quidem, sed cum ad vindicandam Sacri codicis fidem, tum ob lucem quam vniueriae generis humani imo et reliquae naturali historiae imperit, utilissima et dignissima disquisitio.

Malitia quidem, negligentia et nouitatis studium posteriori opinioni fauebant. Plures enim humani generis species inde a **IVLIANI** Imperatoris temporibus ^{y*)} iis egregie arridebant ^{z)} quorum sacri codicis fidem suspectam reddere intererat. Facilius porro erat aethiopes aut Americae imberbes incolas primo statim intuitu pro diuersis speciebus habere ^{z*)}, quam in corporis humani structuram inquirere, anatomicos et itinerum numerosos autores consulere, horumque fidem aut leuitatem studio-

^{y*)} **IVLIANI** oper. p. 192.

^{z)} v. c. (**SIMON TYSSOT DE PATOT**) *voyages et aventures de Jaqu. Massé*. T. I. p. 36 sqq. **BAZIN** (**VOLTAIRE**) *philosophie de l'histoire* p. 45. IDEM in *Quesl. sur l'Encyclop.* T. IV. p. 112. T. VII. p. 98. 179. etc. uberrime refut. ab **HALLE** in *Brief. über einige Einwürfe noch lebend. Freygeister wider die Offenb.* I. Th. p. 102. 184. 196.

^{z*)} Ita habuerunt v. c. **GRIFF. HVGHE** *nat. hist. of Barbadoes* p. 14. (**HENR. HOME**) *Sketches of the History of Man*, Vol. I. p. 12 sq.

studiose perpendere, e naturalis historiae vniuerso ambitu parallela conferre exempla, tumque demum iudicium ferre varietatisque caussas scrutari. Ita v. c. famosus ille THEOPHRASTVS PARACELSVS (lepidum caput!) primus ni fallor capere non potuit, quomodo *Americani* vt reliqui homines ab Adamo genus ducere possent, ideoque vt breui se expediret negotio duos *Adamos* a Deo creatos statuit, Asiaticum alterum, alterum Americanum a). Ea denique est humani ingenii curiositas et ad noua quaevis propensio, vt multi facile nouam etsi non satis deliberatam opinionem recipere, quam vetustis et per annorum millia vulgo etiam receptis veritatibus denuo subscribere, malint.

Ego vero prout ipse ex sola nudae naturae contemplatione contrariae id est veteri a*) de vnica saltem generis humani specie sententiae accedere nullus dubitaui, ita quoque fore confido, vt lectores docti et veri amantes et ab illis quas dixi imbecillitatibus liberi, eidem veritati calculum suum lubentes adiiciant,

§. 31. Vnica saltem est totius generis humani Species.

Quanquam enim tanta inter remotiores gentes interesse videatur differentia, vt facile capitibus boinae spei accolas, Groenlandos et Circassios pro tot diuersae, speciei hominibus habere possis, re tamen rite

a) *De philosoph. occulta L. I.*

b*) cf. Io. A. L. B. FABRITII Viri Doctiss. diff. de hominibus orbis nostri incolis specie et ortu aucto inter se non differentibus. Hamb. 1721. 4.

rite pensitata; ita omnes inter se confluere quasi et sensim vnam in alteram transire hominum varietatem videbis, vt vix ac ne vix quidem limites inter eas constituere possis.

Hominis enim nullum privilegium concessum est, quidni ut alia corpora organica climatis aliarumque quas supra recensuimus, caussarum vires experiri debeat; imo cum nullum aliud animal praeter eum adeo diuersissima imo omnia totius globi terraque loca habitet, variis gentium colores et habitus certe multo minus quam gallinarum, columbarum, tot florum tuliparum, caryophyllorum etc. varietates et degenerationes miranda sunt.

§. 32. Et huius species varietates maxime arbitrariae.

Cum ergo plane inobseruabilis vnius hominum varietatis in alteram transitus sit, per se iam patet nullos plane fixos et determinatos limites inter ipsos locum habere. Fieri quoque aliter non potuit quin pleraque generis humani in certas varietates diuisiones a Cl. viris subinde tentatae, non nisi maxime arbitrariae et vagae euadere debuerint.

Primus quantum ego quidem noui, periculum fecit Anonymus quidam, qui a: 1684. in dissertatione diario eruditorum inserta omnes homines ad quatuor steminata reducit, quorum *primum* vniuersam Europam, sola Lapponia excepta, Asiam australiem, Africam borealem, et vniuersam Americam; *alterum* reliquam Africam; *tertium* reliquam Asiam cum insulis versus vulturum positis: *quartum* deinde solos Lappones complectitur;

LINNAEVS b) vulgatam secutus geographiam humanum genus in Europaeos, Asiatos, Africanos et Americanos dispescit.

OLIV. GOLDSMITH c) fabulis romanensibus celeber poëta sex hominum varietates enarrat primam Polarem: secundam Tattaricam: tertiam Asiae australis: quartam Africae Aethiopum: quintam Americanam: sextam vero Europaeam.

b. **ERXLEBEN** d) totidem numerat, sed alter distinctas: primam nempe Lapponum: secundam Tattarorum: tertiam Asiaticam: quartam Europaeam: quintam Africanam: sextam Americanam.

Cel. **KANT** Prof. Regiomontanus e) ab aboriginis subfuscis quatuor varietates deriuat: primam candidam Europae borealis: alteram aenei coloris Americanam: tertiam nigram Senegambiae: quartam oliuaceam Indicam.

Cl. Io. HUNTER iun. f) septem varietates recenset itidem a colore desumptas: primam nigrorum hominum: alteram subnigrorum: tertiam eupreorum: quartam rubrorum: quintam fuscorum: sextam subfuscorum: septimam alborum.

§. 33.

b) *Syst. nat.* p. 29.

c) *Hist. of the Earth.* Vol. II. p. 211.

d) *Mammalia* p. I.

e) apud Cel. I. I. **ENGEL** *philosoph. für die Welt.* Vol. II. p. 159.

f) *Disp. de hominu n varietatibus* Edimbr. 1775. p. 9.

§. 33. *Quinque generis humani varietates constituuntur.*

Ego quidem olim in priore huius opelli editione vniuersum genus humanum in quatuor varietates diuisi: postquam autem in Asiae orientalis et Americae diuersas gentes curatius inquisiui easque ut ita dicam proprius spectauit, eam diuisionem deferere, eius autem loco sequentes, naturae magis consonas, *Quinque* varietates constituere, coactus sum:

P R I M A harum eaque maxima, cum et *primigenia* sit, complectitur: *uniuersam Europam*, Lapponibus inclusis quos neutiquam a reliquis Europeis separo, cum et facies et lingua eorum Finnicam originem luculenter testetur: porro eam *Asiae partem occidentalem* quae citra Obin, mare Caspium, Taurum montem, et Gangem nobis obuerfa est: *demum Africam borealem*: et ex America denique *Groenlandos et Eskimos*, vtpote qui mihi certe a reliqua Americae incolis mirum quantum diuersi, et nisi me omnia fallunt etiam a Fisanis deriuandi videntur. Hae omnes gentes in vniuersum spectatae candidi coloris et pulcerrimae (si cum reliquis comparantur) formae sunt.

A L T E R A varietas est *Asiae reliquae*, nempe Transgangetanae, trans mare Caspium et Obin Fl. ad Nouam Zemblam usque positae. Huius incolae colore subfuscus plus minus ad oliuaceum vergeunte, facie plana, palpebris angustis et tenui capillo distinguuntur. Totam hanc varietatem iterum in bina dividere stimulata licet: *boreale* alterum, alterum

D 2 *austra-*

australe: quorum hocquod Chinam, Coream, regna Tunkin, Pegu, Siam, Auae etc. complectitur, cum linguis magis monosyllabis, tum ingenii et morum nequitia et perfidia, ab illo distinguitur quod Asiae borealis gentes Ostiacas et ceteros Sibrios, Tungusas, Manschuras, Tattaros, Calmuccos et Japanenses comprehendit.

TERTIA est *Africæ* quicquid *praeter partem borealem* iam memoratam, superest. Nigri homines, torosi, maxillis superioribus prominulis, labiis tumidis, naso simo, capillo criso nigerrimo.

QUARTA *Americam reliquam* complectitur: cuius incolae colore cupreo, habitu gracili, et pilo tenui distinguuntur.

QVINTAM demum constituit *nouus orbis australis*, cui ni fallor quoque insulae Sundaicae, Moluccae, Philippinae etc. commode accenseri possent, hominibus in vniuersum coloris intense fusci, naso lato, et denso capillo. Illos qui archipelagum pacificum inhabitant Cel. IO. REINH. FORSTER g) iterum in binas diuidit Tribus. Altera quam Utahittenses, Nouozelandi et incolae insularum amicarum (*Friendly Isles*), Societatis, Paschatis, Marquesas etc. constituunt, homines elegantioris figuræ et placidi magis ingenii complectitur: cum reliqui qui nempe nouam Caledoniam, Tannam, Nouas Hebrides etc. incolunt, magis nigri, crisi, et quod ad ingenium magis dissidentes et feroce sint.

§. 34.

g) *Observations p. 228.*

§. 34. *Gentium differentiae sigillatum pertractantur.*

Facile quidem ex progressu dissertationis apparebit in quanis harum quinque varietatum plurimas adhuc discrepantias inueniri, et e contrario plures in aliis quoque inter se conuenire, aut a reliquis conterraneis anomale abhorrire etc. Memoriae tamen subsidium erit classes certas constituisse in quas orbis nostri homines diuidi possunt; quod ea quam diximus ratione postquam alias atque alias tentauimus quidem, minus autem congruas reperimus, certe non adeo inepte fecisse speramus. Tam sigillatum ea pertractabimus momenta in quibus homo ab homine, naturali sua corporis conformatio- ne et figura differre videtur, caussasque quantum in nobis est scrutabinur, quae eam varietatem pro- ducre valent.

Primo itaque de totius corporis *natura* et *colore* acturi sumus, ad *partium singularium* peculiarem structuram et proportionem dein descendemus; probe ab his ea separabimus quae soli *arti* debentur, demumque etiam, inuiti quamvis, *nosologiam* et practicam medicinam tangentes, cuius unum alterumque caput historiae naturali obtrudi cepit nuperis temporibus, quae tamen *pathologiae* vindicare et restituere conabimur.

§. 35. *Staturae humanae varietas.*

Vetus est opinio, ipsis adhuc nostris tem- poribus sautores nacta Cl. Nic. le Cat,

BVRFONIVM *b)* aliosque, antiquissimis temporibus maiores multo et proceriores fuisse homines, imo indies degenerare eos, decrescere; minoresque parentibus infantes nasci et quae sunt huius generis alia veterum poëtarum *i)* et philosophorum *k)* in sua aea opprobria.

Etti vero haec omnino nimia sint, aliquid tamen climati eatenus tribuumus, quatenus id ipsum temporis progressu mutatur, solum mitius redditur, quod et ipsos homines minus proceros ferosque demum producit. Exemplum eiusmodi mutationis ex ipsa nostra Germania iam diximus *k**). Enormes autem adeo fuisse has corporum differentias veterum et recentiorum temporum, munis Aegyptiacis, sceletis *humanis* fossilibus *l)*, sarcophagis, mullenisque aliis

b) Suppl. T. V. p. 565. 574.

i) HOMERVIS saepiss. Tydidem v. c. Hectorum, Ajacem Telamonium (cuius giganteam patellam diu postea ostensam PAVSANIAS describit) etc. multo robustiores grandioresque fuisse refert quam qui suis temporibus nascebantur homines οιοι γυν Βροτοι εστι. imitatus et in hoc a VIRGILIO qui Turnum similiter magnum pingit, vix comparandum cum iis

qualia nunc hominum producit corpora tellus.

k) PLIN. VII. c. 16. SOLIN. V. cf. plurimis super hoc argumento I. S. ELSHOLTII anthropom. p. 31 sqq. ed. 1663.

k*) Sed fabulosas de gigantea auorum nostrorum statura narrationes jampridem refutauit CLVVERVS German. antiquae p. 116.

l) Est v. c. in Museo academie nostrae cranium fossile completum satis, summae antiquitatis, ossibus verticis

aliis refutatur documentis. Quae enim hinc illuc
e sepulcretis eruta sunt ossa humanis grandiora, dili-
gentiore contemplatione equina esse repertum est:
ut pote quae animalia a vetustissimis inde tempori-
bus et apud maxime barbaras gentes cum heroum
cadaveribus combusta et inhumata fuisse memoriae
proditum est. Ita in Patrocli funere apud H O M E-
R V M l*) et equi et canes simul cremantur, et simi-
les ritus apud veteres Germanos inualuisse, C A E-
S A R m) et T A C I U S n) auctores sunt. Simili-
ter in Sibiricis vetustissimis sepulcris o) ossa equina,
et frena et stapedes inueniuntur, ino et in christia-
norum Equitum, medio quod vocant aevo, defun-
ctorum sarcophagis, praeter ipsorum skeleton et
arma, lequina quoque ossa contenta fuisse compertum
habemus p). Alia vero quae credula antiquitas olim
ostendit Gigantum ossa, iam diu Elephantis aut ce-
taceis etc. restituta esse q) vix mentione eget.

§. 36.

ticis crassis, ceterum nec magnitudine nec forma
a vulgari capite recedens. Alios genuinos an-
thropolithos, sed omnes justae magnitudinis dixi
in *Handbuch der Naturgesch.* p. 547.

l*) II. XXIII.

m) de b. Gall. I. VI.

n) de mor. Germ. Sect. XXVII. cf. I. G. KEYS-
LER antiquitates septentrional. p. 168 sq. CHI-
FLETII anastasis Childerici I. cap. XV.

o) I. G. GMELIN Reisen T. III. p. 313.

p) IAC. PHIL. D'ORVILLE *Sicula* p. 148.

q) v. D'ORVILLE l.c. p. 147. sqq. ubi ossa Tri-
nacriae fossilia a THOMA FAZELLO et vulgo
pro giganteis habita, marinis belluis merito

§. 36. *Huiusque varietatis caussas.*

a) *Clima.*

Elegantior est cauſlarum conſideratio quae noſtris temporibus vnius regionis homines proceros, alterius paruos producant? Princeps ex hiſ frigus calorue eſſe videtur. Illud incremente organicorum corporum obſtat, hic vtrumque auget et promovet. Notiſſimam et in vitroque regno vndique conſirmatam rem vel tangere modo, pigeret, niſi et noſtris temporibus viri extitſent quibus ſumma fiducia aliter ſentire q*) libuiffet. Experientia doceſt et plantas et animalia in borealibus terris minorare eſſe quam in australibus; quidni in humano genere eadem lex locum haberet? plantas alpinas in duplo

vindicantur. Ita et ſkeleton decurrente Sec. XVII. prope Colceſtriam Eſſexiae effoſſum et a CAMDENO giganti tributum, tauro reſtituit doctiſſ. I. WALLIS antiqu. of Northumb. t. T. I. p. 110 ſq. DOM. GAGLIARDI an. off. p. m. 103 ſqq. Sapiens GASSENDI in vita PEIRESCII p. co. 152. 156. Ipſe totius Europaę ſui temporis praeceptor optim. FEL. PLATER ſeduci ſe paſſus eſt ut oſſa Lucernae 1577 effoſſa, ſtudioſe a ſe cum human. comparata pro giganteis haberet off. med. L. III. WAGNER h. n. Helv. p. 149. quae nuper elephantis vindicata ſunt. E-kl. der Gemälde. auf d. Kapellbr. zu Lu- cern. Talis quoque eſt die Hauenribbe in aede D. Albani Goettingae.

q*) v. c. HENR. HOME l. c. p. 12. It is in vain to adſcribe to the climate the low ſtature of the Esquimaux etc.

duplo maiorem extra alpes communiter excrescere altitudinem LINNAEVS iam in Flora Lapponica r) monuit. Idemque saepissime in plantis obseruare licet, quarum alia exempla in tepidario seruantur, alia in horto prostant, quarum illae his longe proceriores maioresque euadunt.

E contrario regionum borealium aut altissima - ruim montium cacuminum plantas in genere pumilas et humiles saltem esse, exemplo alpium Helnetiarum docuerunt I. IAC. SCHEVCHZERV S r*), suminus HALLERVS s) aliique: ideinque nuper in glaciatis Sabaudiae montibus obseruauit Cel. DE LVC. Luculentissima specimina coram habeo in collectione plantarum Labradoricarum et Groenlandicarum, quas Cl. BRASEN t) legerat, quasque munificentiae amicissimi IO. SAM. LIEBERKÜHN deboeo, in quibus vulgatiores, minores fere omnes sunt iis quae in Germania leguntur, imo in quibusdam, (v. c. Rhodiola rosea) quae utriusque illarum Americae regionum communes sunt, quamvis illis adeo vicina patria sit, eadem tamen diuersitas obseruatur, vt Labradorica exempla maiora adhuc extent Groenlandicis.

Ani-

r) prolegom. 16. § cf. ARWID EHRENMALM

Afseble p. 386.

r**) de nostalgia Comment. Bonon. T. I. p. 312.
et prolix in Naturgesch. des Schweizerlandes ex
ed. b. SVLZERI T. I. p. 92. sqq.

s) Hist. stirp. Helvet. II. p. 317. alibique hinc inde.

t) v. CRANZ Forts. d. Hist. v. Groenl. p. 243.

Animalium eadem est ratio. Vulpes Groenlandici minores illis quos zonae temperatae ferunt *u*), Equi Suecici, Scotici *u**) etc. humiles, parui, immo in frigidissima Northwales adeo pusilli ut vix canes magnitudine excedant *w*). At quid iunat evidenter tisimae rei exempla longa deducere virga cum fere cuiusvis terrae paucorum graduum tractus eadem luculenter exhibeat differentiam. Ita HENR. ELLIS *x*) ad fretum Hudsonis in australibus eius terrae oris arbores et homines iustae statura, ad 61° arbusta tantum, hominesque sensim sensimque minores, horumque demum ad 67° ne vestigium quidecum vidit. Idemque Excell. MVRRAY intra paucorum graduum limites, et in sola Gothia adeo obseruari posse beniuole retulit, ut per eas terras iter faciens, etiamsi lapides miliares negligenter tamen diuersas prouincias ex incolarum animantiumque varietate facile distinguere posset. In Scania *y*) homines statura procera et lacertosa, equi et pecora magna etc. in Smalandia sensim minores sunt, iumentis agilibus quidem ast paruis, quod demum in Ostro Gothia magis magisque in oculos incurrit.

Idem certe et in auersa orbis facie sub iisdem fere versus circulum antarcticum gradibus obseruare licet. Unicum exemplum ex America maxime australi

u) CRANZ Hist. v. Gr. p. 97.

u*) Letters from a Gentleman in the North of Scotland Lond. 1756. Vol. II. p. 40. FRANC. WIL^l LGHBEIT hist. pisium. p. 20.

w) TH. BIRCH hist. of the royal Soc. III. p. 171.

x) Voy. to Hudson's - Bay p. 256.

y) cf. LINN. Faun. Suec. p. 1.

strali desumtum et cum iis quae modo ex Europae gentibus diximus, comparatum, sufficiat. Seano- rum procerae statura respondent Patagonum famosorum corpora, quae credula et prodigiorum amans antiquitas et nautarum quorundam praejudiciis aut pauore occupatorum, et immanium sepulcretorum γ^*) aspectu in errorem ductorum fabulosae relationes enormis figurae fecerunt $\mathfrak{z}$), quae autem temporis progressu, saepius Europaeis visitata Patagonia, fere ut canis ille Gellertianus minora sensim facta, nostris deinceps temporibus a), satis quidem magnam staturam retinuerunt, gigantea au- tem

γ^*) v. E. D. BROWN'S *Travels* p. 50. „*Mr. Wood*
 „*who hath made very accurate maps of the Streights*
 „*of Magellan, told me that he had seen divers Gra-*
 „*ves in the Southern parts of America, near four*
 „*Yards long, which surprized him the more, be-*
 „*cause he had never seen any American, that was*
 „*two Yards high, and therefore he opened one of*
 „*these long Sepulchres from one End to the other,*
 „*and found in it a Man and a Woman, so placed,*
 „*that the woman's head lay at the man's feet and*
 „*so might reasonably require a Tomb of near that*
 „*Length.*„

$\mathfrak{z})$ cfr. DE BROSSES l. p. 193. II ab init. &c. DE
 PAVW l. c. l. p. 281 sqq. *Hist. gen. de l'Af. Afr.*
et Amer. par M. L. A. R. Vol. XIII. Par. 1775.
 p. 50 sqq.

$a)$ C. CLARKE *philos. Transact.* Vol. LVII, T. H.
 FALKNER descr. of Patagon. p. 126. „*The Pa-*
tagonians or Puelches, are a large bodied people;
but I never heard of that Gigantic Race, which
others have mentioned, though I have seen persons
of all the different tribes of Southern Indians.„

tem forma feliciter destituta sunt *a*). Si ab his austrum versus descendas, in gelida Terra del Fuego *b*) minores longe reperies homines, Smalandis OstroGothisque aequiparandos, et vel in eo exemplo iterum naturam in dissitis maxime regionibus sibi ipsi tamen vbiuis similem deprehendes.

Quae autem de pygmaeorum gentibus Aethiopicis cum gruibus praelia committentibus, aut Madagascar i montes inaccessos habitantibus, olim et nuper lepide narrata sunt, ad calcem libelli simul cum centauris et Syrenibus complexa, tribus verbis obiter dicentur.

§. 37. β) *Victus etc.*

Sed sunt praeter aëra aliae adhuc cauſſae quae in ſtaturam potentias suas exercent. Iam ab initio vitæ genus huic retulimus, et facile eſſet in praefenti quoque copioſa ex plantarum animaliumque regno proferre exempla, vbi nutrimenti varietatem in procera humiliorue ſtatura agnoscere poſſis. Alii nimis vel vulgo nota ſunt haec, totiesque in vacuis Helueticis, equis Frisicis etc. experta, ut tota hac demonstratione facile ſuperfedere liceat. Mitto quoque

a) Similem ſortem aliae quoque huius farinae natum fabellae expertae ſunt. C. COOK's voyage (1774.) T. I. p. 290. „In general the people of the Easter Island are a slender Race. I did not ſee a Man that would measure ſix feet: ſo far are they from being Giants, as one of the authors of ROGGEWIN's voyage afferts.“

b) SYDNEY PARKINSON p. 7. tab. I. II. „None of them ſeemed above five feet ten inches high etc.“

quo
por
iam
vari

Am
fere
ſis
aut
noſt
ca ſ
funct
volu
ea ſ
inde
min
bus
muc
rion
his,
pro
pib
ſlit,
col
om

quoque minoris momenti causas quae statuam corporum organicorum mutant, ab HALLERO c) iam studiosissime pertractatas, et ad coloris humani varietatem propero.

§. 38. *Color corporis humani.*

Tanta videtur aethiopem, album, rubrumque Americanum intercedere diuersitas, ut mirandum fere non sit, si et magis nominis viri eos pro diuersi humani generis speciebus habuerint. Quanquam autem argumentum hoc proxime ad tractationem nostram pertinere videatur, tot tamen tantaque circa sedem et caussas huius diuersi coloris iam dicta sunt a V. Cl. vt vel compilationi eorum vix iustum volumen sufficeret, ita vt breues nos in ea re esse et ea saltem quae summorum virorum industria, plane indubitate reddidit, repetere oporteat. Cutis hominum plerorumque animalium tribus constat partibus: extima epidermide s. cuticula; media reticulo mucoso, ab inuentore Malpighiano dicto; et interiorē demum, quam corium vocant. Media ex his, quae extimae affinis satis est, adeo vt a multis pro altera saltem eius lamella habeatur d), in aethiopibus spongiosa magis, crassior nigraque plane existit, et cum in his tum in reliquis hominibus diuersi coloris primariam sedem constituit. Corium enim omnibus pariter candidum est, nisi quod hinc inde ab

c) physiol. L. XXX. S. I. §. 16 sqq.

d) De cognitione et distinctione cuticulae et reticuli v. B. S. ALBINVM annot. academic. L. I. c. 2. tab. III. fig. 3.

ab adhaerente reticulo leniter tingatur; epidermis autem in eundem qui reticulo est colorem vergere videtur, ita tamen, ut cum corneae laminae instar pellucida sit d*), ea et in nigris hominibus, si probe separata fuerit, vix grisea appareat; ideoque parum imo vix quidquam ad coloris hominum diuersitatem conferre possit.

§. 39. *Eiusque varietatis causae.*

Sedes coloris satis certa est, de causis autem eiusdem, in aethiopibus praesertim, a longo retro tempore plurimum et diuersimode disputatum est. Quidam Caini e) alii Chami f) maledicti, eorumque posteriorum signum esse nigredinem putarunt. Cel. KANT f*) eandem ferri in sanguine aethiopum abundantiae, transpiratione acidi phosphorei in reticulo mucoso praeципitatae; Cl. SABATIER g) vero globulosae sanguinis parti ad cutem appellentis, tribuit; alii alias g*) protulerunt hypotheses, inter

quas

d) si minus tenuis et pellucida esset epidermis, atram similiter ac reticulum fortasse videri, I. O. FANTONI diss. VH. anat. pr. renov. Taurini 1741. 8. p. 27.

e) nuperus huius opinionis defensor est meritiss. SAM. ENGEL in *Ess. sur cette Qu. quand et comment l'Amer. a-t-elle été peuplée* T. IV. p. 96 sqq.

f) v. Mem. de Trevoux T. LXXIV. p. 1155 sqq.

f*) v. d. verschied. Racen der Menschen in Cel. I. I. ENGELIS Philosoph für die Welt P. II. p. 151.

g) quæst. medica, resp. MARIA-ZOROBABEL MUNIER. Paris. 1775.

g*) plures collegit B. S. ALBINVS de sede et caus-

se

quas tamen bilis prae ceteris eminuit, quam post I o.
DOMIN. SANTORINIVM b) praelertim ornare
studuit **PETR. BARRERE** i). Quanquam ea plu-
res nacta sit aduersarios k), non omnis tamen negli-
genda videtur. Ictericoruni k*), chloroticorum,
nulli pisces l) exempla, nigra porro aethiopum bi-
lis m) eo minus in dubium vocanda, cum sanguinem
nigrescentem m*), cerebrum, medullam spi-
nalem etc cinericea viderint nuperi n), phlegma
gentium septentrionalium, aliaque huius generis,
pondus huic opinioni addere videntur. Principem
tamen inter omnes nigredinis causas locum tenebit
clima, solis aerisque potentia, cum vitae genere.

Vetus

sa color. aeth. et cet. hom. LB. 1737. cum elegan-
tiss. icon. colorat. egregii artificis I. LADMI-
RAL.

- b) *obs. anat.* p. I sqq.
- i) *Diff. sur la cause phys. de la couleur des negres* Par.
1740. 12. cf. *Dict. encycl.* par FELICE T. XXX.
p. 199 sqq.
- k) *LE CAT de la coul. de la peau hum.* p. 72. sqq.
et nuper Egregium vitum E. A. Gv. ZIMMER-
MANNVM in *Geographische Geschichte des Men-
schen* p. 94. sqq.
- k*) v. maxime memorabilem historiam intense tin-
eti in ictericu reticuli ap. I. LVDOV. TARGIO-
NI opuscoli medico practici T. I. p. 72.
- h) **SANTORINI l. c.**
- m) **BARRERE l. c.**
- m*) Aethiopum sanguinem paene nigrum esse lon-
ge ante nuperos monuit famosus I. BAPT. V.
HELMONT in *opusc. medic.*
- n) **MECKEL mem. de Berl.** 1753. 1757. Pediculi
aethiopibus nigri HIST. OF JAMAICA Vol. II.
p. 352.

Vetus est ARISTOTELIS, ALEXANDRI,
STRABONIS aliorumque o) sententia quam exemplis argumentisque theoriam prolatis firmare consimur.

q. 40. *Climatis potentia.*

Primo ergo a candidissima Germanicae virginis ente per flavas, rubras, et fuscas gentes ad intensissimae nigredinis Aethiopem insensibilis fere et nullo modo definiendus transitus p) est, quem eodem, ut de statura diximus, modo, in paucorum latitudinis graduum tractu obseruare licet. Hispania trita exempla praebet: notum est Biscayas feminas nitide candidas, Granadenses e contrario fuscas esse, adeo ut et in hac regione b. Virginis aliquamque Sanctorum pictae imagines, eiusmodi coloris facies exhibeant. Qui ad Senegam circa flumen ad Boream habitant, cinerei coloris sunt, et parui corporis: qui vero ultra, nigri, proceræ statura ac robusta sunt, siquidem ea parte regio tota viret, altera squalet q). Idemque a doctissimis Gallis ad Cor-

dille-

- b) COEL. RHODIGINVS lect. ant. IX. 15. p. 439.
ed. Aldi. cf. MACROBIVM in somn. Seip. p. 128.
ed. H. Steph. αἰθοψ ex αἰθω et ωψ. cf. plurimis super hoc argumento disputantem I. MITCHELL on the causes of the different colours of people in different climats. in philosoph. Transact. vol. XLIII. p. 102 sqq. causam proximam nigredinis aethiopum in cutis ipsorum densiore textura, remotam in solis caeruleique potentia quaerit.
p) v. eiusm. scalam in mem. de Trev. I. c. p. 1190 sq.
q) ALOIS. A CADAMOSTO p. II. ed. Mediol. 1508. fol.

dilleras montes obseruatum est, eos enim qui immediate sub monte versus occidentem, marique pacifico obuersi viuunt, candidos fere Europaeorum more viderunt; cum e contrario alterius lateris accolae continuis et flagrantibus ventis expositi ut reliqui Americani cuprei coloris sint etc. r) adeo ut et facile exinde nodus soluatur quare in sola Africa nigerrimi siant homines, in America sub iisdem latitudinis gradibus non item: quod argumentum studiose et ut sibi mos est, eleganter exposuit Cel. ZIMMERMANN Prof. Brunsuicensis r*).

§. 41. *Aliorum corporum organicorum exempla.*

Vetus iam est VITRUVIUS, PLINIIQUE obseruatio boreales gentes candidas esse, quam et reliquorum animantium imo et plantarum luculenta exempla egregie probant. Duplicis enim, ast longe diuersissimi, probe distinguendi sed subinde perperam confusi generis est ea albedo, in quam animalium plantarumque nativus color subinde transmutatur. Altera nempe mortuosa, cachectica, in animalibus cum oculorum singulari vitio coniuncta: altera

r) BOVGVER *voyage à Perou. Mem. de l'ac. des Sc. de Par.* 1744. p. 274.

r*) l. c. p. 86 sqq.

s) Sub Septentrionibus nutriuntur gentes candidis coloribus etc. p. 104. ed. DE LAET.

t) aduersa plaga mundi et glaciali candida cute esse gentes etc. T. I. p. III. ed. HARDI.

altera vero toto coelo ab illa separanda, et sola hue pertinens, vnicē ex frigore orta. Super illa enim priore, infra vbi ad Leucaethiopes, quos eo vitio laborare compertum habemus, ventum erit, vberius praecipietur. Non vna vero ratio est qua corpora organica frigore albescunt: partem enim cum planatarum flores *) tum animalia *regionum borealium* albida sunt, quae in australibus alios colores ferunt; partem autem mitiorum quoque Zonarum animantia *hyeme* tantum candida fiunt vereque iterum natuuo suo colore induuntur. *Illorum* exempla praebent vulpes u), canes w), lepores x), iumenta y), falcones y*), corui z), monedulae, merulae z*), fringilla coelebs a) etc. Ex his nota sunt herminei b),

sciuri

*) cf. Exc. MVRAY prodr. stirp. Goett. p. 18 sq. exemplo Campanulae decurrentis, Prunellae vulgaris etc. HALLER Goett. gel. Anz. 1776. No. 118.

u) CRANZ Groenl. p. 97.

w) ib. p. 100.

x) ib. p. 95.

y) EHRENMALM l. c. p. 342. alba id generis animalia quo magis versus boream progrediatur, eo copiosiora occurrere.

y*) THORM. TORFAEV'S Groenland. antiqua, p. 86 sq.

z) IO. NIC. PECHLIN de habitu et colore aethiopum. Kilon. 1677. 8. p. 141 sqq.

z*) GIBERT. LONGOLIVS dial. de anibus p. 26.

a) FRISCH Gesch. der Vög. Fasc. I.

b) I. STUMPF Schweizer Chronik T. II. WAGNER h. n. Heluer. p. 180. et prolixo doctiss. I.

WALLIS nat. hist. of Northumberl. T. I. p. 413.

LINN. Faun. Suec. p. 7. ipse ex nostris viciniis speci-

sciuri c), lepores d), tetrao lagopus e), canis corsac f), Emberiza niualis rel.

§. 42. *Vitae generis effectus.*

Vix obseruari meretur notissima differentia quae vnius eiusdemque regionis incolis intercedit, quorum cutis respectu varii vitae generis maxime quoque colore variat. Operari aut baiuli solis tempestatisque iniuriis exposita facies, tantum a delicatae feminae genis abhorret, quantum ipse a fusco americano, hicque abaethiope differt. Non rara adeo occurunt anatolicis cadavera infirmiae sortis hominum, quorum reticulum propius fere ad aethiopum nigredinem quam ad elegantis Europaei candorem accedit. Talem Europaeum aethiope nigriorem secuit b. CHR. GOTTL. LUDWIG g); subfuscum autem reticulum a GÜNZIO h) plurimisque aliis i) saepissime obseruatum est; et Ienae me ipsum

specimina vidi. Sed in borealibus aut montosis regionibus per aetatem quoque niueas esse mustelas exemplo Waldeccensium alibi iam monui. *Handbuch der Naturgesch.* p. 93. Et nuper similia exempla ex Lauenburgico ducatu accepi.

- c) LINN. l. c. p. 13. prope Ienam quoque captos noui.
- d) ib. p. 10. IETZE monogr. Lüb. 1749. 8.
- e) CRANZ l. c. p. 101.
- f) LINN. S. N. append.
- g) ep. ad HALLER. *scriptar.* Vol. I. p. 393.
- h) ad HIPPOCR. *de humor.* p. 140.
- i) FRANC. de RIET *de tact. org.* in coll. HALLER. T. IV. p. 10. v. HALL. *physiol.* T. V. p. 18;

ipsum tale virile cadauer secuisse memini cuius tota cutis fusca, in quibusdam partibus, scroto v. c. nigra pene erat: notum enim est alias atque alias c. h. partes prae reliquis nigriores reddi quo v. c. genitalia vtriusque sexus, (quae et in aethiopum neonatis primo omnium nigrescunt i*)) mammillae areola, similesque partes pertinent, facile in fuscum colorem vergentes; alias e contrario, vt volas manuum et plantas pedum in ipsis quoque aethiopibus albidum seruare colorem k). In feminae pube HALLERVS reticulum adeo nigrum vidit k*) vt ab aethiope non plurimum videretur differre; admodum fuscum de pube viri seruabat B. S. ALBINVS; et in muliebri mamma adeo vulgata res est, vt mirari satis nequeas, quomodo fuscas Samojedarum papillas inter prodiga referre l), imo hanc gentem ideo pro peculiari hominum specie m) habere potuerint V. C].

§. 43.

i*) De mulatta tenello satis albido praeter genitalia fusca v. GABR. CLAVDER in *Eph. Nat. Curios.* Dec. II. ann. 5. p. 38I.

k) CAMPERVS vir summus, *Ontleding van verscheidene Orang-outangs* p. 12 sq.

k**) l. c. ABR. KAAV BOERH. *perspir. Hipp.* p. 21. in pudendis fuscum ita, vt negares de Europei cute detractum esse.

D) *Mem. sur les Samojedes et les Lappons.* 1762. 8. p. 44.

m) Lord KAIMES l. c.

§. 43. *Reticuli in simiis varius color.*

In aliis quoque animalibus talis reticuli diuersitas conspicitur, luculentissime in papionis mandrill facie cuius ideo partem aeri incidi curauimus (T A B. II. Fig. 3.). Palpebrarum superiorum, nasi radicis et superciliorum regio est, in qua fere omnes reticuli varietates conspicere licet, niger plane nasus est, et qua supercilia sedent, pars; quae autem versus inferiora et exteriora sensim fusca et ad oculorum externum canthum pallida demum fit. Neque tamen nasi nigredinem in omnibus huius simiae quae vidi speciminibus aequa intensam reperi, cum in simiis ut in homine aliisque animalibus maxima quoque reticuli coloris varietas intercedat. In binis Simiae cynomolgi speciminibus faciei tintura non multo minus quam in aethiope et fusco Europaeo diuersa erat: quae tamen differentia in toto regno animali, domesticis praesertim quadrupedibus, maxime autem in vegetabili *n*) adeo vulgaris et notissima est ut eam vix in medium proferre liceat, sed ad hominem potius reuerti praestet.

§. 44. *Homines nigri subinde albescunt.*

Omnes perinde rubri nascimur *n**), et tem-
poris

n) ante ducentos annos flava Tulipa vnice in Europa innotuerat: quantam autem coloris varietatem ab eo tempore hortorum cultores viderunt! v. HALLER occasione variet. hum. gen. *Bibl. raisonnée* 1744.

n*) B. S. ALBINVS l. c. p. 12. Ill. CAMPFER demonst. anat. pathol. Fasc. I. p. I.

poris demum progressu tenellorum aethiopum cutis
in nigrum o), nostra in album colorem vergit, Ameri-
cano autem nativus ille manet rubor, nisi coeli mu-
tatione et vitae generis accessu sensim illi colores
mutantur et quasi degenerant. Albos inferioris or-
dinis homines vitae genere duriore fuscos reddi vi-
dimus: aequo autem certum est australium regionum
homines si tempestatis solisque iniuriis minus expo-
natur albidiiores fieri. De Gusurattenibus o*)
Malabarip), Cafris q), Canadensisbus r), Pensylva-
nis

o) Sr JOHN MAVNDEVILLE's *voyage and Tra-
vaile* (inde ab anno 1322.) pag. 189, ed. Lond.
1727. „In Ethiope, whan the Children ben zonge
„and lyttle, thei ben alle Zelowe: and whan that
„thei wexen of Age that Zalowesse turnethe to ben
„alle blak.“

o**) JOH. SCHREYER Ostind. Reis. p. 121.

p) Tranquebar. Miss. Ber. 22. Contin. p. 896 sq. Je
weiter sie nach Norden hinauf mahnen, und je vor-
nachmer Geschlechts sie sind, je mehr fällt auch ihre
schwarze Farbe ins braunvorhe und ins gelbe, —
die vom Bareier Geschlecht sind insgemein sehr
schwarz, denn sie lassen sich den ganzen Tag über
unter der Arbeit im Schweiß und Staub von der Son-
nenhitze braten. Vornehmere Leute gehn nicht so
viel in die Sonne, sind also auch nicht so schwarz etc.
cf. 30. Contin. p. 660.

q) MÜLLER Linn. N. S. I. p. 95.

r) Sr FRANCIS ROBERVAL ap. HAKLVYT
Vol. III. p. 242. „The Savages of Canada are
„very white, but they are all naked — and if they
„were appareled as the French are they would be as
„white and as fayre. But they paint themselves for
„feare of heat and Sunne burning.,, Moratos et
qui

nis r*) Vtahittis s) rel. copiose retulerunt itinerum autores. Imo non opus est ab exteris gentibus exempla arcessere cum in nostris hominibus praesertim feminis, eandem coloris mutationem quotannis obseruare possumus. Verno enim tempore ad unam fere omnes candidorem praeferunt cutis colorem, hyemali domestica vita contraetum: qui in iis autem quae ejusmodi cultus minus studiosae aeri solique se temere exponunt, ante proximi autumni aduentum vernalem illam gratiam perdit et sensum obfuscatur. Sed praeter vitae genus senium quoque et coeli mutatio in aethiopibus colorem dealbare valet. Quodsi enim versus septuagesimum aetatis annum vergunt aethiopes, reticulum sensim nigredinem suam amittit ita ut silicernia deum fulua euadant t) crinesque barbaque canitie solita induantur: et si aethiopum tenui infantes frigidioribus inferuntur climatibus multum certe de nativa eorum nigredine sensim abit u), color

qui vestimentis vtantur, tam eleganter coloratos reddi, vt facilius pro Hispanis quam pro Indis agnoscantur LA HONTAN I. ep. 16.

r*) MELCH. AD. PASTORIUS *Beschr.* p. 28.
GABR. THOMAS *Contin.* p. 35.

s) HAWKESWORTH II. p. 187. plebeios Vtahittenses ideo sre in australiorem istius archipelagi varietatem degenerare Ill. REINH. FORSTER auctor est: *obseruat.* p. 229.

s) WILH. IO. MÜLLER *Fetu* p. 279. MICHAEL HEMMERSAM *Westind. Reisen* p. 38.

u) Colchi HERODOTI tempore adhuc nigri crispoque capillo p. 125. ed. GRONOV. LEO AFRICANVS P. I. S. 3. L. M. A. CALDANI iudicis maxime competentis *instit.* *physiolog.* Patav.

colorque eorum magis magisque in fuscum vergere
incipit.

S. 45. *Et albi e contra nigrescunt.*

Viceversa autem imo longe facilius ut per se patet albi si diu torridis Zonis immorati fuerunt fasci redduntur sensimque nigredine obducuntur. Hispani sub aequatore in nouo orbe degentes, adeo in nativum huius terrae colorem degenerarunt, ut maxime probabile visum fuerit Viris Cl. w) eos, nisi nuptiis cum Europaeis institutis patrium seruare habitum studerent, sed potius illarum Americae gentium vitae genus sequerentur, breui tempore in eundem plane colorem incidere quem in Americae australis nativis mirantur. Anglus per triennium saltem cum Virginis versatus, his colore dein similis reddebatur, et SMITHIVS x) popularis eius, lingua solum quo loquebatur eum agnoscere poterat. Lusitanorum colonia Sec. XV. in Africam delata y) vix adhuc ab indige-

1773. 8. p. 194. — *sutor de hac gente adhuc Venetis vinit, cuius nigredo, longo annorum interuallo (puer enim ad has horas appulit) ita sensim immunita est, ut leni ictero laborare videatur etc.* Idemque ipse in Mulatta a patre aethiope matre autem candida prope Gotham nata obseruauit, quae primis quidem infantiae temporibus fusca satis erat; temporis autem progressu adeo a nativo colore degenerauit ut iam ceraceam saltem et flauescensem cutis retinuerit tincturam.

w) MITCHEL philos. *Transact.* n. 474.

x) hist. Virgin. p. 116.

y) *Rech. sur les Amer.* I. p. 186.

nis dignoscitur. Galli siue Africani siue Americani deueniant, constanter fusco illarum terrarum colore tinguntur z). Plurima hue non refero exempla Europaeorum qui in ipsa sua patria praeternaturam nigri facti sunt a), aut nigros pepererunt infantes b), nec aethiopum repente aut in quibusdam saltem corporis partibus candide redditorum c) etc. cum in his omnibus vitiis quid et morbi subesse videatur.

§. 46. *Mulattae etc.*

Cum climate tum vitae genere mutari corporis colores vidimus. Luculentissime tamen illud in connubiis diversae tinturae hominum accidit, ubi et remotissimi et plane contrarii colores adeo degenerant ut albi sensim in aethiopes et v. v. transire et mutari quasi possint. Peculiaribus nominibus distincti sunt eiusmodi hybridii (si hac voce vti fas est) partus; in quibus autem adeo variant itinerum autores ut operae pretium esse duxerim quotquot horum synonymorum colligere potui, ea in descendensis affinitatis gradus redigere et synoptice exhibere.

i) qui

z) *Memoir. de Trevoux* l. c. p. 1169.

a) plura exempla collegit *LE CAT coul. de la peau* p. 130 sqq.

b) *COEL. RHODIG.* l. c. p. 776. *FROREN. LE CAT* p. 109. *e regina Lud. XIV.* coniuge nata nigra principissa. *Mem. de Trevoux* l. c. p. 1168. *ABR. KAAV BOERH. impet. fac.* p. 354.

c) *LE CAT* p. 100. celebrata *FRANK* Londini. *philos. Tr.* Vol. LI. P. I. p. 176 sq.

1) qui ex albo et nigra aut v. v. nascitur, dicitur *Mulatta d)*, *Mollaka e)* *Melatta*, Italis *Bertinus*, *creolius* et *criolanus* *) apud Malabaros *Mestigo f)*. Ex Americano autem et Europaea natus *Mamelucka g)* et *Metif h)*.

2) Quem Europaeus cum Mulatta generat, vocatur *Terceron i)*, *Castigo k)*. Europaeae autem ex Metifo filius *Quarteron l)* Mulattae inter se coeuntes *Casquos m)*; cum nigris autem *Griffos n)* generant.

3) Ter-

d) *Hist. of Jamaica II.* p. 260. AVBLET plantes de la Guiane françoise T. II. p. 122 append.

e) HEMMERSAM l. c. p. 36.

*) THOMAS HYDE ad ABR. PERIZOL cosmograph. p. 99. ed. OXON. 1691. 4.

f) CHRIST. LANGHANS Ostind. Reise p. 216. Tranquebar miss. Ber. Cont. 33. p. 919. Mestico Lufitan. i. e. mixti generis.

g) *Hist. de l'ac. des Sc. de Par.* 1724. p. 18.

b) LABAT Voy. aux Isles de l'Amer. II. p. 132. Recherch. sur les Amer. l. p. 199. Metifi neogeniti a vere nigris genitalium colore distinguuntur, quae in aethiopum foetibus nigrescere iam vulgata res est PHIL. FERMIN sur Poeconomie animale P. I. p. 180. IDEM ex nigro et Indica natos *Kahongle*, horumque demum cum albis genitos *Mulattas* vocat p. 179.

i) *Hist. of Jam.* l. c.

k) LANGHANS. Tranqu. Ber. l. c. Castico, de bona casta, bonae stirpis.

l) DE PAVW l. c.

m) Comment. Paris. l. c.

n) ib. p. 17. Nigros plane esse qui ex Mestico et malabarica femina nascuntur Relat. Tranqueb. l. c. Sambo de Mulatta dicuntur in *Hist. of Jam.* l. c.

3) Terceron cum Europaeo mixta *Quaterones*
o) *Postigos p)* producit. Quarteron americanus au-
tem (qui cum Tercerone nigro eiusdem gradus est)
cum Europaea *Oftauones q)*,

4) Quateronis ex alba natus *Quinteron r)*; Eu-
ropaeae autem ex Octauone Americano filius, Hi-
spanis *Puchuela s)* dicitur.

In adneptos ergo nigredinis vestigia propa-
gantur, non tamen ita ut firmiter eosquos modo vidi-
mus, gradus seruet, quin subinde eiusdem partus
gemelli diuersos ab inuicem praefereant colores;
quales Cl. F E R M I N t) ex aethiopissa natos dicit, ex
quibus masculus mulatta, femella autem ut ipsa mater,
intense nigra erat. Certe et ex huiusmodi casibus
illud euidenter probatur, quod huc usque dictis de-
monstrare conati sumus, colore, quamcumque
etiam causam habeat, sit bilis, situe solis aerisque et
climatis potentia, aduentitium saltem et facile muta-
bilem esse, neque unquam eum speciei diuersitatem
constituere posse.

§. 47.

p. 261. horumque cum nigris genitos, nigros de-
num esse afferitur.

- o) *Hist. of Jam.* l. c. p. 260.
- p) *LANGHANS* et rel. *Tranqu.* l. c. Postico idem
est ac ascitius v. c. Cabello postico, coma asciti-
tia, falsa.
- q) *DE PAVW* l. c. p. 200.
- r) *Hist. of Jam.* l. c. Plane albos esse Posticorum
ex albis natos *Tranqu.* Ber. l. c. Quinteronae
ex albo genitum demum album facit auct. *Hist.*
Jamaicae
- s) *DE PAVW* l. c.
- t) l. c. p. 178.

§. 47. *Cutis maculis variegata.*

Plurimum huic opinioni accedit ponderis notissimum illorum hominum exemplis, quorum reticulum ex diuersis coloribus variegatum et maculosum conspicitur. Antillicum huiusmodi puerum curatius descripsit Cl. LAMOTHE ^{u)}; Grifoleti similem uxorem, elegantem ceteroquin, Cayennae natam, vidit LABAT ^{w)}: plura exempla collegit Cl. I. CHR. D. SCHREBER ^{x)}: imo mihi ipsi simile cutis variegatae exemplum obseruandi nuper fuit occasio. Doctus est amicus Medicus cuius reticulum in puniceum vergens colorem hinc inde maculis candidissimis diuersaque magnitudinis, aequalibus cetera et nitidissimae cuti simillimis, insigniter distinctum est. Ita in manus dextrae tergo quinque extabant eiusmodi albae maculae quarum quaevis pollicem facile diametro aquabat, numerosis minoribus interspersis. Rarius quidem hoc phaenomenon in hominibus accidit, vulgatissimum autem est in animalium, quadrupedum praesertim reticulo. Arietum v. c. fauces plerumque adeo variegatae sunt, ut nigrae aethiopis candidaque Europaei cutis maximam similitudinem in illis videre possis. Plures hoc fine ovi-um greges in pastionibus eorum inspexi, simulque mihi obseruasse videor, faucium plures paucioresue ni-

gras

^{u)} Hamb. Mag. XIX. p. 400 sqq.

^{w)} Voy. en Esp. et en Ital. I. p. 176 sq.

^{x)} Saengthiere p. 15. de cute morbosa variegata ab his quae diximus exemplis probe separanda, infra dicendi locus erit.

gras maculas, maiori minoriue lanae ipsorum animalium nigredini, respondere.

§. 48. *Ad singularum partium c. b. varietatem transitus.*

Sed mitto colorem, et absolutis iam generalibus totius humani corporis varietatibus ad partium singularium membrorumque diuersitatem progredi or: initium facturus a capite eiusque conformatio ne.

§. 49. *Craniorum diuersae formae.*

Quemadmodum in vniuersum maxima embryonis inter et adulti sceleta intercedit differentia, ita praeſertim cranii ossa in utrisque adeo differunt, ut vix pro iisdem corporis partibus agnoscere possis. Quae enim in adulto solidissimam thecam, et durissimum mollioris aequa ac nobilissimi visceris receptaculum constituant, ossa; ea in embryone tenues saltem, ast latas squamas referunt, quae, vt COITERIUS verbis utar, mollibus tantum, latis, laxis, flaccidisque vinculis, futuris atque comiñſuris colligantur. Infantile ergo cranium utrum et molle lutum est, in tam varias antequam perfecte solidescat, formas fingi aptum, ut, si innumeras simul externas et aduentitias causas fictrices species, diuersas quoque in adultis craniorum formas mirari plane nequeas. Cum autem a longo tempore inde nonnullis gentibus singulares capitum figurae tributae sint, et in quibusdam eorum, certe artis ope peculiaria

fingan-

g). de foet. hum. et inf. oss. p. 59.

ſingantur crania, e re noſtra erit, ea curatius pati-
lo contemplari et quatenus ea humani generis varie-
tates conſtituere poſſint propius videre. Quan-
quam enim eas humani corporis diſſerentias, quaे
ſoli arti debentur, iſtra per tranſennam tantum re-
cenſere animus ſit, eam tamen illius argumenti par-
ticulam quaे crania attinet in praefenti abſoluere fa-
tius eſſe duximus, cuim affines nimis res coſmode
complecti et ſimil pertractari poſſint. CLAVDI-
VS iam GALENVS z) praeter maxime naturalen et
ſymmetricam a), alias quoque deſcripſit caluarię, in
quibusdam ſuis partibus luculenter a vulgari ſtru-
eturam recedentes, quas ANDR. VESALIVS b) et
BARTH. EVSTACHIVS c) iconibus exhibere co-
nat fūnt. Adeo autem arbitriae imo monſtro-
ſae apparent hae craniorum formae, ut parum aut
omnino nihil nobis in praefenti prodeſſe poſſint, et
ad morbidas potius oſſum conſtitutiones quam ad
naturales capitum varietates pertinere videantur,
Nos ipſam naturam ſequamur capiti que in variis gen-
tibus variaſ figuras ſecundum quinque, quas conſti-
tuimus generis humani varietates, recenſebimus.

§. 50.

- z) *de uſu part.* L. IX. p. m. 544. et *de off.* V. I. PH.
INGRASSIAE in h. l. Comm. Panormi. 1603.
fol. p. 68. fig. 1 - 4.
- a) huius diſenſiones et deſinitiones v. ap. ALBR.
DÜRER v. menschl. propoſt. Fol. P et Q ed.
1528. ELSHOLZ l. c. p. 55 ſq. PETR. LAU-
REMBERG paſicompſe p. 62 ſq. ed. 1634.
- b) *de c. b. fabr.* p. 21. ed. 1555.
- c) tab. XLVI f. 10. 15. 17. minus monſtrouſe Ve-
ſalia-

§. 50. *Exempla ex prima generis humani varietate.*

Vt ab ipsa Germania ordiamur, VESALIVS
a) huius incolas compresso plerumque occipitio et
 lato capite spectari, dixit; caussamque addidit,
 quod pueri in cunis dorso semper incumbant, ac
 manibus fere, citra fasciarum usum cunarum lateri-
 bus utrinque alligentur. Idem in Styriae ac Carin-
 thiae coemeteriis mire differentes vident caluarias, quae
 multiplices in figura, naturae lusus proponebant **)*.
 Hamburgenses, sui temporis, feminas, macroce-
 phalas LAUREMBERGIVS *e)* facit, quae ipsae,
 ligationibus et superstitione cura, a teneris, capita
 in longum affuefaciant. Belgis oblongiora *f)* cae-
 teris propemodium tribuuntur crania, quod matres
 suos puerulos fasciis inuolutos, in latere et temporis-
 bus potissimum dormire sinant *g)*; quibus tamen

Cl.

salianis et Ingrassiae iconibus. pessimae omnium
 in MATTH. MERIANI viv. ic. part. c. h. ad
 C. BAVHTINI tb. anat. L. III. t. 1. cf. BERTI-
 NI osteolog. ad calcem P. II.

a) l. c. p. 23. et in PV T. apol. exam. (GABR.
 CVNEVS) p. 838. operum. Medium Germano-
 rum caluariae figuram facit inter oblongam Bel-
 garum et rotundam Turcarum Cl. INSFELDT
 de his. nat. LB. 1772. p. 20.

*) observ. Fallop. exam. p. 768 ed. B. S. ALBINI.

e) l. c. p. 63.

f) INSFELDT l. c.

g) VESALIVS l. c.

Cl. de FISCHER *b)* Bataui capitis descriptio parum respondet, qui in eo ossa caluariae a lateribus circum circa minus depressa, et in latera aequabili fere facto arcu tendentia, laudat. Anglorum, Hispanorum et Gallorum capita absque vlla peculia-
ris structurae nota recenset B. S. ALBINVS *i*), eius-
modi varietatum ceteroquin acutus obseruator. Al-
pium quae Stiriam spectant, accolarum caluarias singularis figurae esse VESALIO retulerat CHRISTOPH PFLVG. Genuensium et magis adhuc Graecorum et Turcarum capita, globi fere imaginem exprimere, idque obstetricum, nonnunquam magna matrum sollicitudine, opem ferentium cura, idem VESALIVS auctor est *k*).

De Colcharum craniis memoratu dignissimus ideoque nuper diligentius a me excitatus et copiosis
exem-

b) IO. BENI. DE FISCHER de modo quo ossa se vicinis accommodant partibus. LB 1743. 4. tab.
III. copiam dedit reuer. IO. CASP. LAVATER physiognom. Fragm. Vol. II. p. 159. tab. B.
fig. 1.

i) ind. leg. Rav. p. 2 sq.

k) l. c. Ego vero non video quomodo Cl. WIN-
KELMANN Gesch. der Kunst des Alterth. T. I. p.
24. hoc VESALII loco ad climatis et coeli fe-
licioris potentiam demonstrandam uti potuerit,
cum Bruxellensis anatomicus id arti vnice tri-
buat. Praeterea autem illa Turcarum crania quae in Museo Regio seruantur multo iniquius ouata et minus elegantis formae sunt, quam vul-
garia popularium nostrorum capita; eoque mi-
nus illarum speciem ornare debuisset Vir suae
artis peritisimus.

exemplis illustratus *l)* apud HIPPOCRATEM *l*)* extat locus, quo artem vetustissimis temporibus in finendis eorum capitibus adhibitam, deum in ipsam naturam adeo quasi degenerasse, docet, ut suo aeuo vinculis et manus pressionibus in hunc finem non amplius opus fuerit, cum sponte sua in longitudinem adoleuerint calvariae. Quae certe res et in aliis humani generis varietatibus, forma praesertim et colore, eorumque variis causis, climate etc. respici debet, quae temporis successu hereditariae et firmiores fieri potuerunt etiam si aduentitis causis primam originem debuerint. Borealis terrae nostrae gentibus planiores plerumque tribuntur facies *m)*. Plerosque Lappones Lulenses facie superne lata, infra continuo attenuata, malis collapsis, desinente in mentum longum *n)* a plerisque Suecorum distingui, solus, quod noui, E B E R H. ROSE'N *o)* scripsit; qui et omnes fere mulieres magis attenuata faciem habere, addit. Ex sex Mumiarii craniis quae studiose contemplatus sum quatuor vertice magis depresso, bina autem acutiore erant. Si conjecturae audaciiori indulgere fas esset, haec feminea illa autem mascula fortassis fuerunt, H E R O-

DOTO

l) in ipsis quas supra citauit *de nisu formativo* differentiationibus.

l*) de aér. aqu. et loc. 35.

m) GOLDSMITH I. c. p. 214.

n) maxillae angusta quoque capiti osseo feminae Malabaricae. *Leg. Rav.* p. 3.

o) *de medic. Lappon. Lulens. Lond. Gothor. 1751.* rebus. in *HALL. coll. disp. pract. IV.*

DOTO enim teste veteres Aegyptii pro diverso se-
xu diuersimode quoque onera portabant. Viri
nempe ea capiti, feminae autem humeris impone-
bant; itaque in illis vertex sensim deprimi potuisset.

Groenlandos denum et terrae Labrador incoc-
las quod attinet, illi a Cl. CRANZIO p) hi ab
HENR. ELLIS q) macrocephali et planae faciei
dicti sunt. Vereor autem ne hae veracissimoruin
Virorum relationes a multis male intelligantur qui
has gentes male exinde formatas monstrosaeque qua-
si figurae putare r) videntur. At enim vero de
Groenlandis ipse CRANZIUS addit plures inter
eos reperiri oblongae faciei qui difficilium ab Eu-
ropaeis dignoscerentur s); circa Esquimaux autem
aliter sentire iubent accuratissimae trium Labrado-
ricorum figurae, quas, ad exempla a Fratr. Hern-
huticis ibi degentibus missa, a magno artifice IOH.
SWERTNER summo studio viuis coloribus depi-
etas nuper accepi. Mas est; duaeque feminae pro
illius gentis more ocreis amplissimis et ad coxas fe-
re pertingentibus induatae quarum altera infantem
in dextra sua caliga geslat t); omnes autem symme-
tricam satis et proportionalem formam prae se fe-
runt. Mari facies planior, genae rotundae, nasus
que parum proeminens neutquam tamen simus,

cor-

p) Hist. v. Groenl. p. 179.

q) Voy. to Hudsons - Bay p. 132.

r) HENR. HOME l.c. BUFFON T. III. p. 485 sq.

s) quod satis confirmant Groenlandorum ad viuum
factae effigies ap. ADAM. OLEARIVM Gossorff.
Kunstl. tab. III. F. 1-3.

t) CRANZ Fortsetz, p. 310. ELLIS p. 136.

corpus quadratum, caputque maius est, ita ut sextam totius eius longitudinis partem expleat; feminae autem proceriores ultra septem capita longitudo sine sua aequant ^{u)}, et si colorem in fuscum vergentem ^{v)} deinas, elegantis ceteroquin figurae sunt.

§. 51. Varietas humani generis altera.

Sed in Asiam reuertamur, alteramque nostrarum varietatum trans Gangeticam cum Insulanis etc. videamus, quae statim ad Gangein Aracanos, frontem neogenitorum plumbea lana complanantis ^{x)} exhibuit. Calmucos caluariam curatissime delineataum exhibuit, eamque horridam et ad quadratum prope speciem accidentem, imo multis modis barbariam ipsam testantem, dixit I. B. DE FISCHER ^{y)}. At enim vero vel unico hocce exemplo euincitur quam iniuste ab uno alteroue vnius gentis cranio ad totius populi conformatiōnēm conccludatur. Eosdem enim Calmuckos Cl. PALLAS ^{z)} ut symmetricae et elegantis imo rotundae faciei homines describit, adeo ut et eorum pueri in cultiore Europa amatores primitat. Neque dictae caluariae respondent binas cura-

^{u)} medium tenent inter ALB. DÜRERI tab. AL et BI.

^{m)} qui vitae generi debetur. CR. FERRI. l. c. collato cum Hist. p. 178.

^{w)} BVFF. l. c. p. 395.

^{y)} l. c. p. 24 sq. tab. I. quadratum Calm. caput quoque dicitur INSFELDT l. c.

^{a)} Keis. l. p. 307. 311.

euratissime depictae illius Calmucki, pueri vnde-
cim annorum, qui cum Darmstadiensi comitatu nu-
per ex Russia venerat, imagines, quas Carlsruha
mislas accepi, et quae bonae formae, frontis et su-
perciliorum altorum adolescentem referunt, cuius
facies vel in eo cum PALLASII descriptione conue-
nit et a dicto crano abhorret, quod os cum oculis
a se inuicem remotioribus triangulum fere aequila-
terum constitutus, quod et ipsum rotundius caput,
non quadratum, reddit. Chineſes inter omnes ni-
fallor huius orbis iacolas, minime omnium cor-
poris sui naturali conformatioне, contenti, nume-
rosis artibus id contorquent et premunt, adeoque
in pluribus sui partibus a plerisque ceteris homini-
bus abhorrent. Qualia fere eorum capita, facies
planae, oculi augusti, versus canthos externos pro-
tracti, nasi parui, et quae sunt huins generis reli-
qua ex copiosis ipsorum picturis, signisque murrhi-
nis et emectite scalptis adeo nota sunt ut vix ob-
seruatu egeant. Omnino tales erant illi Chinenses
quos Exc. BÜTTNERVS Londini vidit, et botani-
cues studiosissimus WHANG AT TONG (i.e. fla-
vus ex oriente) quocum Exc. LICHTENBERG
nuper ibidem loci versatus est. Attamen haec caput
fingendi artificia magis ad molles faciei partes, quam
ad ossium compaginem pertinere videntur, cum Cl.
DAVBENTON a) plura Chinensium, Tattarorum
que recenseat crania, eaque nullo modo a vulgaribus
Europaeorum caluariis differre dicat. Reli-
quae huius varietatis gentes in totum spectatae iis
respon-

a) *Descr. du Cab, du Roi*, Vol. XIV. n. MCCCXXXIX
sqq.

respondent characteribus quos supra de ipsis proposuimus.

§. 52. *Varietas tertia.*

Aethiopis ex regione australi Africæ caput studiose descripsit quem supra iam citauimus I. o. BENI. de FISCHER b). A regione superiori elatius, subito attenuatum, ab anteriori ad medium ossis frontis et supra oculos acuminatum et sub illis longe exorrectum, a posteriori alte globosum, itaque toto suo ambitu triangularem fere formam referre, dixit. Neque tamen haec satis firma esse cum aethiopes quos videre et curatius contemplari mihi contigit, tum aethiopis cranium apud PETR. PAW *), demonstrant: hoc enim, si occiput maius et orbitas angustiores excipias, parum cum FISCHERI descriptione et accuratissima ceteroquin tabula similitudinis retinebit.

§. 53. *Varietas quarta.*

De Americae incolis idem dictum est c) quod supra de Chinensibus monuimus, maximum illis esse studium corporis sui naturalein formam in, ali- am

b) l. c. tab. III. p. 24 et 26. anne idem est legat. Ravian. n. XIII. *Triangularem capitidis figuram appetunt Aethiopes*, INSFELDT l. c.

*) primit. anat. p. 29.

c) Resherch. philos. sur les Amer. I. p. 146.

am diffingendi et artis ope singulariter formandi. Id praesertim de capite valet quod mitis modis eos comprimere, copiola extant peregrinantium testimonia; quanquam accurata eiusmodi craniorum examina desint, nec satis constet in quibus praesertim caluariae partibus plurimum mutetur. Provinciae portus veteris incolarum capita quadrata et occipitio carentia dixit HIERON. CARDANVS^a). Caraibae caput osseum, exhibuit Clarissum. H. NAVLD^c), quod tamen aut negligenter aeri incisum, aut adeo deformis est, ut inter monstrosas fabricas referre mallem, quam ut totius gentis eam esse ossium conformatiōnem credere possem. Ossa nasi enormia, foraminula nervis et arteriis exitum praebentia eiusdem cum margine meatus auditorii externi magnitudinis, Zygoma angulosum et lobatum, maxilla superior ad dentium alveolos alte incisa et undulata, et quae sunt huius generis alia, obiter tantum hanc iconem confectam esse, suspicionem excitant. Ex America demum septentrionali Canadensium unius gentis globosa^f) alterius plana^g) capita descripsit CHARLEVOIX. Aut grauter fallor aut est huiusmodi cranium quod Cl. WINSLOW^b) descripsit, aetique insculptum exhibuit,

^{d)} de rer. variet. L. VIII. c. XLIII. p. 162. T. III. oper. Cap. Maragnon Brasil.

^{e)} Mem. de l'ac. des Sc. de Paris 1740. p. 373. tab. 16. fig. 1.

^{f)} Hist. de la nouv. France III. p. 187. 324. Algonquins. Têtes de Boule.

^{g)} ib. p. 323. Têtes plates. vtrumque artis opus.

^{b)} mem. de l'ac. des Sc. de Par. 1722. p. 323 sq. tab. 16.

hibuit, quodque protracto nimis occipitio, fronte planiuscula, orbitalum figura aliisque id genus a vulgari structura aberrationibus caninae caluariae aliqualem similitudinem p[re]se ferre videtur. N[on]mis incognita adhuc est illarum terrarum populo[r]umque historia, quare causa eius singularis conformatio[n]is addi nequit quaecunque autem fuerit, arti ea aut vitae generi eo magis tribuenda esse videtur cum et in Europaeorum capitibus similis structura hinc inde obseruetur. Ipse cranium, vetustum satis, praeterita aetate e sepulcreto urbis erutum, coram habeo, quod in his quae dixi ⁱ⁾ plurimisque reliquis suis partibus Americano illi ut ouum ouo simile est.

§. 54. *Forma craniorum quintae hominum
varietatis.*

Quorum iam mentionem feci Ins. Mallico-
lo ^{k)} incolae maxime capit[is] singulari forma a vici-
nis.

16. repertum dicitur in Ins. Hond-Eyland lat. 78°
long. 310° . et quod excurr.

i) a nasi ossium apice ad extremam ossis occipitis gibbam partem sex poll. Par. decimal. et quod excurrat, ab apophysibus autem condyloideis foraminis magni ad summum verticem quatuortantum diametro explet, imo foramen magnum magis adhuc versus anteriora locatum, occiputque adeo longius est et verticis ossa acutiore angulo versus cranii basin retrorsum descendunt quam in WINSLOWII exemplo; ideoque in eo simile satis est cranio sceleti COWPERIANI ad calc. myot. reform. fig. XVIII.

k) sita est cum Tanna et noua Caledonia Ins. 15° .
E 4. lat.

nis abhorrent qua proxime ad Simiarum figuram eos accedere nuperi peregrinatores retulerunt *l).* Reliquorum maris pacifici populorum crania singulare quid praesertim nullibi reperio.

§. 55. *Ex dictis conclusio.*

Haec de craniorum figura sufficient. Ex dictis satis superque satis patere confido, omnem fere capitis formae in diuersis populis differentiam, vnicē fere vitae generi et arti tribuendam esse: quanquam Hippocraticum, quod diximus, effatum, de arte temporis progressu in alteram quasi naturam degenerante, cum in hac tum in reliquis omnibus generis humani variatibus quodammodo certe valere posse, libens concedam.

§. 56. *Physiognomia.*

Vastus aequa ac amoenissimus pateret campus, physiognomiae et peculiarium totius faciei in diuersis gentibus lineamentorum, quae in multis certe firma tatis, et climatis, vitae generis etc. adeo fidi indices sunt, ut et quandoque sub alieno coelo immo post plures generationes agnosci adhuc possint. At enim vero illi expatriari praeter alia praesertim fidarum tatis et curatissime delineatarum imaginum desuetus prohibent. Vehementer quidem in id incubui, ut mihi remotiorum praesertim et minus adhuc cognita-

lat. austr. totidemque fere grad. ab orientali Novae Hollandiae littore distat.

l) v. Cel. R BINH. FORSTER observ. p. 242.

gnitarum gentium ad viuum factas picturas compa-
rare; pauca tamen ea sunt quae adhuc nancisci licuit,
et ex itinerum auctoribus non multi sunt quorum
iconibus, quod nempe ipsas populoru[m] imagines
spectat, fidere possis. Quodsi enim fratum DE
BRY vasta opera, CORNELII LE BRVN itinerum
priores editiones, NIC. WITSEN Tattariam,
SYDNEI PARKINSON diarium et COOKI pro-
prium itinerarium excipias, praeter hinc inde in va-
riis libris praeferenti in S. R. LAVATERI opere
physiognomico, sparsas icones genuinas, vix alibi plu-
rium nationum sive les picturas reperies.

§. 57. Primae hominum varietatis exempla.

Pauca interim proferre exempla sufficiat, quo-
rum notissimum omnium et fallere nescium praebet
Israelitarum gens, vel solis oculis, orientem spi-
rantibus, ubiuis facillime agnoscenda. *Vallones*,
etiamsi per plurimos annos inter Suecos versati fue-
rint constanter tamen faciei lineamenta, sibi pro-
pria, seruant, quibus primo intuitu ab indigenis
distingui possunt m). *Heluetorum serenus et inge-
nuus vultus, hilaris Sabaudorum puerorum, virilis
et serius Turcarum n)*, simplex et incallidus gen-
tium maxime borealium o), facile, etiam a parum
physio-

m) v. Cl. CLAS ALSTRÖMER om den fin- ulliga
fär-afveln. Stockh. 1776. 8. p. 76.

n) RVSEL Aleppo. NIEBVHR Reis. etc.

o) Samojed. LE BRVN Voy. Amst. 1718 f. n. 7 et
8 et p. 9. Tattari Sibir. ib. p. 104. Ostiaki p. 112.

physiognomice doctis, dignosci poterit. Quos ex America boreali ad primam hancce nostram generis humani varietatem retulimus populos, *Groenlandi* sc. et *Esquimotae* quod ad physiognomiam quoque mirum quantum a reliquis noui orbis incolis immo a vicinis Virginianis, Carolinensibus etc. differtunt. Ut enim in totum longe succulentioris et magis quadrati et torosi habitus sunt, ita et faciem magis plenam, rotundiorem et aequalem prae se ferunt.

§. 58. Veteres Graeci et Aegyptii.

Quae vulgo de venustissima veterum *Gracorum* physiognomia praedicantur ea valde limitanda et maxime ad fictas formas quas *Ideales* dicunt restrin-genda esse, facile concedet qui summa in genuinis veterum graecorum imaginibus varietatem, vel in sola LIPPERTI dactyliotheca facile conspicieret, paulo attinentius contemplatus est.

Eo maiorem autem miranda illa uniformitas attentionem meretur qua omnes ac singulae veterum *Aegyptiorum* quot adhuc extant in agines, ad vnguem inter se conspirant. Omnia enim eius gentis antiquae artis monumenta a Memnonis statua ad singulina sigilla in mumiis reperiunda, et ad larueas usque e sycomoro in sarcophagis exscalptas etc. sibi simil-limas et singulares plane (sed toto coelo a facie Chinensium, quibus vulgo cognati dicuntur *Aegyptii*, abhorrentes) imagines exhibent. Facies enim corum.

Groenlandi ap. OZEAR. l. c. Esquimaux in pictura nostra prope accedunt ad Samojed. LB RVN. n. 7 et 8.

eorum longior, neutquam tamen macilenta, nasus procerior, versus alas autem latior, et in acutorem apicem desinens, os demum parvum labiisque tumentibus cinctum certissima et in mumiaram quoque craniis adhuc agnoscenda, Aegyptiaci capitis signa praebent.

§. 59. *Varietas hominum secunda.*

Huius varietatis clarissima exempla praebent *Sitenses*, globosa fere facie, nase parvo et acuto, et ocellis angustis cantho exteriore sursum vergente conspicui, quos tamen tota capita sibi adeo deformatia reddere diximus, ut in his, quid naturae quid arti tribuendum sit vix adhuc dignosci queat.

§. 60. *Varietas tertia.*

Horum quidem hominum, *Aethiopum* praeferuntur facies adeo notae, et nase simo, labiis tumidis etc. conspicuae sunt ut super eis plura mouere superacuum foret. Nafum eorum simum a quibusdam p) arti tributum, superorum plurimi, iisque autoptae, naturae vindicarunt q) quibus etiam bini aethiopum fetus in Museo Regio asseruati, R V Y SCHII r) SEBAE que s) iconibus simillimi, egregie respondent. Quanquam eniim

p) HEMMERSAM p. 37.

q) Iam MÜLLER *Fetu* p. 31.

r) *Thes. Anat.* III. t. 2. fronte magis quam in aliis fetibus hirta, qualis et vnum Musei Regii specimen prae se fert.

s) *Thes. T. I. tab. CXL. f. 2.*

enim omnes fere humani embryones simi sint, aethiopici tamen de quibus loquimur adeo repandos nasos et interfinia (vt ISIDORI voce vtar) habent, vt vel ex iis solis, etiamsi tuinida labra negligenter, quisque gentem eam agnoscat. Sed nostris demum temporibus CAMPERI viri summi ingenii acumen et industria longe certiorem aethiopum physiognomiac characterem in faciei versus labia declivi prominentia rostrum productius quasi aemulaute, inuenit, et obseruationes suas super huius aliarumque gentium physiognomia ex ipsa natura anatomes profundioris ope haustas propediem publicaturum pro misit: quaseo audius expecto quo maiorem voluptatem ex summis huius disquisitionis capitibus ab amantissimo viro coram demonstratis, praegustare mihi licuit.

§. 61. *Varietas quarta.*

Inter omnes quidem quas ex noui orbis diversis gentibus mihi comparare potui fidas et genuinas imagines eadem intercedit longe diuersissima differentia quam et quiuis praeiudicij expers inter Europaeos eiusdem gentis incolas agnoscet; adeo vt v. c. septem eiusdem nationis *Chirocarum* procerum anno 1730 Londini quo, ad foedus cum anglis sancendum, venerant, ad viuum depictorum icones, quas coram habeo mirum quantum inter se differant: si quid tamen ipsis commune dicere velis, id omne ad caput proportione reliqui corporis minus, ad arcus superciliares et zygomaticos protuberantes et oculos profundius in orbitam retractos redibit.

§. 62.

§. 62. *Varietas quinta.*

Oceani pacifici demum incolis etiam si satis inter se differant adeo ut facile sit trucem et efferatum *Nouo-Hollandorum* et *Nouo-Zeelandorum* vultum a longe mitiore et humaniore. *Utabittensum* distinguere; in uniuersum tamen omnes faciei partes profundius exscalptae ideoque altius protuberantes et a latere spectatae angulosae et *Chinensium* planae et rotundae faciei ex diametro oppositae visuntur. Sed haec pro ratione curiae nostrae suppelletilis physiognomicae in praesentiarum sufficiant.

§. 63. *Capillorum diuersitas.*

Paucae adhuc corporis humani varietates praeter eas quae soli arti debentur recensendae restant; in peculiari membrorum partiumque formatione versantes. Pili quidem cum colore tum forma apud plerosque homines magnopere variant, in nonnullis tamen gentibus constantiorem habitum seruant. Et quidem ut in uniuersum candidos colores magis sub septentrionibus, fuscos sub austro gigni, dictum est, ita et capilli et oculi nigri torridis, albidi vero capilli cum caesiis oculis, glacialibus plagis familiares esse videntur ¹⁾). Prae aliis tamen Aethiopum crinis intensa nigredine et singulari crispitudine conspicuus est, quae tamen non minus ac cutis eorum color minime ipsis connata sunt sed temporis progressu,

¹⁾ AVICENNA canon. L. I. F. I. v. HALLER
el. physiol. T. V. p. 36 sq.

gressu, et solis, ut videtur, ardore ⁿ⁾ contrahuntur. Fetus enim Aethiopes, quos diximus, leniter fuscis, et rectis capillis teguntur, qui vix ab Europaei embryonis lanagine differunt: ita ut cutis pilorumque tinetur simul sensim mutari probabile sit. Serum enim aethiopum cutem pallescere, crinesque simul canescere, iam monuimus; et in aliis quoque hominibus obscenas partes ut fusca magis cute, ita et criso pilo tegi, nota res est. Dari autem quoque Aethiopes nigro quamuis, recto tamen capillo, in nupero opere docuit D. ANTONIVS DE VELLOA W). Ipsam demum Aethiopici pili structuram eandem ac ceterorum hominum, bulbumque perinde candidum esse alii docuerunt, ipsisque saepius obseruauit.

§. 64. Dentes.

Etsi dentes omnia reliqui sceleti ossa duritie longe superant, nihilominus tamen quod adfirmam, et immutabilem formam ipsi mirum quantum ideo cedunt, quod soli nullo periosteo exterius obducti et definiti, plane nudi et tot aduentitiis mutationibus obnoxii extent. Minus itaque mirandum dentes in diuersis eiusdem caeli et aei hominibus subinde maximopere figura sua differre, quam totas gentes singulari quadam et firma eorum forma inter se conuenire. Extant tamen huiusmodi exempla,

n) COEL. RHODIGIN. l. c. p. 440 ed. Ald. nam arefactus capillus reflectitur atque incurvatur.

m) Noticias Americanas. Madrid. 1772. 4. Entretencion. XVII. p. 305 sq.

ut *Tattarorum*, quibus dentes ex cruda carnis,
equinae praesertim, esu, ab inuicem separati di-
stant: *Chinensum*, quorum dentes superius p[re]i
nioribus valde prominere D V H A L D E auctor est etc.
Praesertim autem in *mumiis* Aegyptiacis singulatis
et valde memorabilis dentium structura nuper a me
descripta est x) pridem quidem a magni nominis
viro CONYERS MIDDLETON obseruata y) sed
pro prodigio et monstro aut unici fere exempli
habita, a me autem in plurimi Mumiarum craniis,
posteaque a cel. STORR z) in mumia Stuttgardienti

et

x) *Goetting. Magaz.* 1780; 1 St. p. 109 sqq.

y) *miscellaneous works* vol. IV. p. 170.

z) *prod[uct] methodi mammalium* Tubing. 1780. p. 24
sq. Nondum quidem adulti hominis mumia est,
vix enim quartum pedem statura superat, nec den-
tium numerus in integerrimis maxillis conspicuo-
rum 28 excedit, integrum quoque et ad marginem
notabiliter attenuatam aciem primores
omnes offerunt. „Occurrit tamen,, verba sunt
Cel. STORRII „aliud momentum opportune addi-
„bendum explicandae dentium primorum obseruca-
„tioni, quam in exemplis hominum aetate proue-
„ctiorum deprehensam vnicesse fuisse, sciam: quoniam
„enim cuneatae dentium primorum formae modus
„inter nos vulgaris sit, ut dens postica parte, qua ab
„acie ad radicem pergit, crassitie paulatino incre-
„mento in planum inclinatum aheat, quod maxime
„in summa parte prope radicem eleuatur, primores
„contra mumiæ Stuttgariaane postica parte, qua
„aliquid in nostris dentibus crassitiei incrementum
„primum conspicuum esse incipit, gibbum exhibens
„notabilem a portione dentis attenuata et in aciem
„desinente sulci ope transuersi distinctum nec iugis-

„ter

et ab amicissimo SOEMMERRING in muniiis are-
nariis quae Cassellis seruantur, confirmata. Quan-
quam enim vix mentione egeat in tanta varietate mu-
niarum, quod ad tempus quo non pe conditae sunt,
aut nationis aut religionis ^{a)} diuersitate etc. non
eandem, in omnibus quae adhuc extant earum spe-
ciminiibus, figuram existere posse, eo maiorem ta-
men obseruatio nostra attentionem in reri videtur,
quod aliquid lucis exinde ad distinguendas tot diuersi
generis munias, ad aeuum earum definiendum et
s. p. mutuari fortassis possit.

§. 65. Pedes.

Aethiopum pedes non uno modo male forma-
tos esse multi auctores sunt. Moreti Virgiliani au-
tor plura eorum vitia sequentibus recenset ^{b)}:

Cruribus exilis, spatiofa prodiga planta,
Continuis rimis calcanea scissa rigebant.

quibus HIER. MERCVRIALIS respondet, qui
pedum scissuras Aethiopiae endemias dicit ^{c)}. Ali-
us

^{,,}ter in istam partem continuatum paulatimque
^{,,}deliquescentem, ut inde concludendum sit, infirmio-
^{,,}rem talium dentium aciem facilius habetari et obli-
^{,,}terari posse, reliqua demum gibbosa saltet portio-
^{,,}ne, sic quidem aliquam omnino induente cum po-
^{,,}stremis dentibus similitudinem et s. p.,

^{a)} Christianas ethnicis intermixtas etc. Goetting,
Magaz. l. c. p. 116. et S. R. WALCHIVS in
Nov. Comm. Goetting. 1780.

^{b)} v. 35 sq.

^{c)} de decorat. p. 103.

us memoratu dignus apud PETRONIVM d) extat
locus, quem de seruis ex Aethiopia agere, simili-
bus iis quos *Negros* appellamus, Opt. HEYNE
monuit e). Aegyptios aethiopesque blaenii pedi-
bus dixit COEI. RHOD GINVS f) etc. quae ta-
men omnia minime totis gentibus communia esse
videntur, cum iam ALBERTVS DÜRER g), post-
quam haec aethiopum pedum vitia recentiora, plu-
res se vidisse optime ac symmetrice formatos addat;
neque mihi ipsi in aethiopibus mihi vitis, tale quid
obseruare licuerit. Indostanos autem eroribus longis
et gracilioribus *), Tattaros e contrario et Samoie-
das **) breuioribus esse certa satis extant auctorum
testimonia. Genuum crassitiem apud Nouozee-
landos vitae generi deberi cel. REINH. FORSTER
monuit h).

§. 66.

d) c. 102. age, numquid et labra possimus tumore te-
rrinno implere? numquid et erines calamistro con-
uertere? numquid et frontes cicatricibus scindere?
numquid et crura in orbem pandere? numquid et ta-
los ad terram deducere? numquid barbam peregrini-
na ratione figurare?

e) ad Moreti l. c.

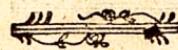
f) l. c. ed. Ald.

g) l. c. Fol. 2. iiij.

*) Cl. KANT l. c. p. 155.

**) v. post MARCVM POLO, AD. OLEARII
Reise p. 160.

h) Observations p. 237.

§. 66. Mammæ.

Mammas aethiopissarum *b**), aliarumque *i*) australium feminarum, pendulas, vitae genere et lactandi modo contrahi, eo minus mirandum, cum et pulcerrimas Turcarum in Archipelagi insulis feminas perpetuo balneorum et lavacri calorum abusu eodein vitio obnoxias esse, notum sit *i***), quod tamen, quem modo citauimus Cel. FORSTERVS in Nouo Zealandis et Societatis insularum incolis solo et aëri tribuere mauult *k*).

§. 67. Pronunciationis singularia.

Iis humani corporis mutationibus quae vitae genere accidunt, eas quoque accensere licet, quae linguarum differentiae ortum debent, quaeque in ipsis interdum loquelae organis reperiuntur. Caloris enim frigorisue potentiae eam discrepantiam cum Cl. IOANNE SENEBIER *k**) tribuere facilis vicinarum sibi linguarum comparatio prohibet. Num quis enim climati tribuere anderet, quod Ephramitae *Sibolet* pro *Schibolet* dixerint, Chinenses literas *R* et *D*, Hispani *M* finale, insularum Marquesas incolae aut Groenlandi Kamtschadalorum *Tsch*, *Ks*

b*) FERMIN *oecon. animi.* p. II7.

i) Hottentottae KOELBE *Vorgeb. d. g. H.* p. 474.
Inf. Horn incolae ap. I. E. MAIRE et SCHOVETEN in DALRYMPLE'S *Collect.* T. II. p. 58.

i*) NICOL. NICOLAI *itinerar.* p. XXVIII. b.

k) l. c. p. 270.

k**) *L'art d'observer.* Genev. 1775. 8. T. II. p. 227 sq.

Ks etc. pronunciare nequeant? *) Sed prolixiorum super ea re esse, immensi in hoc genere labores Exc. BüTTNERI vetant, qui incredibili studio quicquid ad id argumentum spectat, collegit, propediemque prelo tradet.

§. 68. *Varietates generis humani artificiales. v. c. Circumcisio.*

Ad ea transeo quae, praeter capitis formationem adhuc in reliquis corporis partibus apud varias gentes artis ope mutari solent; primo de mutilatis dicturus, ubi membra et partes corporis rescinduntur, euelluntur etc. Vetustissimam ex his circumcisionem esse, cum Sacrae Literae, tum HERODOTI ^{l)} de Colchis, Aegyptiis et Aethiopibus narrationes, et late patens eius ritus imperium ^{m)} testantur. Neque enim ad potiorem tantum, sed apud plures orientis populos ad sequiorem quoque sexum pertinet, cui eadem pudendi particula quae virilis membra praeputio respondet ⁿ⁾, praescinditur; cuius ceremoniae copiosa

*) v. HALLER *de c. b. partium function.* T. VII.
p. 365.

l) p. 102. 125 sq. ed. GRON.

m) Angolae Negri, HVGHES Barbad. p. 14. Vtahittenses, Cel. REINH. FORSTER l. c. p. 269.

n) ita et P. BELLON. obs. L. III. c. 28. et si eam particulam graecis *Hymenaea*, latinis *Alas* dici, confuse addat. neque tamen ipsis alis (*κενυος*, *πτερευγωματα*) parci THEVENOT auctor

piosa ex antiquis nouisque auctoribus testimonia et historias collegerunt M A R T. SCHVRIGIVS o) et THEOD. TRONCHIN p). Nobis in praesenti sufficit, lectoribus exhibere iconem (T A B. II. Fig. 4.) genitalium puellae circumcisae XVIII annorum, quam benevolentiae Exc. NIEBVHR debemus, qui et publici eam iuris facere nobis benigne concessit. Erat enim inter quaestiones, celebri societati in Arabiam peregrinanti, propositas, vna, circumcisionem utriusque sexus spectans q), cui, ut ceteris fere omnibus, egregie satisfecit, qui vnicus ab expeditione supersiles rediit V. Cl. r) adeo ut et ipsam eam de qua loquimur iconem reportaret, quam ad viuum fecerat magnus artifex G. W. BAVRENFEIND. Ipsum in ea clitoridis corpus, nudum et praeputio suo orbum, e labiorum superiore commissura, sub pube abrasa pendens, conspicitur, cui vrethrae, vaginaeque vteri orificia subiacent; quae si fortassis non adeo exquisita viderentur quibusdam, pictoris festinatio facile excusat s).

§. 69.

est: Voy. L. II. c. 74. Saepe autem harum partium graecae voces inter se confunduntur; quarum genuinas explicationes v. in H E N R. STEPHANI diction. med. p. 536 et 599. et IOACH. CAMERARI comment. utriusque linguae p. 359.

- o) muliebr. p. 116 sq. 142 sq. parthenol. p. 379 sq.
- p) diff. de clitoride p. m. 75 sqq.
- q) Exc. MICHAELIS Frag. p. 155 sq.
- r) Beschr. v. Arab. p. 77 sqq.
- s) ib. p. 80. Herr B. hat es nach der Natur aber mit zitternder Hand gezeichnet.

§. 69. *Monorchides.*

Eunuchi *) non tam ad argumentum nostrum spectant, quam monorchides, quibus in infantia alter testis excinditur. In primis hic mos apud Hotentottos inualuit, qui octavo plerumque, imo, si KOLBIO t) fides, quandoque decimo-octauo demum aetatis anno, monorchides redundunt. Velociores eos currendo fieri putant; fertilitati autem simul noceri peregrinatores monent u). Similem testis iacturam Heluetici rustici non raro patiuntur, qua circumforanei antiquo more hernias curare solent w).

§. 70. *Americani imberbes.*

Ad mutilata demum pilos refero, a nonnullis gentibus in diuersis corporis partibus eradicari solitos. Ita Buratti barbam saltem submentalem feruant, reliquam euellunt x): Turcae omnes, praeter capillos barbamque, reliqui corporis pilos, variis vnguentis, delent y): Utahittenses crines sub-

axil-

*) v. LA MOTRAYE *Voy.* T. I. p. 409.

t) p. 147.

u) IO. SCHREYER p. 34.

w) v. HALLER *adu.* BVEF. *operum minor.* T. III. p. 183.

x) LE BRVN *Voy.* p. 120. *Memoir. sur les Samoedes etc.* p. 39 sq.

y) LEONH. RAVWOLF *Raiſſ* p. 31 sq. BVEF. T. III. p. 438 sq.

axillares eradicant z): et Americae plerique populi barbam extirpant, quae res in veterem illam opinionem a) abiit, Americanos sua natura inberbes esse. Sed alibi iam ex omnibus fere Americae zonis vere barbarorum incolarum exempla attuli a*) et si hodie quibusdam natura sua nunquam barba venit ex generationis phaenomenis et natus formatiui legibus id fieri, vbetius exposui b).

§. 71. Aliae mutilationes.

Digitii minimi resectionem apud quarundam oceani pacifici insulorum *) incolas solennem, dentium apud alios exactionem artificiosam c), reliquasque tam parvum momenti mutilationes, omitto.

§. 72. Auriculae enormes.

Ad deformationes partium in primis auriculas pendulas et enormes refero, a longo inde tempore apud varias gentes amatas, adeo ut antiquae de Scythicis in Ponto populis fabulae ansam praebuerint, tam magnas ferentibus auriculas, ut tota ipso-

rum

z) HAWKESWORTH T. II. p. 188.

a) denuo repetitam in *Recherch. sur les Americains* T. I. p. 37. *Quest. sur l'Encycl.* T. VII. p. 98.

a*) v. quoque Cel. ZIMMERMANNI *Geograph. Geschichte des Menschen* p. 70 sqq.

b) über den Bildungstrieb u. das Zeugungsgeschlechte. p. 66 sqq.

c) *Friendly Islands.* IAC. COOK iter alter. Vol. I. p. 222.

c) Aethiop. HEMMERSAM p. 37.

rum corpora iis contegi queant d). De Malabaris
Commorae e), Beynaris, Moluecarum f) et Mal-
licolae g) incolis certe compertum habemus, variis
eos artibus auriculas praegrandes et vere monstro-
sas reddere. Mire laciniatas, australis hominis
pictura apud CORN. LE BRVN exhibit h).

§. 73. *Aliae deformationes.*

Virilis membra praeputium studiose prolonga-
re quosdam populos, vt freti Magellanici accolas
i), nouo Zeelandos k) etc. peregrinantium docent re-
lationes. Chinensium enormes vngues **), tot alia-
rum gentium genae et labia perforata, aut nasi
interfinia et auriculae ad annulos transmittendos
pertusae etc. itidem tum mirandi studii natuum
corporis ornatum arte superandi, tum multitariae et
diuersissimae super pulcritudinis idea opinionis,
aeque luculenta praebent testimonia.

§. 74.

d) PLIN. IV. 13. Vll. 2. POMPON. MELA L. III.
de Hisp. et Septentr. insulis.

e) SCHREYER p. 117.

f) MAXIMIL. TRANSYLV. ap. ZAHN *Spec. T.*
III. p. 69.

g) arundine ipsas perforant.

h) n. 197.

i) OLIV. v. NOORT p. 22.

k) HAWKESWORTH Vol. III. p. 50.

**) v. iconem apud GREGOR. SHARPE *de lin-*
gua Sinens. ad calcem Syntagm. dissertationum
THOMAE HYDE Vol. II. p. 512.

§. 74. *Corpora picta.*

Pigmentorum et varii generis fuci usus, ipsas quidem membrorum formas non mutat, adeo constans tamen est in quibusdam gentibus, ut eum plane intactum relinquere nefas foret. Alii quidem varia pigmenta cuti saltem illinunt, alii autem eandem acu prius pungunt, tumque deum colores infriant; tenacissime tunc inherentes. Utique ritus apud remotissimas et maxime diuersas gentes inuoluit. Pingunt se v. c. Kanagystae *t*), Californii *m*), Turcae *n*), Insularum St. Crucis *o*) et Malliocolo, Nouae Hollandiae *p*), Capit. Viridis *q*) etc. incolae *r*). Acu autem in ipsa cute lineas ducere (*tatohirem*) nouimus Tungusas *s*), Tschuktschos ***), Arabes

t) in Ins. Kad-jak archipelagi Olutorii STAETH-
LIN l. c. p. 32.

m) BEGERT p. 109.

n) RAVWORF, RYSSEL, NIEBVHR in utroque opere.

o) intensa nigredine ALVARO MENDANA DE NEYRA's ap. DALRYMPLE Vol. I. p 78.

p) PARKINSON Tab. XXVII. abdomen et crura zonis candidis distincta.

q) caeruleo v. d. GRÖBEN p. 19 sqq.

r) de Pictis vet. v. Cl. MARTINI ad BVFF. allg. N. G. VI. p. 258 sqq.

s) NIC. WITSSEN *Tartaria* ed. poster Vol. I. p. 208. *La Russie ouverte etc.* Petersb. 1774. fol. Fasc I. tab. 5. ie. color. LE BRVN p. 118. 10. G. GMELIN *Reis.* I. p. 77. II. p. 647 sqq.

*) KRASCHENINIKOF *Kamtschatka* P. II. p. 152.

Arabes^t), Esqui motas *u*), Nono-Zeelandos *w*), Vtahittenes *x*), multasque Americae vniuersae gentes *y*)

§. 75. *Ad dicta Epilogus.*

Et haec fere sunt quae super corporis humani eiusque membrorum varietatibus aut climate, aut vitae genere, aut diversis connubiis, aut deum arte effectis, narranda habui. Facile quisque videt argumentum nostrum circa totarum gentium varietates versari, neque eas ad rem nostram pertinere quae vni alterius individuo fortuito acciderunt; ideoque infelices illos infantes hinc illicine inter feras repertos, summo iure hic loci omitti: eo magis cum iam Cl. Virorum industria quicquid de his exemplis innotuit studiose collegerit et ex professo pertractauerit *y**). Pars eorum potior

t) NIEBVRH *Reif.* I. tab. LIX. arabissa ex Thâma.

u) Feminae in tabula nostra, duplici punctorum serie in arcu frontali, simplici sub labio infer. pictae sunt.

w) PARKINSON Tab. XVI. XXI. XXIII.

x) ID. Tab. VII.

y) prolixo JO. DE LAET *adv. Hvg. Grot.* de orig. gent. Americ. Amst. 1643. 8. p. 204 sqq. Canadens. in *Mus. Kirch.* ed. BATTARRAE Rom. 1773. fol. P. I. Tab. I. II. ic. color. In Terra del Fuego PARKINS. Tab. I. veterum populorum exempla congregavit PH. CLEVVER German. antiquae p. 129.

y*) antiqua exempla AELIAN. v. h. L. XII. c. 42.

ALEX. AB ALEX. *Genial. Dier.* L. II. c. 31. de

et nobilissima, ratio sc. inculta manet, dura autem necessitas humanam eorum naturam adeo inuertit, ut haec brutis simillima anthropomorpha, si quos alios, ad LINNAEANOS homines monstrosos referrem.

§. 76. *Super leucaethiopum morbo Excursio.*

Morbi quidem, quibus corpus humanum affligi solet, multo minus quam ferus horum infantum status, argumenti nostri esse videntur: et tamen intuiti quamvis pathologiam hic loci tangere, nuperorum quorundam Cl. Virorum lapsu coginur, qui morbosos de quibus iam nobis sermo erit, non solum pro peculiari generis humani *specie*, habere, sed et eosdem cum simiis confondere, haud dubitarunt. Cutis E.T oculorum *complicatum* vitium est z), cum apud diuerfissiarum gentium homines,

tum

Cyro dubitat HERODOTVS L. I. de Romulo et Remo LIVIUS L. I. c. 4. hos defendunt PLIN. VIII. 15. XV. 18. et PLUTARCH. Romul. c. 11. Gargoridis ex Filiae stupro nepos IVSTIN. L. XLIV. c. 4.

De nuperis v. elegans, quoad historiarum collectionem, HENR. CONR. KOENIG sched. de hom. inter feras edicat. statu nat. solitario. Hanover. 1730. 4. PH. HENR. BOECLER de statu animalium hom. feror. Argent. 1756. 4. LINNE' anthropom. T. VI. ameenitat. ac. p. 65 sq. et S. N. I. c. p. 28. prolixe Cl. MARTINI l. c. p. 263 sqq.

z) Miratus sum cum nuper Viros quosdam cl. in eo a me dissentientes viderem, quod morbosam huius leucaethiopae naturam negare, imo eandem cum natu-

tum inter varia animalium quadrupedum, aviumque genera, quandoque occurrens. Ut enim supra caudorem corporum organicorum frigori debitum^{*)} vidimus, ita nunc alia vitiola magis nec a climate pendens albedo consideranda venit, quae nec ab ipsis plantis ^{a)} abesse videtur, magis tamen, firmisque et singularibus symptomatibus inter animantia obseruatur, quibus tunc cutis et pili aut pennae plumaeque, praeter naturam cretacei fere aut lactei, oculi vero grisei, rubelliae coloris esse solent. In paucis generibus hic singularis status in alteram quasi naturam abiisse videtur, ita ut semper sibi similes pariant, idemque per omnes generationes color seruetur; in plerisque autem sparsa saltem et anomala eiusmodi videntur exempla, quae ab soliti coloris parentibus nata, facile etiam his similes fetus iterum procreant; aut certe inter paucarum familiarium limites tenentur.

§. 77.

naturali quorundam animalium hyemali albedine confundere haud dubitarint: id quod sane abs Viris physiologice doctis, et vel summam pigmenti nigri oculum internum obducentis et in isto morbo deficientis dignitatem considerantibus, haud expectasse.

^{*)} Frigori enim, aerisque caelique potentiae eam de qua illinc locutus sum albedinem deberi vel ex eo luculenter patet quod ea sola animantia colorem mutent quae ipsis potentissimi hieme obnoxia sunt, ea vero quae eam tempestatem in cryptis subterraneis aut aliis receptaculis alto somno sepulti transfigunt, natius color integer et immutatus seruetur.

^{a)} cyani, rosae etc. anomale ex nativo colore in albidum vergentes.

 §. 77. *Cuniculi albi.*

Ex prioribus notissimi sunt cuniculi albi, quos non inepte sui generis levic-aethiopes dixit NIC. LE CAT b). Constat his et perpetuus est nitens pilorum, roseus autem seu rubidus ocolorum color, qui in reliquis aut griseus aut niger existit. Desideratur enim in ipsis nigrum pigmentum quod animalium mammalium, avium, amphibiorum, multorum piscium, imo et insectorum oculos interne conuestit, cuiusque sedes in cellulosa tela tunicam chorioideam, vueam etc. obducente, quaerenda est. Maximi hanc nigredinem ad recte beneque videndum momenti esse, praeter alia argumenta praesertim debilis eorum animalium visus testatur, quae eo pigmento aut in totum, ut in cuniculo albo est, aut etiam quoad partem tantum deslituuntur e). Nam et ea animalia, quae coeruleum aut viride tapetum habent, eo difficilius claram et meridianam lucem ferunt, quo maior aut splendidior iis ea pars existit; ut in fele aliisque animantibus quae noctures suas agunt, observare est. Sed his tamen externa choroidis facies, et internae quicquid praeter tapetum restat, nigredine debita obducitur, cuius autem in iis de quibus loquimur cuniculis, ne vestigium quidem apparet. Numerosissima hinc, si sanguine turgida sunt, vasa, roseo fere aut aureo colore per pupillam et in iride transparent, qui elegans rubor perit si oculi bulbus ex orbita eximitur sanguisque effluit; manet, si eadem vasapri-

us

b) *Coul. de la peau* p. 55.c) *Senibus pallescit Chorioides.*

us sebo miniatu repleueris. Pupilla, vt et in aliis de quibus nobis sermo erit animalibus, amplissima, etiam post mortem; iris, si a vasis recesseris, albida, vix floccosa; quae, si vnguam aliorum animalium irides, ob ipsum alieni pigmenti defectum, nullas ipsi esse fibras circulares, luculenter monstrat: vasa eius elegantissime serpentina; plicae autem processuum ciliarium, si injectio rite successerit, vt nūl supra etc. Cum hoc oculorum vitium adeo familiare sit huiusmodi cuniculis, vt et eorum femellae, a nigris griseisque masculis compressae, albos fetus et rubros oculos ferentes pariant; certe non mirum est eos etiam facilius luci aduerscere, diemque ferre discere.

§. 78. *Mures albi.*

Aliter natura murium alborum comparata est, qui, et si quandoque per plures generationes pilorum niveum, rubrumque ocolorum colorem, perinde vt cuniculi, seruent, nihilominus tamen maxime lucifugi d) manent. Est hic Goettingae pistoria domus, in qua non raro mures albi capiuntur, quorum plures viuos vidi, qui interdiu, et si lux admoueretur caueae, in gossypium quod ipsis additum erat, slatim se recipiebant, in crepusculo autem, et si nubila tempestas esset, vegeti discurrebant.

§. 79. *Aliorum animalium morboſa albedo.*

Sed praeter cuniculos muresque alia quoque sunt animalia, in quibus haec pilorum, pennarum-
ue

d) *physical. Belus.* 14. St. p. 439 sq.

ue et oculorum varietas, e si rarius, obseruatur. Inter equos e) quandoque tales cernuntur; qui autem a Danica peculiari stirpe distingui debent; quae eti albis nascuntur pilis, vngulæ tamen et oculos nigros, imo ex Cl. KERSTINGII obseruatione rete Malpighianum quoque fuscum habet.

Canes albos, oculis rubris ipse vidi: cricetum eiusmodi munificentiae Cl. S V L Z E R I debeo: similem scirum viuum aluit I. I. WAGNER f).

In avium tribu, albae varietates cum rubris oculis, quandoque inter passerines Canarienses, pavoines et gallos; rarissime, certo tamen, inter coruos occurunt.

§. 80. *Leucaethiopia humana.*

Quod demum homines attinet, eodem vitio correptos, eorum historia a nuperis quibusdam adeo deturpari, fabulisque confundi cepit, ut fere condonandum sit aliis qui seduci se passi sunt, nouamque exinde generis humani speciem constituere haud erubuerunt. Partium itaque nostrarum erit commenta a vero separare; morbum, non peculiarem humani generis varietatem, nedum speciem esse, demonstrare; eius symptomata seorsim enarrare; eumque et veteribus cognitum, et per totum fere terrarum orbem grassantem ostendere.

Summi LINNAEI lapsum, per tot egregii operis editiones repetitum g) et quem alij Cl. viri fideli-

e) EDM. CHAPMAN de leucaeth. in fine.

f) b. n. Helvet. p. 185.

g) S. N. XII. p. 33.

fideliter assumptum recantant, post **BUFFONII** h)
PAVWI que h*) acres censuras vltro vrgere, reliqua
eius immensa vere merita, nosiraque erga tantum
virum reuerentia, vētant. Tribus saltem verbis
indicasse sufficiat; Simiarum attributa illinc cum
humanis confusa esse; neque *corpus nostro dimidio minus*, nec
oculos orbiculatos cum membrana nictitante et visu laterali in utrumque latus simul i) nec
manuum digitos in erecto attingentes genua, nec
cutaneam pubis plicam, k), nec deum linguam si-
bilam et arrogantia illa cogitata, spem futuri do-
minii etc. ad summum Diuini Numinis opificium
pertinere, sed ad fabellas releganda esse.

§. 81. Symptomata morbi.

Morbus est humani corporis, plerumque con-
genitus, in totum illi similis, quem varia animalia
quandoque corripere, diximus: in eo autem diuer-
sus, quod symptomatibus ludat, modoque grauius
modo lenius hominem inuadat: in aliis terris rarior,
in aliis frequentior et endemius sit: hinc per fami-
lias propagetur, illinc vase saltem et sparsim aliquem
occupet. Cutem oculosque simul afficit, ideoque
cum ad impetiginem, tum ad luscitionem m) re-
ferri

h) T. XIV.

i) *Rech. sur les Am.* T. II. p. 69. sq.

k) DALIN v. am. acad. T. VI. p. 74.

l) ib. p. 73.

m) *Luscitio, vitium oculorum, quod clarius vesperi*
quam meridie cernit, FESTVS. Eodem sensu
νυκταλωπίας vocem sumit *HIPPOCR.* *prorb. II.*
GALEN. *isag.* *PLIN.* L. XXVIII. c. II. et *THEOD.*

ferri posse videtur: utrique enim pariter cognatus est, ut ex symptomatum recensione patebit. Quod cunctem s. potius cuticulam, quae princeps morbi sedes est, attinet, ea non uno modo in eo afficitur: semper quidem vitoſe albescit, pilique ⁿ⁾ aut pubes eodem nino candore inducuntur; diuersimode autem siam ipsius epidermidis natura mutatur; neque semper tota, sed et raro quamvis, sparsis tantum per corporis superficiem locis, corripitur. Hoc autem modo aegrotantes ab illis hominibus probe separandos esse, quibus rete tantum versicolor est, supra iam monuimus ^{o)}. In morbidis de quibus loquimur, alperas esse et tactu quoque a reliqua cuncte distinguendas maculas^{*}) apud Indos orientales post FRANC,

VA-

PRISCIANVS L. I. c. 10. VARRONI e contrario lusciosi qui vesperi non vident; ut γυνταλωπες AETIO, PAVLO, ACTVARIO et ORIBASIO qui interdiu cernunt, sed sole occiduo hebetius, non tamen vero nihil vident. Plura super his confusis nominibus v. ap. H. STEPHANVM Dict. med. p. 418. sq. AN. FOESIVM vecon. Hippocr. p. 263 sq. FR. TAVBMANNVM ad PLAVTI Mil. II. 3. 52. et lo. HARDVINVM ad PLINII I. c. p. 471. HIPPOCRATEM sequitur Desiderat. R. AVG. VOGEL de cogn. et cur. c. b. aff. p. 475. sq. vbi Nyctalopia veterum (*Hemeralopia recentiorum*) coecitas diurna; *Hemeroptia* veteranum (*Nyctalopia recentiorum*) coecitas periodica audit, quae sub crepusculum incidit.

n) v. AETVAR. L. II. π. διαγγ. παραγ. c. 23.
αλφοι.

o) p. 88. n. r)

*) In puella leucaethiopissa, a parentibus nigris in inf. Sti. Dominici nata et ante aliquot annos Parisiis visa dorsa manuum prae reliquis partibus

VALENTYN obseruauit Cl. RUDOLPH. p) Tat-
taros similiter variegatos reperiri STRAHLENBERG
q) et Io. BELL r) referunt: Malabaros autem, ma-
guis eiusmodi maculis ex albo flavescentibus distinctos,
relationes Hallenses describunt, s) malumque lepræ
simile faciunt. Proxime ab hac morbi specie ea abest,
qua tota cendet corporis cutis, alieni tantum coloris
maculis, e flavis v. c. t) hinc inde adspersis u), aut
vbi color ex albo rubroque mixtus est w); aut facies
saltem natuum ruborem retinuit x).

§. 82. *Albedo vitiosa.*

Plurimis autem tota cutis, non uno tamen mo-
do, cendet. In multis enim epidermis praeter co-
lorem parum aut omnino nihil natura sua mutatur,
ita ut ceteroquin nil morbidi praefere ferre videatur.

Tales

rugosa et aspera. v. BUFFON *Supplement T. IV.*
tab. 4. DICQUEMARE in *Journal des Seavans*
m. Sept. 1777.

- p) SCHREBER *Saength.* p. 15.
- q) in Sibiria. *Nordostl. Eur. u. Asia* p. 121.
- r) Zulimmi. v. BELL's *Travels from Petersb. to diverse parts of Asia.* Glasg. 1763. 4. T. I. p. 89.
scorbutico malo tribuit.
- s) Tranqueb. *Miss. Ber. Contin. XXI.* p. 741. Similes videri equis ex nigro et albo variegatis.
- t) wie Sommerflecken.
- u) Tranqu. M. B. Contin. CVI. p. 1282 sq.
- w) ibid. Contin. XLVI. p. 1239. sq.
- x) OLIV. GOLDSMITH's *hist. of the Earth.* T. II. p. 241. an talis fuerit Utahittensis ille ap. PARKINSON p. 27. decidere non audeo.

Tales sunt, quos curatissime descripsit LIONEL
W A F E R *y*), isthmi Darici multi incolae; qui co-
piosa, sed tenui et ninea pube vestiti dicuntur. Si-
milis erat ex Ternatae vicina insula, elegans femi-
na quam Bantamici regis concubinam dicit L E
B R V N *z*): et quinquennis puer academiae Parisinae
ostensus *a*). Alium, nuper Londini visum, cute
Europaeo similem dicit Anglus poeta *b*). In mul-
tis autem scabra quoque epidermis est. Ita de Ta-
mulico ludi magistro lego, cui cutis desquamata
quasi erat, ut in rubrum colorem vergeret *c*). Le-
pram albam morbum dicunt, Malabarice *Wönkuschtam* *f*. *Wenküschtam* *d*). Similis videtur Paraguaien-
sium quorundam crusta leprosa, piscium squamas
referens, indolor, nec reliquam sanitatem affici-
ens *e*). Leprosos quoque facit albos Aethiopes
I O B. L V D O L F V S *f*), et Guineenses I S A A C V S
V O S S I V S *g*). Ipse per plures annos Saxoneim no-
ui iuuenem, cui tota cutis, non ipsa facie aut vo-
lis manuum exceptis, albis et calcareis quasi squa-
mis aspera erat, et per numerosa crustae interstitia
et

y) p. 107.

z) p. 353.

a) *Hist. de l'ac. des Sc.* 1744. n. V. p. 12. sq. V O L-
T A I R E *melang.* T. III. p. 326. M A V P E R T V I S
Venus physique p. 147.

b) O L I V. G O L D S M I T H l. c.

c) G O T T L. A N A S T. F R E Y L I N G H A V S E N
neuere Missions-Geschichte 8 St. p. 1071.

d) *Tranqueb. M B. Cont.* C VI. p. 1283. not.

e) *Lettres édifiantes.* Rec. XXV. p. 122.

f) *Hist. Aethiopica* L. l. c. 14. §. 32.

g) *de Nili et alior. fl. origine.* p. 68.

et fissuras quasi, rubra apparebat. Defluebant interdum hae squamae, tunc magis rubebant membra; continuo autem nouae succedebant. Pubes alba erat; capilli autem et supercilia, si recte menini, mustellina. Hi enim pili, non ut pubes eundem in hoc morbo colorem seruant, sed diuersimode ludunt. Plerisque nuchi sunt *b*), molles et simillimi lanae caprinae *i*). Neque tamen et hic candor constans est, sed succedente aetate in rubellum mutatur *k*). Capillos rufos et flauos suis Leucaethiopibus *V O S S I V S* tribuit *l*), flauierant in familia Malabarica *m*), aureoli in puella Manilica apud G. Ios. *C A M E L L I N*).

§. 83. *Oculorum affectio.*

Haec de altero morbi nostri affectu; quo cum impetigine conuenit. alter, ut diximus, oculos afficit, et ad luscitionem pertinet, cuius tamen quoque symptomata mirum quantum variant. Multis palpebrae tumidae *o*), connuentes, Dariensibus semilunari apertura *p*); omnes interdiu nictant, id quod et

b) v. d. *G R Ö B E N* l. c. *W A F E R* p. 108. *Tranqu.*
M. B. Contin. *XLVI. C VI.* etc.

i) ib. *G O L D S M I T H* l. c. *The hair was white and woolly, and very unlike any thing I had seen before.*

k) *Tranqueb.* *M. B. Cont.* *C VI.* p. 1283 not.

l) l. c.

m) *Miss. Ber. Cont.* *C II.* p. 637.

n) *philof. Transact.* n. 307. p. 2268.

o) *L E B R V N* l. c.

p) *W A F E R* p. 108. — *their Eye-lids bend and open*

et in iuventu illo videre erat cuius epidermidem modo descripti; maxime id incommodum ipsi accidit quamdiu fuit hyems, ubi viuis candorem ferre non poterat, ut glacies ipsi ideo timenda esset. Paucis iris continuo inovetur, et pupilla adeo inquietata est, ut minuta obiecta, v. c. litteras, nunquam distinguere possint q). Iridis et choroidis colores varii quidem, omnes tamen pallidiores, ut minus lucis absorbeatur, et retina eo magis afficiatur.

Multis roseae sunt, ut animalibus quae recentiuimus. Tales habere nouimus, agricultor gallici r) duos filios vnamque filiam. In Lencaethiopis 1744 Lutetiae visi oculorum descriptione variant Viri Cl. MAVPERTVIS et VOETAIRE; huic enim rosei, illi caesi dicti sunt. Vniendi tamen si Cl. FONTENELLES sequimur, qui certa tantum sub oculorum positione rubram apparuisse iridem etc. refert. Rufae erant illi, quem vidit OLEIV. GOLDSMITH. Sed et caesi non raro in hoc morbo oculi sunt. Ut enim hic color in totum debilem notat visum, post AVICENNAM et AVERROEM notante HERMANNO CONRINGIO i), ita et prae-

open in an oblong Figure, pointing downward at the corners, and forming an Arch or Figure of a Crescent with the Points downwards. From hence and from their seeing so clear as they do in a Moon-shiny Night, we us'd to call them Moon-ey'd.

q) Miss. Ber. Cont. XLVI. p. 1240.

r) in paroecia Champniers, $\frac{1}{2}$ Leuc. ab urbe Civraye. 1773 adhuc in viuis erant.

s) l. e. Hist. Ac. Par.

t) de hab. Germ.

praesertim in nyctalopibus nostris saepe occurrit. Caesius erat quem noui iuuenis. Et qui inter Malabaros lepra alba cum luscitione laborant, similem oculorum colorem gerunt.^{u)}: vt et ii qui in R. Loango extare dicuntur ^{w)}. Griseos ipsis oculos tribuit DAPPER. Nescio annon et ipsius HERONI CARDANI familiam hoc nostro morbo laborans probabile sit. Ipse enim in *vita propria* ^{x)}: paternus ruber, oculis albis et quibus noctu videret — et paulo post: filius meus natu maior oculis illi similis — et alibi ^{y)} de eodem primogenito: patri meo similis, oculis paruis, albis et qui nunquam quiescebant — et de se ipso alibi ^{z)}: prima iuuentu nuper expperrectus in maximis tenebris omnia lustrabam, ac si dies clara esset. sed breui tamen vis illa mihi subtrahebatur. Nunc etiam aliquid video, sed tamen non discerno.

§. 84. Reliqui corporis habitus.

Sed haec de externa cutis et oculorum conditione in morbo nostro laborantibus sufficient. Paucis adhuc de reliqua eorum corporis constitutione dicendum erit. Primo ergo non omnibus perinde teter aut foedus habitus est. Nam et plures eorum regis Loangi satellitium constituere relatum est ^{a)}.

H 3

Certe

^{u)} Tranq. M. B. Cont. CII. p. 637. et CVI. p. 1283.

^{w)} Voss. l. e. p. 68.

^{x)} p. m. 7 sq.

^{y)} p. 70.

^{z)} de rer. variet. L. VIII. c. XLIII. p. 161. T. IH. oper.

^{a)} Vossius l. e.

Certe alia Bantamici Regis amica erat *b*): et alia Malabarica militi Europaeo nupsit *c*). Illa corpore quadrato et genis rotundis describitur. Et robusti satis videntur ut noctu certe res suas agere possint. Imo et ipsos noctu vicinas regiones hostiliter inuadere dicitur *d*), et Lusitanos alias ex Guinea Brasiliam versus transtulisse, ut in aurifodinis opera facerent; vitae certe genus hoc foret, vbi nyctalopia prodesse posset.

Alii autem debilis et imbecillis corporis esse videntur. De Dariensisibus *WAFER e*). Gallici parochiae Champniers vix sub dio esse possunt. Malabarici certe longiora itinera perferre nequeunt *f*), neque ventum, aut aestum *g*) cito defatigantur *h*). Solis candor lacrumari eos facit *i*). nebula-
sa autem tempestate non male vident *k*).

§. 85. *Animae conditio.*

Animam autem et mentis dotes hoc morbo minime affligi, sed bene valere posse, exempla docent. Quem toties dixi, iuuenis, non vnius gene-
ris

b) LE BRVN l. c.

c) Miss. Ber. Cont. C VI. p. 1282.

*d) v. d. GRÖBEN l. c. GEORG. AGRICOLA
de anim. subterrān. rogis ardentibus abigi, quod
lucem eorum horreant.*

e) a weak people in comparison of the other.

f) FREYLINGHAVSEN l. c.

g) Miss. Ber. Cont. XXVI. p. 151.

h) ib. et FREYLINGH. l. c.

i) WAFER.

k) FREYLINGHAVSEN.

ris scientiarum, imo et quas humaniores dicunt, eleganter doctus erat. Malabaricum paedagogum, poemata callente, citauimus. Et, si licet, magnum artis lumen C A R D A N V M cogitemus.

§. 86. *Morbus veteribus cognitus fuit.*

Haec ergo morbi phaenomena et symptomata sunt. Eum omnis temporis locique gentes inuadere, et partem ad endemica partem autem ad sporadica mala pertinere adhuc demonstrandum restat. Utroque modo iam prisca cognitus fuit. Sporadicum enim eiusmodi exemplum fabulae Romanensi ansam prae-
buit quam *Aethiopicorum* titulo H E L I O D O R V S reliquit. Rex Hydaspes nempe filiam Charicleam, quae eum ex improniso agnoscit, pro sua suscipere dubitat, quod ipse cum vxore sua aethiopes sint, illa autem *candida cute*. Verum Sisimithres, Charicleae aduocatus, qui ipsam tenellam adhuc sustulerat, totam rem patri declarat: *alba*, inquit, et ea fuit quam sustuli: *alioqui et annorum tempus conuenit cum praesenti aetate puellae, cum 17 fere annos haec, et expositionis tempus, impleuerit*. Porro et oculorum aspectus mecum facit, et totam vultus effigiem ac excellentem formam, quae nunc appetet, conuenire cum ea, quam tunc cernebam, agnosco l). Fortassis etiam, quam ARISTOTELES m) habet, mulieris sicut ex adulterio cum Aethiope nata filia

l) L. X. p. 477 sqq. ed. BOVRDELOTII. Par-
1619. 8.

m) Hist. animal. L. VII. c. 6.

lia, huc pertinet, non patris aethiopis colore praedita, quae autem filium postmodum peperit, auita nigredine denuo conspicuum.

Sed et endemicum eundem morbum norant veteres, adeo ut et totis gentibus et terris de eo nomina imponerent. Albaniam enim, ad Caucasos montes et Armeniae confinia ⁿ⁾, exinde nomen duxisse probabile est, de qua ISIGONVS NICAEENSIS ^{o)}: *gigni ibidem quosdam glauca oculorum acie, a pueritia statim canos, qui noctu plus quam interdiu cernant p).* Altera huiusmodi natio Leuc-aethiopum nomen tulit, dehinc aliis hoc morbo laborantibus impositum. Mentionem eorum faciunt POMPONIUS MELA ^{q)}, PLINIVS ^{r)}, PTOLEMAEVS ^{s)}, et AGATHEMER ^{t)}: intactos autem eosdem reliquerunt STRABO, IVLIVS HONORIVS ^{u)}, ISTER AETHICVS ^{v)}, anonymous Rauennas etc. Sed nec illi quod ad regio-

nem

ⁿ⁾ PLIN. L. VI. c. 13. p. 311. HARD.

^{o)} ap. PLIN. L. VIII. c. 2. p. 371.

^{p)} cf. SALMAS. ad SOLIN. c. 15. et GELLIE Noct. Att. L. IX. c. 4.

^{q)} L. I. c. 4. p. 12 ed. LB. 1743. Ad h. I. IOACH. VADIANVS (de Watt): *sic vocantur quidam aethiopes, qui comparatione aliorum subalbidi esse apprehenduntur, non in totum albi, nec in totum nigri* p. 155. ed. Bas. 1543.

^{r)} L. V. c. 8. p. 252. HARD.

^{s)} L. IV. c. 6. p. 77. ed. MICH. SERVETI. Lugd. 1541.

^{t)} Georg. L. I. c. 5.

^{u)} excerpt. cosmogr.

^{v)} ut putant.

nem conuenient, quam inhabitare dicunt Leucaethiopes. **MELA** et **PLINIVS** eos cum Libycoegyptiis ad Libycum mare ponunt, **IO. REINHOLD** in tabulis quas **MELAE** suo addidit, circ. longit. 50° latit. bor. 15° etc. ^{in^o). **PROTEMAEV S** vero Leucaethiopes sub Ryssadio monte degere inquit, cuius nominis celebre promontorium **D'ANVILLE** pro capite viridi haber. Ut vt sit, nobis in praesenti sufficit, priscis hunc morbum non incognitum fuisse.}

§. 87. Nupera ex uniuersoterratum orbe exempla.

Recentioris aeuī exempla e diuersissimis et maxime dissitis orbis nostri partibus vidimus, quae, additis aliis paucis, breuissimis adhuc secundum quinque nostrarum varietatum ordinem repetere, operaे pretium erit. Ex ipsa nostra Germania iuuēnem curatiū descripsi. Super simili viro haud ita pridem Nouocastri vita defuncto, et integra eiusmodi familia Montetii ditionis Friburgensis adhuc degente, Heluetorum amicorum testimonia coram habeo. Sabaudos binos leucaethiopes describit cl. **MARC. THEOD. BOVRIT** x). In Hispania et Gallia non absque exemplo rem esse, **EDMVNDVS CHAPMAN** refert. Infantes Rothomagatos, **NIC. DE CAT** vidit. Ex paroecia Champniers similes iam notauiimus, et de familia sua Itala loquentem **CARDANVM**. Scandiae similes homines excitant **GE. AGRICOLA** et **OLAVS MAGNVS**. Et in terra Labrador hic morbus occurrit, si nempe Campanica puella le Blanc ad Esquimaux pertinuit, ut verosimile est y).

Ex altera generis humani varietate leucaethiopes (si antiquam voce in ad hos quoque transferre licet,) noui-

w*) **HARDVINO** ad **PLIN.** desertum Saara est.

x) *Description du Mont-Blanc* p. 17 sq.

y) *Histoire d'une jeune fille sauvage* etc. à Par. 1761.

nouimus in Ins. Iauaz^{a)} Borneo^{a)}, Manila^{b)}, aliaque Ternatae vicina; Malabaricos bene multos exhibent relationes Trankebarienses. Contemptim apud hos KAKERLACKEN vocantur, a s m i l i t u d i n e b l a t t a e o r i e n t a l i s , quae et v e r s i c o l o r et nocturnum insectum est. Ex tertia, vltra Nili Fontes austrum versus^{c)}, et ad Senegal fl. ^{d)} cuius ostio Ryssadium subiacet promontorium, porro in australi magis Guinea^{e)}, eiusque R. Loango, demumque in Cafeteria interiore^{f)} et Madagascar ins.^{g)}. Quarta Blafardos suos ad Isthmum Daricum, in R. Mexicano^{h)}, Tucuman, et Paraguay exhibet. Quintae denique generis humani varietati leucaethiopes quoque esse Vtahittenium et Novo Guineensium exempla docent.

Sed nimia iam fuit ex historia naturali et humani generis varietatibus ad pathologiam et morbos digressio. Culpam de presentur qui in ualeitudine afflictos homines cum bestiis confuderunt, quas separare, et suum cuique restituere, humani generis dignitas postulabat.

§. 88. *Alii morbi multo minus hoc pertinent.*

In mensu, nec huius loci labor esset, si omnium, apud obseruationum medicarum, diariorum etc. auctores occurent uni corporis nostri vitiorum, quae hinc illinc praeter naturam contigerunt, recensum dare vellemus. Facilis ab his ad monstra, ad universam nosologiam transitus esset, et diuinum histriacae naturalis studium in confusam et informem mo-

lein

12. p. 36. 39. populares suos nyctalopes suisse, res suas noctu egisse etc. et ipsa quoque luscitiosa erat.

^{z)} FR. LEGVAT T. II. p. 36 sq.

^{a)} VOSSIVS l. c. ^{b)} CAMELLI l. c.

^{c)} VOSSIVS. ^{d)} CHAPMAN.

^{e)} v. d. GRÜBEN etc. *Dondes, Lufit. Abinos.*

^{f)} SIM. v. d. STEI ap. TACHART Siam p. 110.

^{g)} de COSSIGNY in *Hist. de l'ac. des sc. l. c.* ^{h)} ibid.

alem excreceret. Intactas ergo Itali pueri *i*), aut, Angli viri *k*) aliorumque nigram et corneam epidermide, similesque peculiares a naturali statu aberrationes, physiologis et pathologis relinquimus. Nec diuis *Cretinorum* morbus huc pertinet, non *Vallesiae* tan-tum incolis proprius, sed et alibi obseruatus *l*), miris autem fabellis hinc illuc deturpatus *o*).

§. 89. *De hominibus penitus veterum fabellas.*

Centauros, *Sirenes*, *Cynocephalos*, *Satyros*, *pygmaeos*, *p*) *gigantes*, *Hermaphroditos* aliasque *huius farinae* vanas species vel nominisle nimis videri posset. Adeant qui prodigiosis eiusmodi fabellis delectantur, credulos earum compilatores *THELETVM*, *MAILETVM*, *ROBINETVM**); qui autem easdem demto inani fuso explicatas et ad genuinos fontes reductas cupiunt, summae eruditio-nis

i) VOSSIVS l. c.

*k) HAWKESWORTH T. II. p. 188. PARKIN-
SON p. 27.*

*l) STALP. v. d. WIEL. *Obs. Cent.* II. pag. 376.
tab. 11. et tab. 12. fig. 1. 2. 3.*

*m) The porcupine Man. G. EDWARDS *Gleanings
of natural history.* T. I. t. 212.*

*n) v. FEL. PLATER *obs. med.* p. 140. D. LANG-
HANS *Merkw. des Simenthals*, BOVRIT
Mont-Blanc p. 80 sq. HALLER *de vento Rufensi.*
Nov. Comm. Goett. T. I. p. 43.*

*o) v. c. in GVINDANT *variat. de la nat. dans Pe-
specie hum.* à P. 1771. s. in *Envel. de Par.* etc. emen-
dat. in ed. CL. DE FELICE. T. XII. p. 32.*

*p) cf. TYSONIS super his fabulis opera. plerum-
que simiae peregrinantibus imposuerunt, neque
aliter suspicor de COMMERSONII pygmaeis
Madagascarani ap. cl. DE LA LANDI. v. RO-
ZIER *obs. m. Septembr.* 1776.*

**) Ille in ingenti opere cosmographico: iste in pseud-
ony-*

nis virum J. ALE. FABRICIVM **). Attamen hominibus penitis paulisper adhuc immorari, necessum duco, cum nuperos adhuc patronos nacti sint. Vetus est de insulis Satyrorum PLINI^q), PTOLEMAEI^r) et PAVSANIAE^s) relatio, roties postmodum apud MARCVM POLO, SEBAST. MUNSTERVM, aliosque repetita, nasci in illis homines cauda villosa, quali Satyri pinguntur; pernicitatis eximiae eos esse etc. Collatis horum virorum locis, has satyrorum insulas nostris Borneo, Celebes etc. respondere^t), et sumias penitas pro hominibus vias esse, verosimillimum est. Sed plus negotii facessit nupera de hominibus penitis, hinc illic reperiundis, cantilena. Partem enim circa Turkistan urbem^u), in mediterraneis Paynan^t), in ins. Formosa^x), Borneo^y), Nicobar^z), etc.

homini-

onymis TELLIAMEDI dialogis, hic in singularris super natura tentaminibus.

**) de hominibus orbis nostri incolis etc. Sed nuper demum omnes antecessorum conatus superans exemplar eiusmodi fabulae summo iudicio explicatae et illustratae exhibuit Opt. HEYNE Commentatione de maribus inter Scythas morbo effeminatus et de Hermaphroditis Floridae. Comin. Soc. Goett. a. 1778. p. 28 sqq.

q) L. VII. c. 2. p. m. 374.

r) L. VI. c. II.

s) in Atticis.

t) v. post TYSONEM, IO. CAVERHILL on the Knowledge of the Ancients in the East-Indies. Ph. Tr. Vol. LVII. p. 172.

u) PET. RYTSCHKOV Orenburg. Topogr. T. II. p. 34 sq.

w) CAMELLI Ph. Tr. n. 307. p. 2268.

x) IO. OTT. HELBIG Eph. N. C. Dec. I. ann. IX. p. 456.

HESSE Ost. ind. Diar. p. 216.

y) GUIL. HARVEY de gen. p. 194. ed. oper. Lond. 766.

z) NILS MATTHSSON KÖPING Ref. ed. 4.
Wästerås 1759. 8. p. 131 sq.

homines caudas habentes, reperiri dictum est; partem etiam ipsae penitorum eiusmodi hominum imagines exhibitae sunt a). Sed omnibus rite pensatis totam rem, quae supra diximus figmentis, accenseri posse, plurima sunt quae suadent. Quod enim historias super ipsis attinet, pleraeque earum, aliorum relationi coram exhibitae innituntur; et qui se ipsis eiusmodi penitos vidisse homines dicunt, sublestae satis fidei auctores reperti sunt.

Icon autem, quam dixi, antiqua satis est; quam temporis progressu unus ab altero mutauit, et sensim sensimque humanae figurae magis similem reddidit. Cl. enim MARTINI suam iconem ex LINNAEI Amoenitatibus, hic ex ALDROVANDO, hic ex GESNERO desumvit, qui demum Helvetus polyhistor ex Germanico quodam libro descriptionis terrae sanctae, suam desumfisse dicit b). Etsi eius descriptionis auctorem non nominet, facile tamen BERNHARDVM VON BREYDENBACH enim fuisse vidi, et operaे pretium duxi, ex prima eius, rari satis, itineris editione c) genuinam eam iconem restituere (Tab. II. Fig. 5.), quae nuperis pro homine penito imposuit. In auersa enim facie tabulae geographicæ quae Palaestinam exhibet, sex animalium figuræ depictas dedit cum epigraphe: *Hec animalia sunt veraciter depicta sicut vidimus in terra sancta.* Ultimum in his locum tenet, quam repe-

a) Cl. MARTINI ad BVFF. allg. N. G. T. VI. p. 44. Tab. II. der geschwänzte Mensch.

b) de Quadrup. p. m. 970.

c) reys in das gelobte Land Meinz. 1486. fol. Non repertus has icones in ed. lat. ej. anni, nec in ea quae 1488 idiom. germ. infer. (platdeutsch) producit. est autem in versl. gall. 1489, quas omnes ed. Bibl. acad. possidet.

simus figura, anonymi ut addit, animalis quam autem facile simiae cuidam penitae Callitrichi v. c. (sileno L.) tribuerem. Certe halluces a digitis pedum remoti etc. veram simiam esse testantur. Quae temporis progressu, et pictorum incuria demum in homini satis similem figuram, pedibus humianis etc. transmutata est. Singularia plane exempla coccygis prolongati, aut appendicis caudam referentis apud TRITHEMVM d), BAVHINVM e), BLANCARDVM f), KÖNIGIVM g), ELS. HOLZIVM *) etc. ad monstrosas fabricas pertinent, nec huius loci sunt. Os sacrum h) aequa ac coccygis i) vertebrarum numero saepe ludere anatomicis notum est,

§. 90.

d) *Annal. Hirsungiens.* T. II. p. 179 sq. ad ann. 1335.

e) *theatr. anat.* p. 69.

f) *coll. phys. med.* P. II. ann. 1681. p. 290.

g) A. N. C. Dec. ann. 9. obs 129.

*) de conceptione tubaria etc. Col. Brand. 1669. p. 7. tab. II.

b) quatuor vertebr. FALLOPIA *expof.* de off. p. 579. v.

DOEVEREN obs. acad. p. 207. Plurimique quinque sunt. Sex v. ap. VESALE qui eum sequuti sunt BAVHINVM et PAAWIVM. porro ap. REALD. COLVMB. p. 106. VESLING. p. 10. SAL. ALBERTVM bifi. plerar. part. b. c. Viteb 1585 p. 112 sq. ALBINVM annot. acad. L. IV. tab. VII. f. 4. 5. p. 53 sq. v. DOEVEREN l. c. p. 266 sq. B. S. ALBINVM annot. acad. L. IV. c. ii. Plurimis vero cf. P. TABERRANI *Act. Senens.* T. III. p. 142sqq. et ipse in thesauris anatomicis propriis tria huiusmodi specimina genuina, quinque nempe foraminum paribus praedita coram habeo.

Septem vertebras se reperisse PAAWIVS de off. p. 102.
i) Trium vertebrarum exhibent BAVHINVS l. c. et VESLINGIVS. fere semper quatuor sunt. Quatuor ad quinque WINSLOV. exp. an. T. I. p. 136. Quinque in cocc. mulieris MATTH. MERIAN in tab. ad theatr. BAVH. t. XLI. f. 9. et SAL. ALBERTVS l. c. qui pri-

ma

S. 90. Ventrale Hottentottarum fictitium.

Penito homini, addere et similiter ad fabellas relegare demum oportet putatitium illud ventrale Hottentottarum cutaneum a priscis peregrinatoribus *g)* assertum, quibus aut labia pudendorum prolix pendula *b)* aut nymphae obscene protuberantes *i)*, quales subinde et inter Europaeas feminas obseruatae sunt *k)*, imposuisse videntur.

ni cincnilo de subinde et inter Europaeas feminas obseruatae sunt k) **Figura**

mae eius vertebram, quae non raro exemplo ultimae ossis sacri connata erat, ad hoc os immerito retulit. In totum tamen eius specimen plurimas habebat vertebrae, sacr. 6. cocc. 5. = 11.

Illos qui habent os sacrum magnum et productum, caudatos appellari **FALLOPIA** l. c.

g) IOH. SCHREYER Oslind. Reisebeschr. p. 42.

b) HAWKESWORTH Vol. III. p. 792.

*s) WILH. TEN RHYNE promont. bonae spei p. 33. „Fe
„mina Hottentoticae hoc sibi a ceteris gentibus peculia
„re habent, quod pleraque earum dactyliformes, sem
„per geminas e pudendis propendentes appendiculas,
„productas scil. nymphas (ut raro in nostratis exemplis
„prolongata conspicitur clitoris) gestant, quas rugu
„riola intrantibus, magna cum gestulatione, coria
„ceum eleuando supparati videndas praebent. Sic
„strangulatam nuper prosecuit amicus chirurgus wi
„rraginem Hottentotitcam, in qua digitalia haecnym
„pharum tubercula, e verendis procidua, obserua
„rat. „*

*k) LISCHWITZ de ortu et propagat. homin. fig. I.
lit. D.*

Figurarum explicatio.

TAB. I.

- Fig. 1. ad p. 37. *Basis cerebri papionis Mandril.* off
 A Lobi posteriores cerebri
 B Lobi anteriores cerebri
 C Fossa SYLVII
 D Cerebellum
 E medullae spinalis principium
 F Regio cui corpora pyramidalia et oliuaria in
     homine insident.
 G Locus vbi in humano cerebro pons Varolii
     a medulla oblongata fissura diuiditur.
 H Pons VARYLII ipse
 I. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. Cerebri neruorum paria.
     Eminentiae mammillares, infundibulum etc.
     prae neruor. opticor. coniunctor. mole non in
     conspectum veniunt.

Fig. 2. ad pag. 38. *cranium eiusdem papionis.*
 in quo praeter reliqua, os intermaxillare notetur.

TAB. II.

Fig. 1. ad p. 41. *colli vertebrae eiusdem papionis.*
 corpora vertebrarum squamatis quasi processi-
 bus in priora declivia descendunt sibique im-
 bricatim superstruuntur.

Fig. 2. ad p. 42. *Vertebrae colli ista et ista ex viro adulto,*
 in his corpora parallela plana et disciformia.

Fig. 3. ad p. 69. *cutis e fronte papionis Mandril.*
 nigredinis reticuli varietates et decrementum
 monstrat.

Fig. 4. ad p. 100. *clitoris circumcisâ puellæ Arabicae.*

Fig. 5. ad p. 125. *Callitrix aut alia simia penita ex*
BREYDENBACHII itinere restituta.

In variis apographis magis humana redditum,
 denum in hominem penitum abiit.

Tab. I.

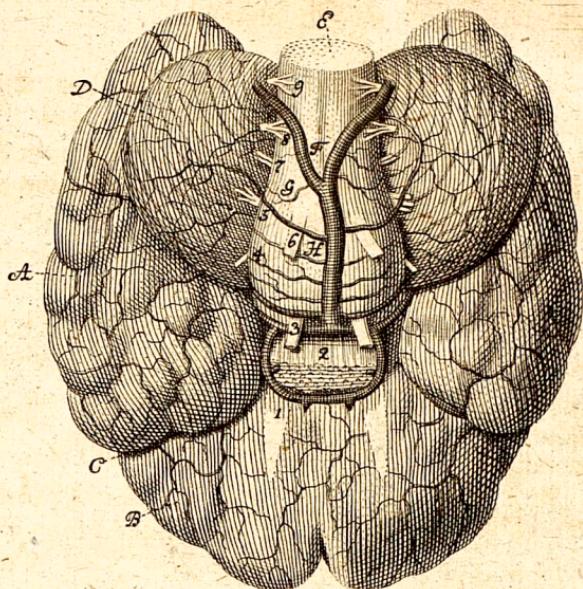

Fig. 1.

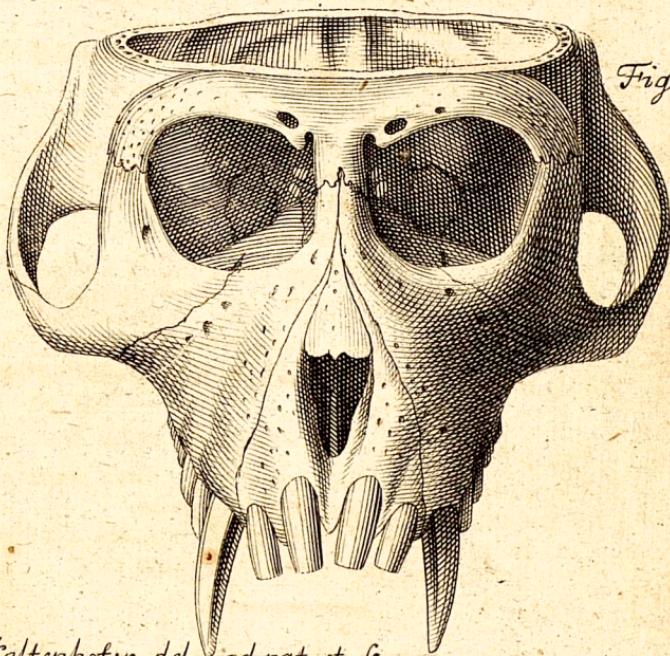
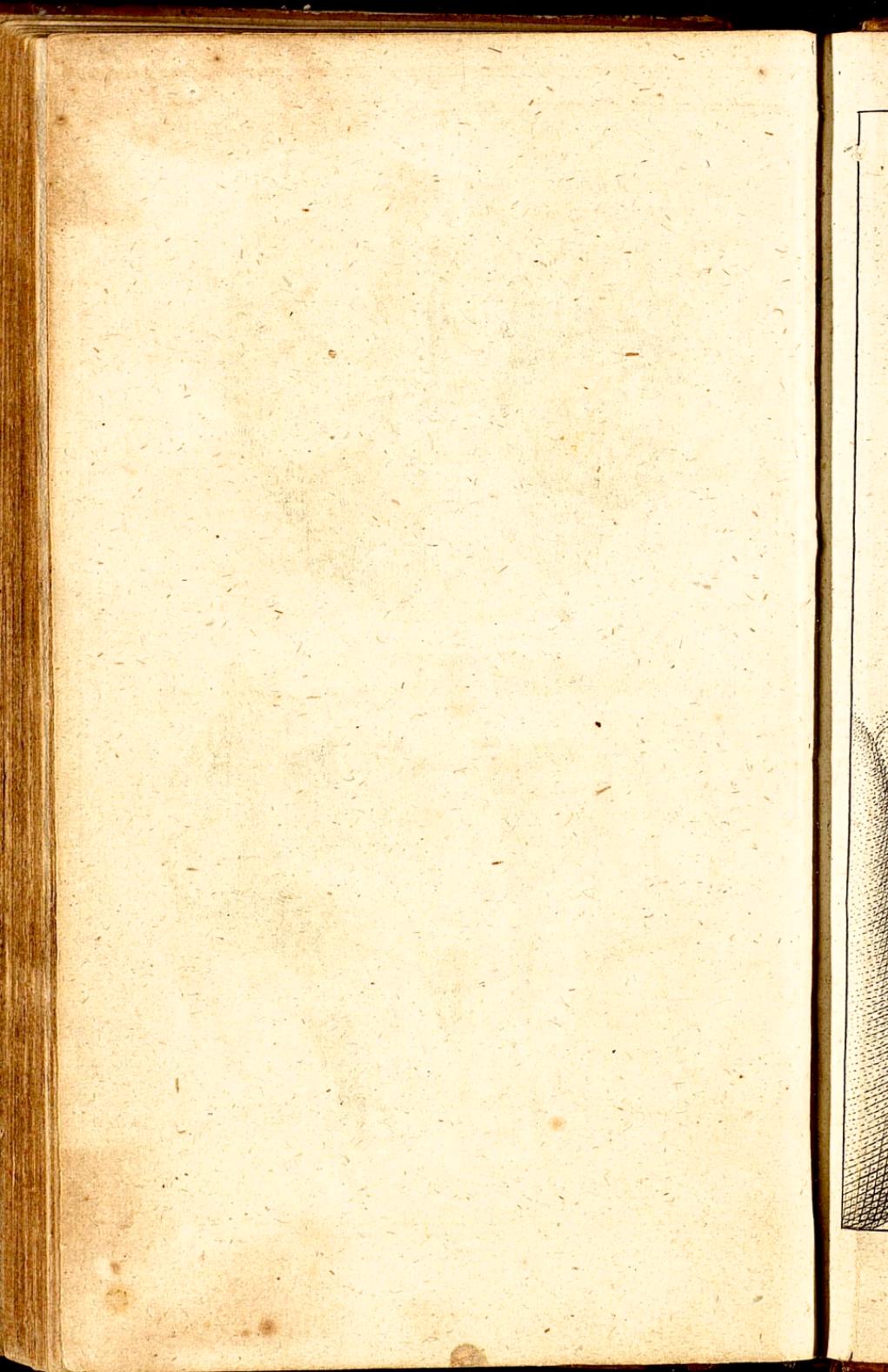
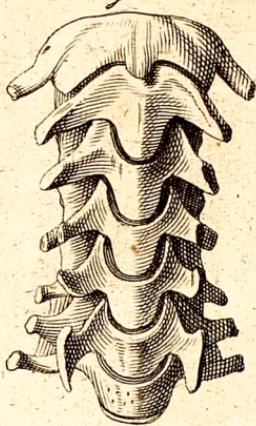

Fig. 2.

J.P. Kaltenhofer del. ad nat. et sc.

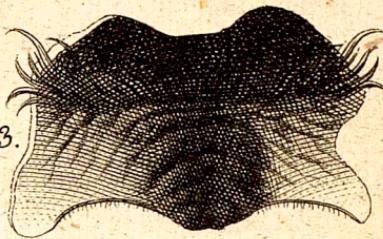
Fig. 1.

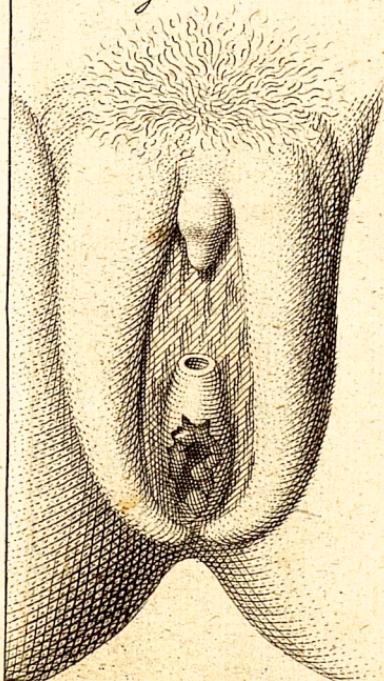
Tab. II.

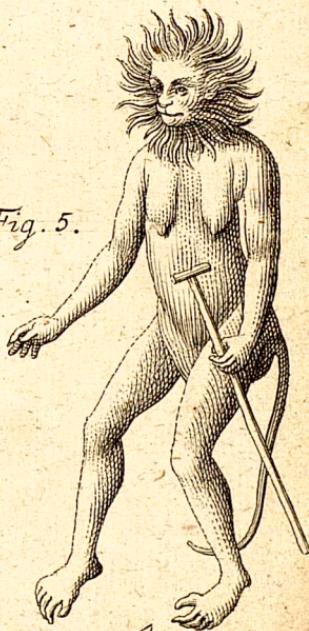
Fig. 3.

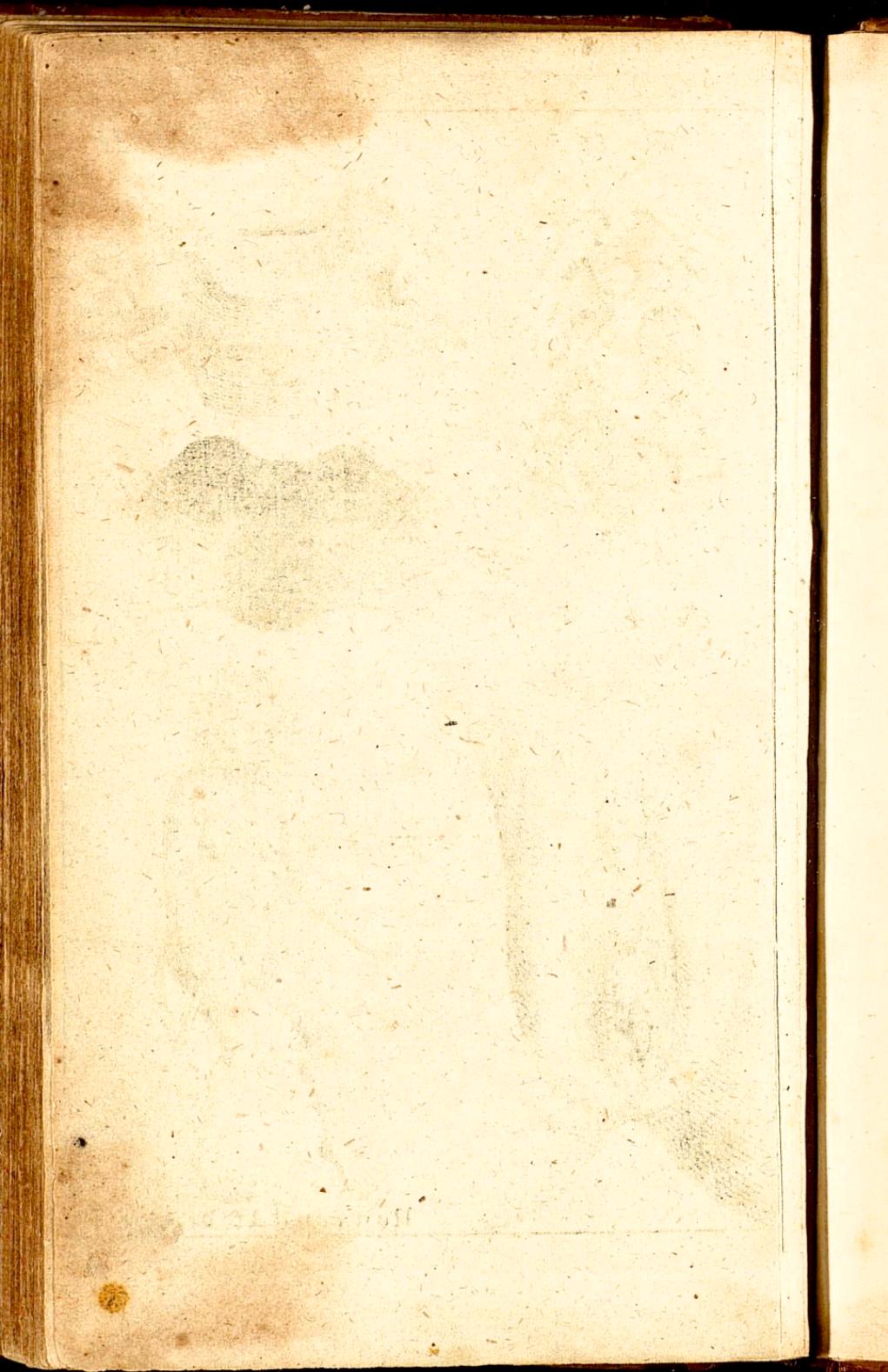
Fig. 4.

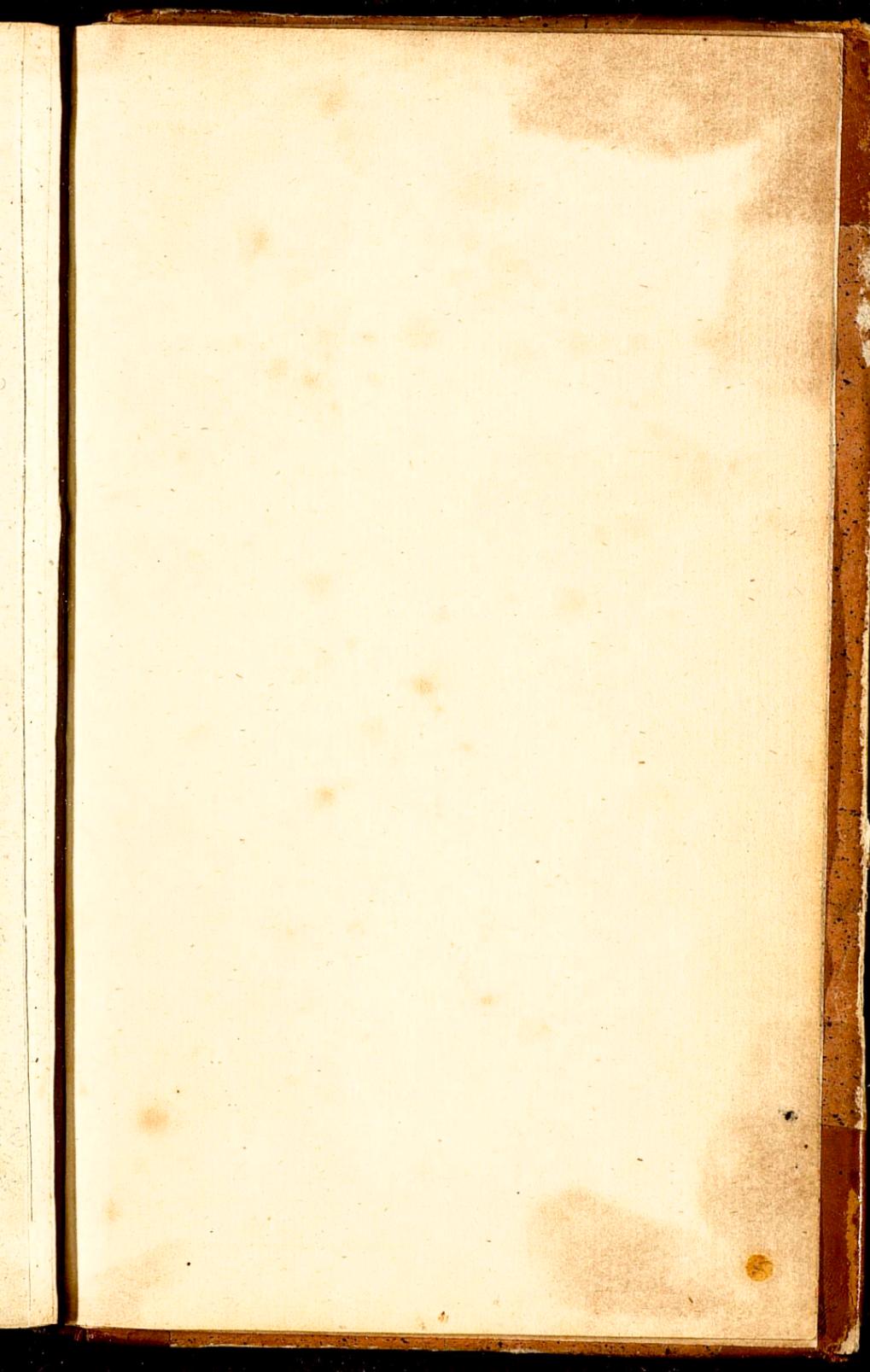

Fig. 5.

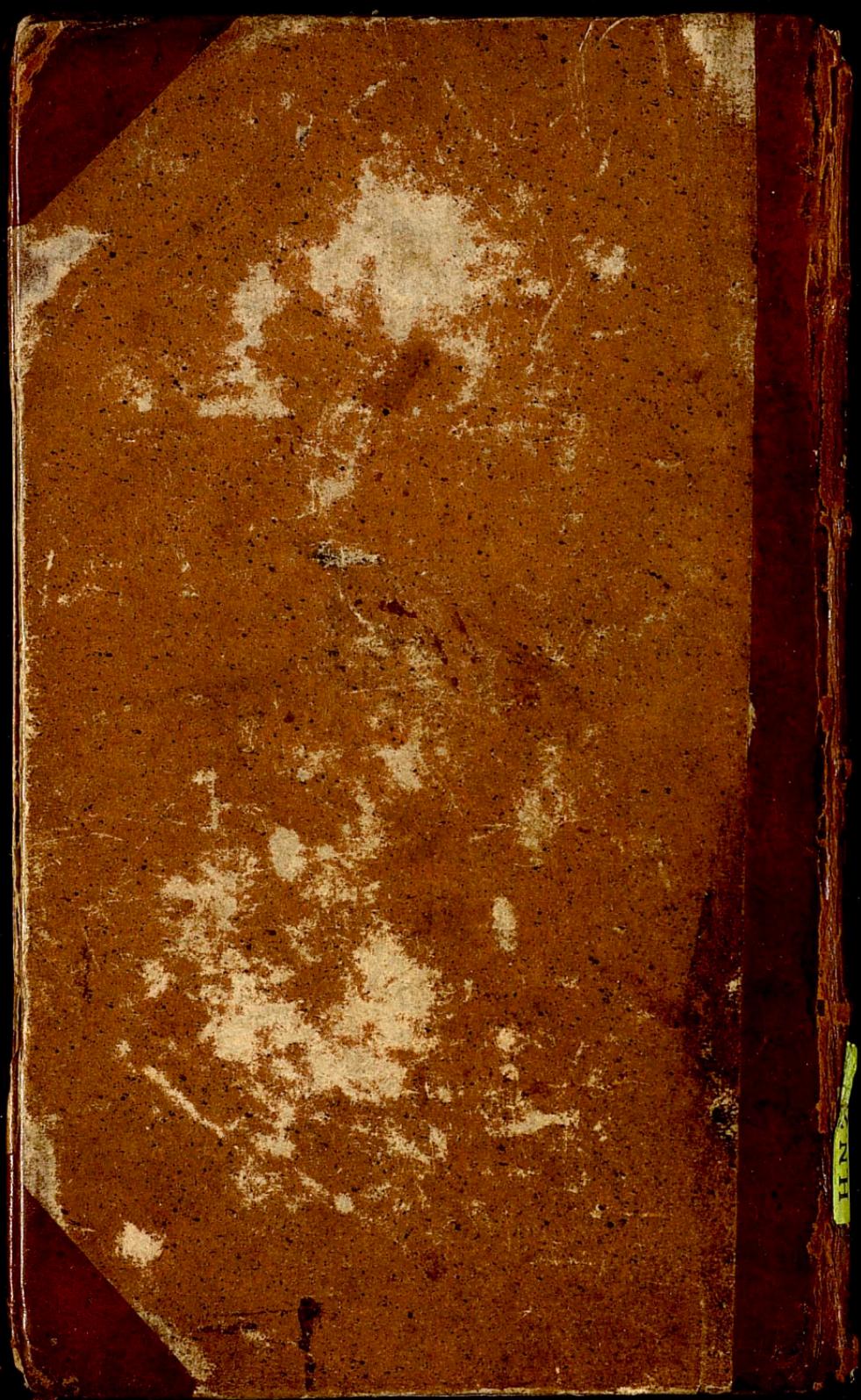
Non conflat de noie

~~Pl. 11. t. 276. 3~~

© SUB GÖTTINGEN / GDZ | 2010

QPCARD 20

